പ്രാദേശികതല
ജൈവവൈവിധ്യ
പരിപാലന കർമ്മ പദ്ധതി (2023 - 28)

മാരാരിക്കുളം വടക്ക് ഗ്രാമപഞ്ചായത്ത്
ആലപ്പുഴ ജില്ല

തയ്യാറാക്കിയത്:
ജൈവവൈവിധ്യ പരിപാലന സമിതി (ബി.എം.സി)
മാരാരിക്കുളം വടക്ക് ഗ്രാമപഞ്ചായത്ത്

സാമ്പത്തിക - സാങ്കേതിക സഹായം :

KERALA STATE
BIODIVERSITY BOARD

കേരള സംസ്ഥാന ജൈവവൈവിധ്യ ബോർഡ്
തിരുവനന്തപുരം

സാക്ഷ്യപത്രം

ആലപ്പുഴ ജില്ലയിലെ മാരാരിക്കുളം വടക്ക് ഗ്രാമപഞ്ചായത്ത് 2023-28 കാലയളവിലേക്ക് തയ്യാറാക്കിയ പ്രാദേശിക തല ജൈവ വൈവിധ്യ പരിപാലന കർമ്മ പദ്ധതി 20.06.2024 ലെ ബി.എം.സി യും29.06.2024 ലെ 15-ാം.നമ്പർ തീരുമാന പ്രകാരം ഭരണസമിതിയും അംഗീകരിച്ചതായി സാക്ഷ്യപ്പെടുത്തുന്നു.

സെക്രട്ടറി	**ചെയർപേഴ്സൺ**
മാരാരിക്കുളം വടക്ക് പഞ്ചായത്ത്	മാരാരിക്കുളം വടക്ക് പഞ്ചായത്ത്
ബി.എം.സി.	ബി.എം.സി

ആമുഖം

പരിസ്ഥിതി സംരക്ഷണവും ജൈവ വൈവിധ്യ പരിപാലനവും സുസ്ഥിര വികസനം ലക്ഷ്യമാക്കുന്ന ഓരോ തദ്ദേശ സ്ഥാപനത്തിന്റെയും സവിശേഷമായ ചുമതലകളാണ്. ആ ഉദ്ദേശത്തിലുള്ള കാൽവെയ്പ്പാണ് മാരാരിക്കുളം വടക്ക് ഗ്രാമപഞ്ചായത്തിന്റെ ജൈവ വൈവിധ്യ പരിപാലന കർമ്മ പദ്ധതി. നിരന്തര യോഗങ്ങളുടെയും സർവ്വേയുടേയും കൂടിയിരിപ്പുകളുടേയും ഫലമായി നിർമ്മിക്കപ്പെട്ട ഈ രേഖ നമ്മുടെ ഗ്രാമപഞ്ചായത്തിന്റെ സുസ്ഥിര വികസന ലക്ഷ്യങ്ങൾക്ക് ഊർജ്ജം പകരുന്ന ഒന്നാകട്ടെ എന്ന് ആശംസിക്കുന്നു.

കെ. സുദർശനാഭായ്
ബി.എം.സി. ചെയർപേഴ്സൺ
മാരാരിക്കുളം വടക്ക്ഗ്രാമ പഞ്ചായത്ത്

ജൈവവൈവിധ്യ പരിപാലന കർമ്മപദ്ധതി

നാൾവഴികൾ

1. ബി.എം.സി.കോർ ഗ്രൂപ്പ്

2021 നവംബർ മാസം ആറാം തീയതി പഞ്ചായത്ത് ഹാളിൽ വച്ച് ആദ്യ ബി.എം.സി കോർ ഗ്രൂപ്പ് കൂടുകയുണ്ടായി. ശ്രീമതി സുദർശന ഭായിയുടെ അധ്യക്ഷതയിൽ ചേർന്ന യോഗത്തിൽ ജൈവ വൈവിധ്യ പരിപാലന കർമ്മ പദ്ധതി തയ്യാറാക്കുന്നതിനായി ബി.എം.സി 8 അംഗ കമ്മറ്റി രൂപീകരിക്കുകയും ചെയ്തു. ബി.എം.സി ചെയർപേഴ്സൺ ആയി പഞ്ചായത്ത് പ്രസിഡന്റും സെക്രട്ടറിയായി പഞ്ചായത്ത് സെക്രട്ടറിയും കൺവീനറായി ശ്രീ.മനോഹരനേയും തീരുമാനിച്ചു. ഇത് പഞ്ചായത്ത് ഭരണസമിതി അംഗീകരിക്കുകയും ചെയ്തു.

തുടർന്ന് കോർ ഗ്രൂപ്പിന്റെ ഘടനയിൽ നിർദ്ദേശിച്ചതിന് പ്രകാരം വിവിധ മേഖലകളിൽ വൈവിധ്യമുള്ളവരെ ഉൾപ്പെടുത്തിക്കൊണ്ട് 22/3/23 - ൽ പഞ്ചായത്ത് ഹാളിൽ വച്ച് പ്രസിഡന്റിന്റെ അധ്യക്ഷതയിൽ യോഗം ചേരുകയും അതിൽ വച്ച് പഞ്ചായത്തിന്റെ വിവിധ വാർഡുകളിലെ ജൈവ വൈവിധ്യങ്ങളെക്കുറിച്ച് വിവരശേഖരണം നടത്തി പഞ്ചായത്ത് തലത്തിലുള്ള ജൈവ വൈവിധ്യ പരിപാലന കർമ്മ പദ്ധതി തയ്യാറാക്കി തീരുമാനിച്ചു.

ഇതിനായി പഞ്ചായത്ത് തലത്തിൽ ഒരു കോർഡിനേറ്ററിനേയും വാർഡ് തല വിവരശേഖരണം നടത്തുന്നതിനായി വാർഡ് തല വോളന്റിയർമാരെയും തീരുമാനിച്ചു. ഭരണസമിതി അംഗീകാരം നൽകുകയും ചെയ്തു.

2. ജില്ലാതല ശിൽപശാല

തുടർന്ന് ഏപ്രിൽ പതിനൊന്നാം തീയതി കഞ്ഞിക്കുഴി പി. പി സ്വാതന്ത്ര്യം ഹാളിൽ വച്ച് നടന്ന ജില്ലാതല ശിൽപ്പശാലയിൽ പഞ്ചായത്തിൽ നിന്നും 13 അംഗങ്ങൾ പങ്കെടുത്തു. തുടർന്ന് നടന്ന ഗ്രൂപ്പ് ചർച്ചയിൽ പഞ്ചായത്ത് തല ശിൽപ്പശാലയുടെ സ്ഥലവും തീയതിയും തീരുമാനിച്ചു. പഞ്ചായത്തിന്റെ കീഴിൽ പ്രവർത്തിക്കുന്ന ജനക്ഷേമം സുനാമി ഷെൽട്ടറിൽ വച്ച് 26/4/2023 ൽ പഞ്ചായത്ത് തല ശിൽപ്പശാല കൂടുവാൻ തീരുമാനിച്ചു.

3. പഞ്ചായത്ത് തല ശിൽപശാല

തുടർന്ന് 26/4/2023 പഞ്ചായത്ത് വൈസ് പ്രസിഡന്റ് ശ്രീ.സി.സി. ഷിബുവിന്റെ അധ്യക്ഷതയിൽ പഞ്ചായത്ത് തല ശിൽപ്പശാല ആരംഭിച്ചു. LBSAP ജില്ലാ കോർഡിനേറ്റർ ശ്രീമതി. ശ്രുതി ക്ലാസുകൾ കൈകാര്യം ചെയ്തു. ശിൽപ്പശാലയിൽ 18 വാർഡിൽ നിന്നും ഉള്ള വോളന്റിയർമാർ ,ബി.എം.സി ചെയർമാൻ , ബി.എം.സി അംഗങ്ങൾ LBSAP പഞ്ചായത്ത് കോർഡിനേറ്റർ തുടങ്ങിയവർ ക്ലാസിൽ പങ്കെടുത്തു.

മെയ് 2 ന് പഞ്ചായത്ത് ഹാളിൽ വച്ച് ബി.എം.സി അംഗങ്ങളുടേയും , സംയുക്തയോഗം ചേരുകയും വാർഡ് തല സർവ്വേ നടത്തുന്നതിനുള്ള ആവശ്യമായ ഫോമുകൾ പ്രിന്റ് എടുത്ത് വാർഡ് തല വോളന്റിയർമാർക്ക് നൽകുവാനും തീരുമാനിച്ചു.

4. വാർഡ് തല സർവ്വേ

മെയ് 15,16,17 തീയതികളിലായി വാർഡ് തലത്തിൽ ഫോമുകൾ വിതരണം ചെയ്തു. വാർഡ് തലത്തിൽ നടത്തിയ വിവരശേഖരണം ജൂൺ 15 ന് പഞ്ചായത്ത് ബി.എം.സി കമ്മറ്റി മുൻപാകെ സമർപ്പിച്ചു.

ജൂൺ 16 ന് ഉച്ചയ്ക്ക് ശേഷം 2.30 ന് പഞ്ചായത്ത് ഹാളിൽ വച്ച് കോർ കമ്മറ്റി ഗ്രൂപ്പ് യോഗം ചേരുകയും വാർഡ് തലത്തിൽ നിന്നും ലഭിച്ചിട്ടുള്ള വിവരശേഖരണത്തിന്റെ ക്രോഡീകരണം നടത്തുകയും ചെയ്തു.

വാർഡ് തല വിവരശേഖരണത്തിലെ പോരായ്മകൾ പരിഹരിക്കുന്നതിനായി 6/7/23 ൽ ബി.എം.സി അംഗങ്ങളുടെയും എൽ.ബി.എസ്.എ.പി പങ്കെടുത്തുകൊണ്ട് മീറ്റിംഗ് കൂടുകയുണ്ടായി. വാർഡ് തല വിവരശേഖരണത്തിലെ പോരായ്മകൾ പരിഹരിക്കുന്നതിനായി ബി.എം.സി അംഗമായ ഡോ.പ്രദീപും ,എൽ.ബി.എസ്.ഇ കോർഡിനേറ്റർ ആയുള്ള രണ്ടംഗ കമ്മറ്റി രൂപീകരിച്ചു. 10/08/2023 തുടങ്ങി 13/09/2023 ൽ വിവരശേഖരണം പൂർത്തയാക്കി ബി.എം.സി. കമ്മറ്റി മുമ്പാകെ സമർപ്പിച്ചു.

തുടർന്ന് 21/8/23 ൽ പഞ്ചായത്ത് പ്രസിഡന്റ് ശ്രീമതി സുദർശനാഭായി ടീച്ചറുടെ അധ്യക്ഷതയിൽ കോർ മീറ്റിംഗ് യോഗം കൂടുകയും ചെയ്തു. പഞ്ചായത്ത സെക്രട്ടറി ശ്രീമതി ബിജി എസ് യോഗത്തിൽ സന്നിഹിതായായി. ജില്ലാ കോർഡിനേറ്റർ ശ്രീമതി ശ്രുതി ,ബി.എം.സി അംഗങ്ങൾ, പഞ്ചായത്ത് കോർഡിനേറ്റർ തുടങ്ങിയവർ യോഗത്തിൽ പങ്കെടുത്തു.

വാർഡ് തലത്തിൽ നടന്നിട്ടുള്ള വിവരശേഖരണങ്ങൾ കമ്പ്യൂട്ടറിലേക്ക് മാറ്റുന്നതിനും പ്രൊജക്ടർ വഴി കമ്മറ്റി മുമ്പാകെ പ്രദർശിപ്പിക്കുവാനും തീരുമാനിച്ചു.

തുടർന്ന് 26/08/2023 ൽ പഞ്ചായത്ത് ഹാളിൽ വച്ച് കോർ കമ്മറ്റി മീറ്റിംഗ് കൂടുകയും ഇതിൽ വച്ച് വാർഡ് തലത്തിൽ നടത്തിയിട്ടുള്ള വിവരശേഖരണത്തിന്റെ മാതൃക പഞ്ചായത്ത് ഹാളിൽ പ്രൊജക്ടർ വഴി പ്രദർശിപ്പിക്കുകയും ചെയ്തു.

എന്നാൽ സസ്യങ്ങളുടെ ശാസ്ത്രീയ നാമം കൃത്യമായി ഫോമിൽ രേഖപ്പെടുത്തുവാൻ കഴിയാത്ത സാഹചര്യത്തിൽ ഈ പോരായ്മ പരിഹരിച്ച് മറ്റൊരു ദിവസം മീറ്റിംഗ് കൂടുവാൻ തരുമാനിച്ചു.

തുടർന്ന് 26/10/2023 ൽ പോരായ്മകൾ പരിഹരിച്ച് നവംബർ 25 ന് ജൈവവൈവിധ്യ പരിപാലന കർമ്മ പദ്ധതി പഞ്ചായത്തിൽ സമർപ്പിക്കുവാനും തീരുമാനിച്ചു.

ബി. എം. സി. യെക്കുറിച്ചുള്ള സംക്ഷിപ്ത വിവരണം

ആലപ്പുഴ ജില്ലയിയെ ചേർത്തല താലൂക്കിൽ അറബിക്കടലിനോട് ചേർന്നു കിടക്കുന്ന ഒരു തീരദേശ ഗ്രാമമാണ് മാരാരിക്കുളം വടക്ക് പഞ്ചായത്ത്. ആകെ 18 വാർഡുകളാണ് നിലവിൽ ഉള്ളത്. നാഷണൽ ഹൈവേ 66 ന്റെയും തീരദേശ റെയിൽവേയുടെയും, തീരദേശ ഹൈവേയുടെയും സാന്നിദ്ധ്യവും നഗരത്തിന്റെ സൗകര്യങ്ങൾ പഞ്ചായത്തിൽ ലഭ്യമാക്കുന്നതിന് കഴിഞ്ഞിട്ടുണ്ട്.

നിരവധി സർക്കാർ സ്ഥാപനങ്ങളും വിദ്യാഭ്യാസ സ്ഥാപനങ്ങളും പ്രശസ്തമായ ആരാധനാലയങ്ങളും ഇന്ത്യൻ റെയിൽവേയുടെ ബോഗി നിർമ്മാണ യൂണിറ്റ് ആയ ഓട്ടോകാസ്റ്റ് സ്ഥാപനവും പഞ്ചായത്ത് പരിധയിൽ പ്രവർത്തിച്ചു വരുന്നു. യാത്രാ സൗകര്യങ്ങളുടെ വർദ്ധനവും ഏത് പ്രതികൂല സാഹചര്യങ്ങളേയും അതിവേഗം തരണം ചെയ്യുന്നതിന് ജനങ്ങളെ സഹായിക്കുന്നു.

അടിസ്ഥാന സൗകര്യങ്ങളുടെ വർദ്ധനവും രോഗ പ്രതിരോധ രംഗത്തും മാലിന്യ സംസ്കരണ രംഗത്തും സംസ്ഥാനത്തു തന്നെ മാതൃകയാണ് നമ്മുടെ പഞ്ചായത്ത്. സംസ്ഥാന സർക്കാരിന്റെ പ്ലാൻഫണ്ടും പഞ്ചായത്തിന്റെ തനത് ഫണ്ടും ബ്ലോക്ക് ജില്ലാ പഞ്ചായത്തിന്റെ വിഹിതവും ഉൾപ്പെടുത്തി വാർഷിക പദ്ധതികൾ തയ്യാറാക്കുകയും വികസന പ്രവർത്തനങ്ങൾ നടത്തുകയും ചെയ്തു കൊണ്ട്.

ജൈവ വൈവിദ്ധ്യത്തിന്റെ സംരക്ഷണവും അതിന്റെ സുസ്ഥിരവുമായ പിരപാലനവും സസ്യ-ജന്തുജാലങ്ങളുടെയും ജീവികളുടെയും സുരക്ഷിതമായ ജീവിത ചക്രത്തിന് അനിവാര്യമാണ്. പരിസ്ഥിതിയിലും കാലാവസ്ഥയിലും ഉണ്ടാകുന്ന മാറ്റങ്ങൾക്കൊപ്പം നേരിടേണ്ടി വരുന്ന ദുരന്തങ്ങൾക്ക് ഒരു പരിധി വരെ ഒരു പരിഹാരമാണ്. ജൈവവൈവിദ്ധ്യ സംരക്ഷണം.

ഒരു പ്രദേശത്തെ ജീനുകൾ സ്പീഷീസുകൾ, ആവാസ വ്യവസ്ഥ ഇവയെല്ലാം കൂടിച്ചേരുന്നതാണ് അവിടുത്തെ ജൈവവൈവിധ്യം. ജൈവവൈവിദ്ധ്യത്തെ നമുക്ക് മൂന്നായി തരം തിരിക്കാം. ജനിതക വൈവിദ്ധ്യം, ജൈവവൈവിദ്ധ്യം, ആവാസവ്യവസ്ഥ വൈവിദ്ധ്യം, ഭൂപ്രദേശങ്ങളുടെ വ്യത്യസ്തതയ്ക്കനുസരിച്ച് ജൈവവൈവിദ്ധ്യങ്ങൾ വ്യത്യാസപ്പെട്ടു കൊണ്ടിരിയ്ക്കുന്നു. ഹരിതാഭമായ ഭൂപ്രകൃതിയും, ജലസത്തും അത്രതന്നെ തീവ്രമല്ലാത്ത സുഖകരമായ കാലാവസ്ഥയും കേരളത്തിന്റെ ഒരു പ്രത്യേകതയായിരുന്നു.

മാരാരിക്കുളം വടക്ക് പഞ്ചായത്തിലെ നാലു വാർഡുകൾ പൂർണ്ണമായും കടലോരമേഖലയിലും ബാക്കി വാർഡുകൾ പൂർണ്ണമായും കടലോര മേഖലയിലും ബാക്കി വാർഡുകൾ കര പ്രദേശങ്ങൾ ചേർന്നതുമാണ്. കടലോര പ്രദേശങ്ങളിൽ മത്സ്യസമ്പത്തിനുള്ളിൽ കൂടുതൽ പ്രാധാന്യം. എന്നാൽ കരപ്രദേശത്ത് തെങ്ങ്കൃഷിയും നെൽകൃഷിയും സമ്പന്നമായിരുന്നു. ഈ കൃഷികൾക്ക് അനുഗുണമായ രീതിയിൽ ജലസ്രോതസ്സുകളും നീരൊഴുക്കുകളും ഉണ്ടായിരുന്നു. ജല

ശ്രോതസ്സുകളും നീരൊഴുക്കുകളും ഉണ്ടയിരുന്നു. എന്നാൽ ഇന്ന് സ്ഥിതിഗതികളൊക്കെ മാറി. കാലാവസ്ഥാ വ്യതിയാനവും, ഭൂമിയിലുള്ള അശാസ്ത്രീയമായ ഇടപെടലുകളും മൂലം ഉണ്ടാകുന്ന ആഘാതങ്ങൾ കൂടുതലാണ്. അന്തരീക്ഷ മലിനീകരണം, ജലമലിനീകരണം, ആഗോളതാപനം തുടങ്ങിയവയെല്ലാം ഈ പഞ്ചായത്തിലും നിലവിലുണ്ടായിരുന്ന ജൈവവൈവിദ്ധ്യങ്ങൾക്ക് ഭീഷണിയായി മാറുകയാണ്.

മാരാരിക്കുളം വടക്ക് പഞ്ചായത്തിന്റെ കീഴിൽ ഒരു ബി. എം. സി. പ്രവർത്തിക്കുന്നു. "ഹരിതകേരളം സുഭിഷ കേരളം" എന്ന പദ്ധതിയിലൂടെ തരിശു രഹിത പഞ്ചായത്ത് ലക്ഷ്യം വച്ചു കൊണ്ട് തൊഴിലുറപ്പ് മേഖലയിലെ സാധ്യതകളെ പരമാവധി പ്രയോജനപ്പെടുത്തിക്കൊണ്ട് സജീവമാക്കുന്നതിന് വേണ്ടി ഉൽപ്പാദനവും വിതരണവും നല്ലയിനം വിത്തുകളും വളങ്ങളും ലഭ്യമാക്കുന്നതിനും ഇടപെടുവാൻ ബി. എം. സി. യ്ക്ക് കഴിഞ്ഞു.

പഞ്ചായത്തിന്റെ കീഴിൽ ഉള്ള കുളങ്ങളും തോടുകളും ശുചീകരിച്ച് മട്ടൽവെട്ടി സംരക്ഷിക്കുന്നതിന് ബി. എം. സി. യുടെ ഇടപെടൽ ഉണ്ടായിട്ടുണ്ട്. മഴക്കുഴികൾ നിർമ്മിക്കുകയും കിണർ റീചാർജ്ജ് നടത്തുകയും വഴി ഭൂഗർഭജലത്തിന്റെ സംരക്ഷണം വർദ്ധിപ്പിക്കുവാൻ ബി. എം. സി. യ്ക്ക് കഴിഞ്ഞിട്ടുണ്ട്. 'ആരോഗ്യരക്ഷാ പ്രവർത്തനങ്ങളിൽ അടക്കം നല്ല രീതിയിൽ പ്രവർത്തിപ്പിക്കുവാൻ കഴിഞ്ഞിട്ടുണ്ട്'. പ്ലാസ്റ്റിക് വലിച്ചെറിയുന്നതിലൂടെയും കത്തിക്കുന്നതിലൂടെയും അന്തരീക്ഷത്തിലുണ്ടാകുന്ന മാറ്റങ്ങലെക്കുറിച്ചും അതിലൂടെ അതിലൂടെ മനുഷ്യൻ നേരിടേണ്ടി വരുന്ന ആരോഗ്യപ്രശ്നങ്ങളെക്കുറിച്ചും പ്രദേശത്ത് ബോധവൽക്കരണ ക്ലാസ് നടത്തുന്നതിന് വേണ്ട ഇടപെടൽ നടത്തുവാൻ ബി. എം. സി.യ്ക്ക് കഴിഞ്ഞിട്ടുണ്ട്.

പ്രകൃതിയെ സംരക്ഷിക്കുന്നതിനുള്ള പദ്ധതികൾക്ക് ഊന്നൽ കൊടുത്തുകൊണ്ടുള്ള പ്രവർത്തനമാണ് ബി. എം. സി. നടത്തിയിട്ടുള്ളത്. പഞ്ചായത്തിന് കീഴിലുള്ള കനാലുകളുടെ ശുചീകരണത്തിനും പരിപാലനത്തിനും ബി. എം. സി.യ്ക്ക് നേതൃത്വപരമായ പങ്കുവഹിക്കുവാൻ കഴിഞ്ഞിട്ടുണ്ട്. അന്താരാഷ്ട്രദിനാചരണത്തിന്റെ ഭാഗമായി ബോധ വൽക്കരണ പരിപാടികൾ സംഘടിപ്പിച്ചു പോരുന്നു.

ഗ്രാമപഞ്ചായത്തിന്റെ മുഖഛായ മാറ്റുന്നതിന് ഉദ്യോഗസ്ഥരുടേയും പഞ്ചായത്ത് ഭരണാധികാരികളുടെയും ദീർഘവീഷണവും സഹായിക്കുന്നുണ്ട്.

സമുദ്രനിരപ്പിൽ നിന്നും 2 മീറ്റർ ഉയരത്തിൽ സ്ഥിതിചെയ്യുന്ന ഭൂപ്രദേശമാണ്. വളക്കൂറ് കുറഞ്ഞ ചൊരിമണൽ പ്രദേശമാണ്. എന്നാൽ താഴെ തട്ടുകളിലായി കലശിമണ്ണും കടൽമണ്ണും കാണപ്പെടുന്നു. പ്രധാന കാർഷിക വിളയായി തെങ്ങ് കാണപ്പെടുന്നു. പാരിസ്ഥിതിക പ്രശ്നങ്ങൾ മൂലം കൃഷി കുറയുകയും തരിശ് ഭൂമിയുടെ അളവ് കൂടുന്നതിനും കാരണമായിട്ടുണ്ട്.

ബി.എം.സി. യുടെ നേതൃത്വത്തിൽ പ്രാദേശികതല ജൈവവൈവിധ്യ പരിപാലന കർമ്മ പദ്ധതി തയ്യാറാക്കൽ– പ്രവർത്തനങ്ങൾ

<u>**പരിസ്ഥിതി ദിനത്തോടനുബന്ധിച്ച് പച്ചക്കറിതൈ വിതരണം**</u>

ഭാഗം 1

പൊതുവിവരങ്ങൾ

അടിസ്ഥാനവിശകലന ഫോറങ്ങൾ

ഭാഗം 1: പൊതുവിവരങ്ങൾ

1.1. തദ്ദേശസ്ഥാപനത്തെ സംബന്ധിക്കുന്ന അടിസ്ഥാന വിവരങ്ങൾ

1. തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സ്ഥാപനത്തിന്റെ പേര്		മാരാരിക്കുളം വടക്ക്
2. ജില്ല		ആലപ്പുഴ
3. താലൂക്ക്		ചേർത്തല
4. ഉൾപ്പെടുന്ന വില്ലേജുകൾ		മാരാരിക്കുളം വടക്ക്
5. ആകെ വാർഡുകളുടെ എണ്ണം		18
6. ഭൂവിസ്തൃതി(ച.കി.)		16.97 ച.കി.മീ
7. ജനസംഖ്യ		31312
സ്ത്രീകൾ		16055
പുരുഷൻമാർ		15257
8. തദ്ദേശസ്ഥാപന പരിധിയിൽ അധിവസിക്കുന്ന ആധിവാസി വിഭാഗങ്ങൾ		പട്ടികവർഗ്ഗം, 53 വീടുകൾ 137
ഓരോ വിഭാഗത്തിന്റയും എണ്ണം (സ്ത്രീകൾ/പുരുഷന്മാർ)		70/67
തദ്ദേശസ്ഥാപനത്തിലെ ആകെ സ്ക്കൂളുകളുടെ എണ്ണം		19
സർക്കാര് സ്ക്കൂളുകളുടെ എണ്ണം		5
9. സർക്കാർ എയ്ഡ്സ് സ്ക്കൂളുകളുടെ എണ്ണം		8
10. നിർമ്മിതികൾ	വീടുകളുടെ/ഫ്ളാറ്റുകളുടെ എണ്ണം/	
	ഏകദേശ വിസ്തൃതി	8521
	മറ്റു കെട്ടിടങ്ങളുടെ എണ്ണം/ഏകദേശ വിസ്തൃതി	
11. ടാർ റോഡുകളുടെ എണ്ണം/നീളം		(180)39 കി.മി
12. കശാപ്പുശാലകളുടെ എണ്ണം(കോഴികടകൾ, ഇറച്ചി കടകൾ തുടങ്ങിയവ)		35
13. മാലിന്യ നിർമ്മാർജ്ജനം സംബന്ധിക്കുന്ന വിവരങ്ങൾ	ജൈവമാലിന്യ സംസ്ക്കരണ രീതികൾ	ബയോഗ്യാസ് ബയോ ബിൻ
	അജൈവ മാലിന്യ സംസ്ക്കരണ രീതികൾ	ഹരിതസേന
14. പരമ്പരമ്പര്യേതര ഊർജ്ജ സ്രോതസ്സുകൾ (സോളാർ ലാംബ്, സോളാർ ഹീറ്റർ, സോളാർ അടുപ്പ് മുതലായവ) ഉപയോഗിക്കുന്ന വീടുകൾ		55

പ്ലാസ്റ്റിക് മുക്ത മാരാരി വേസ്റ്റ് മാനേജ്മെന്റ്

1. 2 ബി. എം. സി യുടെ പ്രവർത്തനം സംബന്ധിച്ച വിശദാംശങ്ങൾ

1	തദ്ദേശസ്ഥാപനത്തിൽ ബി.എം.സി ബോർഡ് സ്ഥാപിച്ചിട്ടുണ്ടോ?	
2	ബി.എം.സി യ്ക്ക് ഒരു ഓഫീസ് മുറി തദ്ദേശസ്ഥാപനത്തിൽ ഉണ്ടോ?	ഇല്ല
3	ബി.എം.സി യോഗം ചേരാറുണ്ടോ? ഉണ്ടെങ്കിൽ അവസാന മൂന്ന് യോഗങ്ങൾ ചേർന്ന തീയതി	22.03.2023 02.05.203, 16.05.2023
4	ജൈവവൈവിധ്യ പരിപാലനം, കാലാവസ്ഥാ വ്യതിയാനം, പരിസ്ഥിതി സംരക്ഷണം, ദുരന്തനിവാരണം- വർക്കിംഗ് ഗ്രൂപ്പിൽ ബി.എം.സി അംഗങ്ങൾ ഉൾപ്പെട്ടിട്ടുണ്ടോ?	ഉണ്ട്
5	ബി.എം.സി യുടെ വാർഷിക പ്രവർത്തന റിപ്പോർട്ട് ബോർഡിൽ സമർപ്പിച്ചിട്ടുണ്ടോ? ഉണ്ടെങ്കിൽ സമർപ്പിച്ചിട്ടുള്ള വർഷം	ഇല്ല
6.	സ്‌ക്കൂളുകളിൽ (സർക്കാർ /എയ്ഡഡ്) രൂപീകരിച്ചിട്ടുള്ള ജൈവവൈവിധ്യ ക്ലബ്ബുകളുടെ എണ്ണം	5
7.	സ്ക്കൂൾ തലങ്ങളിൽ ജൈവവൈവിധ്യ രജിസ്റ്ററുകൾ തയ്യാറാക്കിയിട്ടുണ്ടോ? ഉണ്ടെങ്കിൽ പ്രസ്തുത സ്ക്കൂളകളുടെ പേര് എഴുതുക	ഇല്ല
8.	സ്ക്കൂൾ തലങ്ങളിൽ ജൈവവൈവിധ്യ രജിസ്റ്ററുകളിലെ വിവരങ്ങൾ പി.ബി.ആറിൽ ഉൾപ്പെടുത്തിയിട്ടുണ്ടോ?	ഇല്ല
9.	ബി.എം.സി യുടെ മേൽനോട്ടത്തിൽ നടത്തിയ ബോധവൽക്കരണ പരിപാടികൾ	മാലിന്യമുക്ത മാരാരി എന്ന ക്യാമ്പയിന്റെ ഭാഗമായി റാലികൾ, ബോധവൽക്കരണ ക്ലാസ്സുകൾ എന്നിവ ബി. എം. സി . സംഘടിപ്പിച്ചിട്ടുണ്ട്. അന്താരാഷ്ട്ര ദിനാചരണത്തിന്റെ ഭാഗമായി പരിസ്ഥിതി- ജൈവവൈവിധ്യ സംരക്ഷണ ബോധവൽക്കരണ ക്ലാസുകളും പഞ്ചായത്തിന്റെ കിഴിലുള്ള ആരോഗ്യ കേന്ദ്രങ്ങളിൽ ബി. എം. സി. യുടെ നേതൃത്വത്തിൽ വൃക്ഷത്തൈ നടീലും സംഘടിപ്പിച്ചു.
10.	മാലിന്യ സംസ്ക്കരണം	
11.	പരിസ്ഥിതി- ജൈവവൈവിധ്യ സംരക്ഷണ രംഗത്ത് പ്രാദേശികമായി ബി.എം.സി നടത്തിയിട്ടുള്ള ഇടപെടലുകൾ വിശദമാക്കുക.	മാലിന്യമുക്ത മാരാരി
12.	പ്രാദശിക തലത്തിൽ ജൈവവൈവിധ്യ പ്രാധാന്യമുള്ളതും സംരക്ഷിക്കപ്പെടേണ്ടതുമായിട്ടുള്ള പ്രദേശങ്ങൾ കണ്ടെത്തിയിട്ടുണ്ടോ? (BHS/LBHS)	ഇല്ല
13.	ബി.എം.സി. പ്രവർത്തനങ്ങൾക്ക് സഹായകമാകും വിധം പ്രാദേശികതലത്തിൽ വിദഗ്ദരെ ഉൾപ്പെടുത്തി സാങ്കേതിക സഹായ ഗ്രൂപ്പുകൾ രൂപീകരിച്ചിട്ടുണ്ടോ?	ഉണ്ട്

1.3 ജനകീയ ജൈവവൈവിധ്യ രജിസ്റ്റർ പി. ബി. ആർ സംബന്ധിച്ച വിവരങ്ങൾ

1.	പി.ബി.ആർ തയ്യാറാക്കിയ വർഷം/തീയതി	2011
2.	തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സ്ഥാപനത്തിൽ പി.ബി.ആർ സൂക്ഷിച്ചിട്ടുണ്ടോ?	ഉണ്ട്
3.	ആരുടെ മേൽനോട്ടത്തിലാണ് പി.ബി.ആർ സൂക്ഷിച്ചിരിക്കുന്നത്?	സെക്രട്ടറി
4.	പി.ബി.ആർ അപ്ഡേറ്റ് ചെയ്തിട്ടുണ്ടോ?	ഇല്ല
	ഇല്ലെങ്കിൽ നിലവിലെ അവസ്ഥ	To be renewed
5.	ഇ-പി.ബി.ആർ തയ്യാറാക്കിയിട്ടുണ്ടോ? പൂർത്തിയാക്കിയ തീയതി? ഇല്ലെങ്കിൽ നിലവിലെ അവസ്ഥ	ഇല്ല

1.4 തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സ്ഥാപനത്തിന്റെ അഡ്മിനിട്രേറ്റീവ് ഭൂപടം

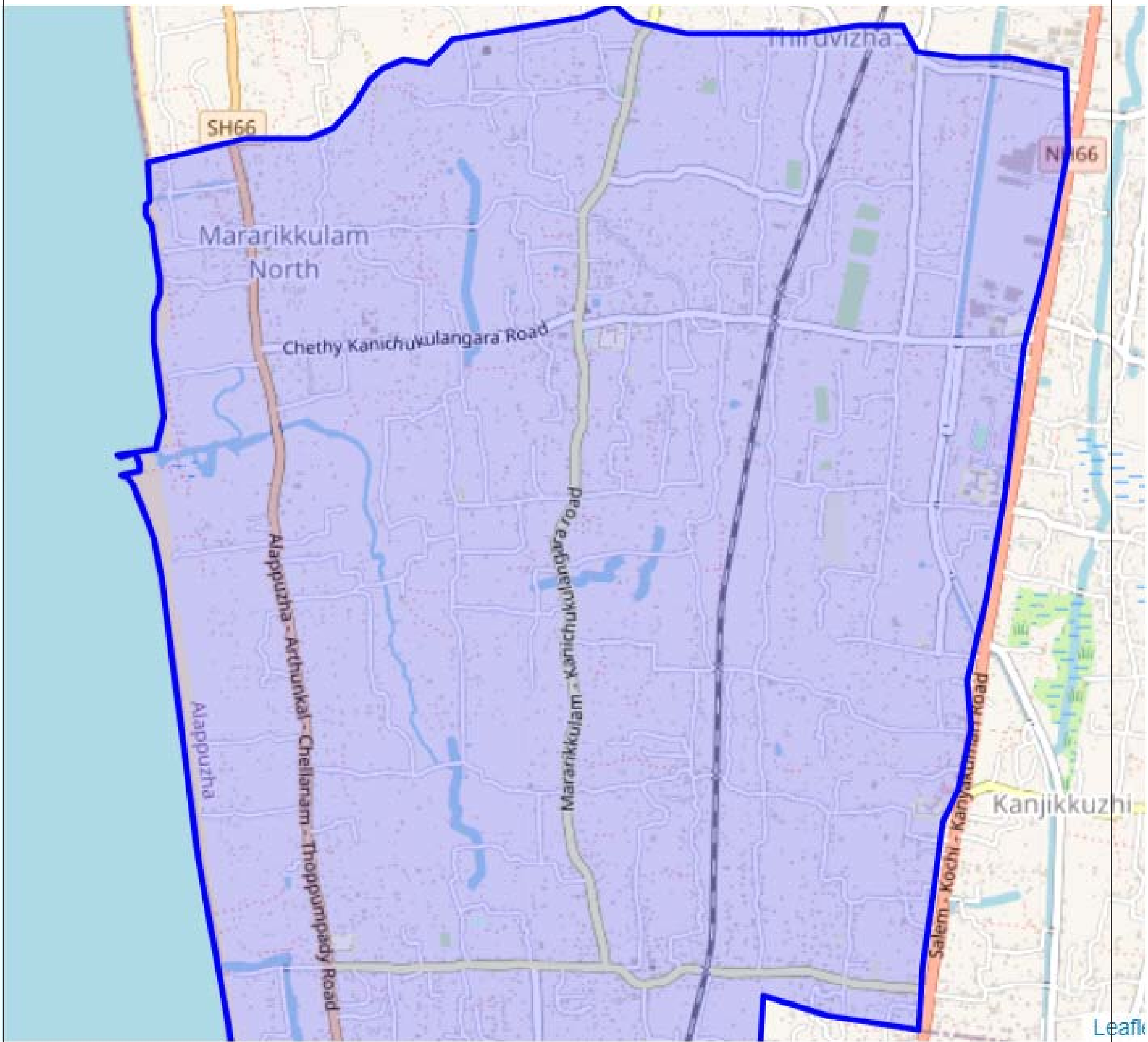

LOCATION - MARARIKULAM NORTH GRAMA PANCHAYAT

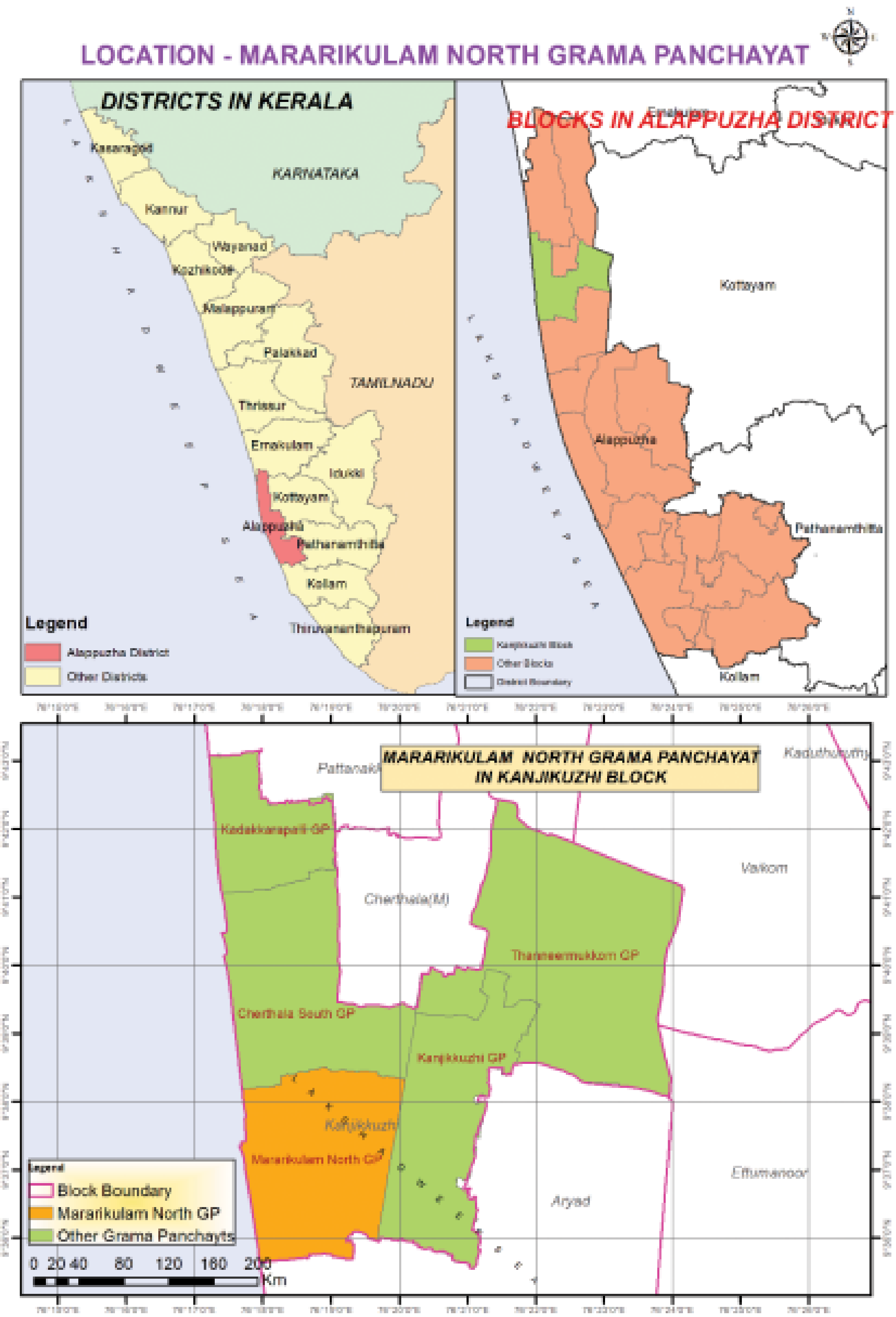

GEOMORPHOLOGY

MARARIULAM NORTH GRAMA PANCHAYAT

KANJIKUZHI BLOCK, ALAPPUZHA DISTRICT

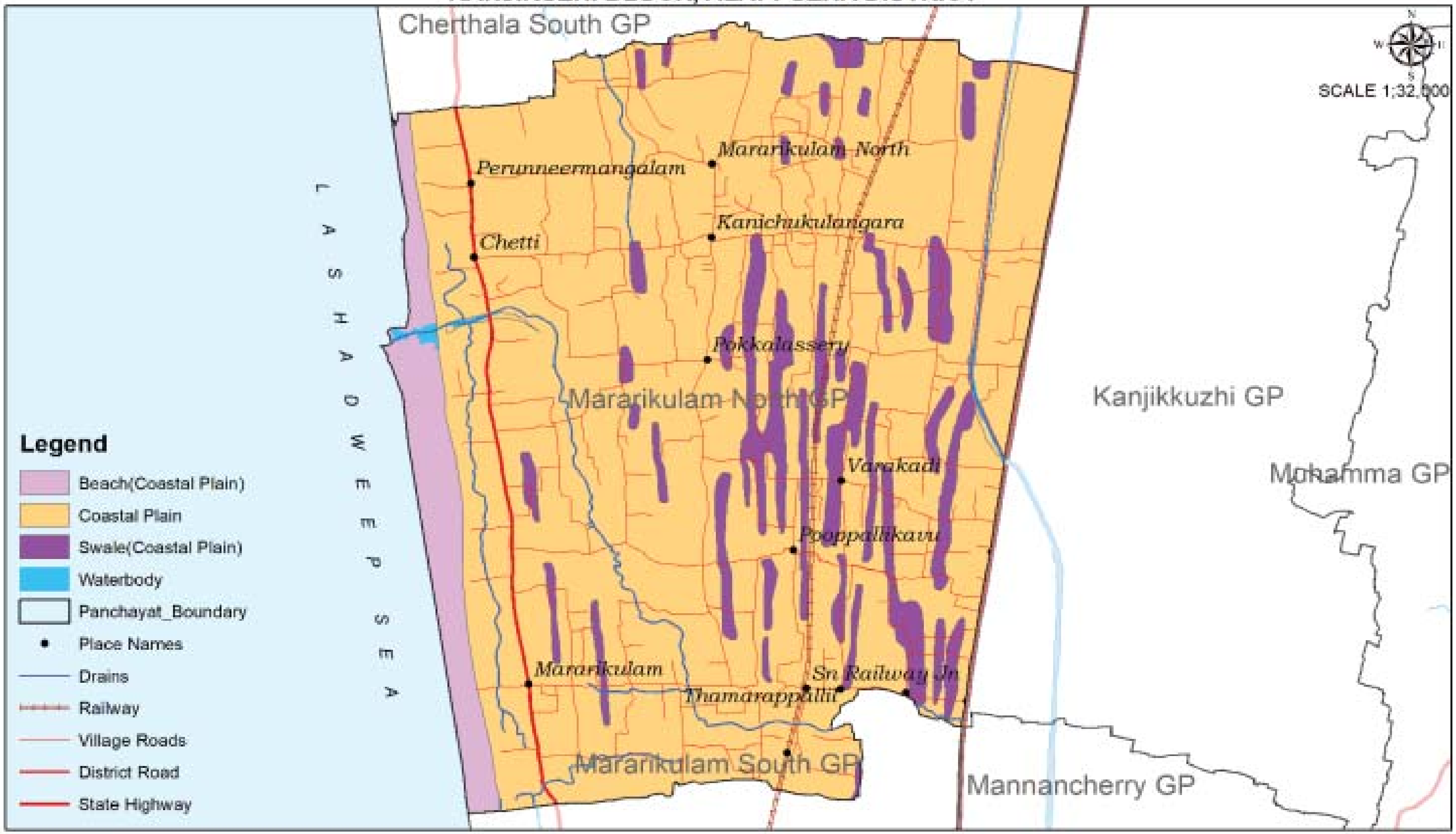

WATERSHEDS

MARARIULAM NORTH GRAMA PANCHAYAT

KANJIKUZHI BLOCK, ALAPPUZHA DISTRICT

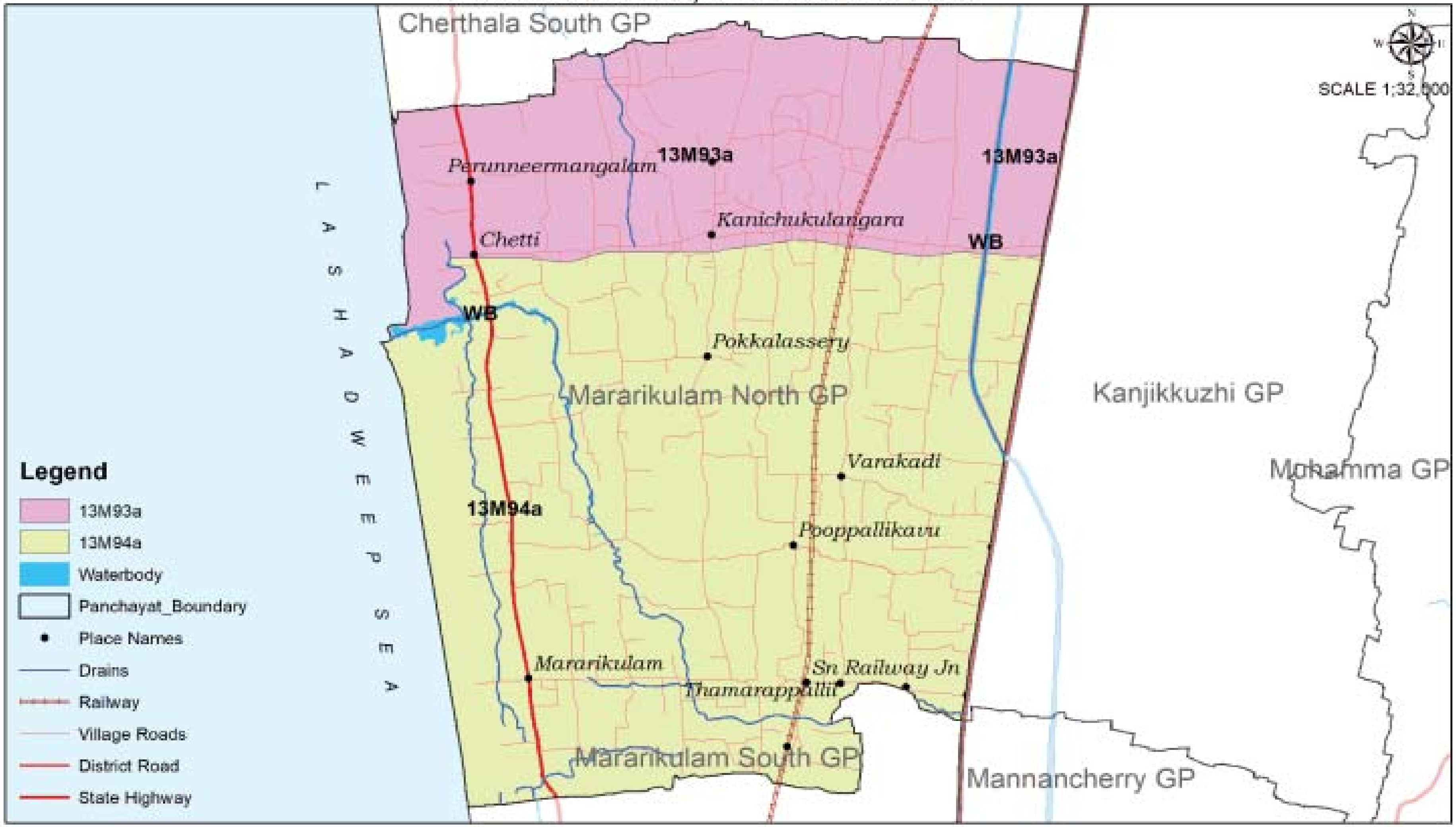

LAND USE

MARARIULAM NORTH GRAMA PANCHAYAT

KANJIKUZHI BLOCK, ALAPPUZHA DISTRICT

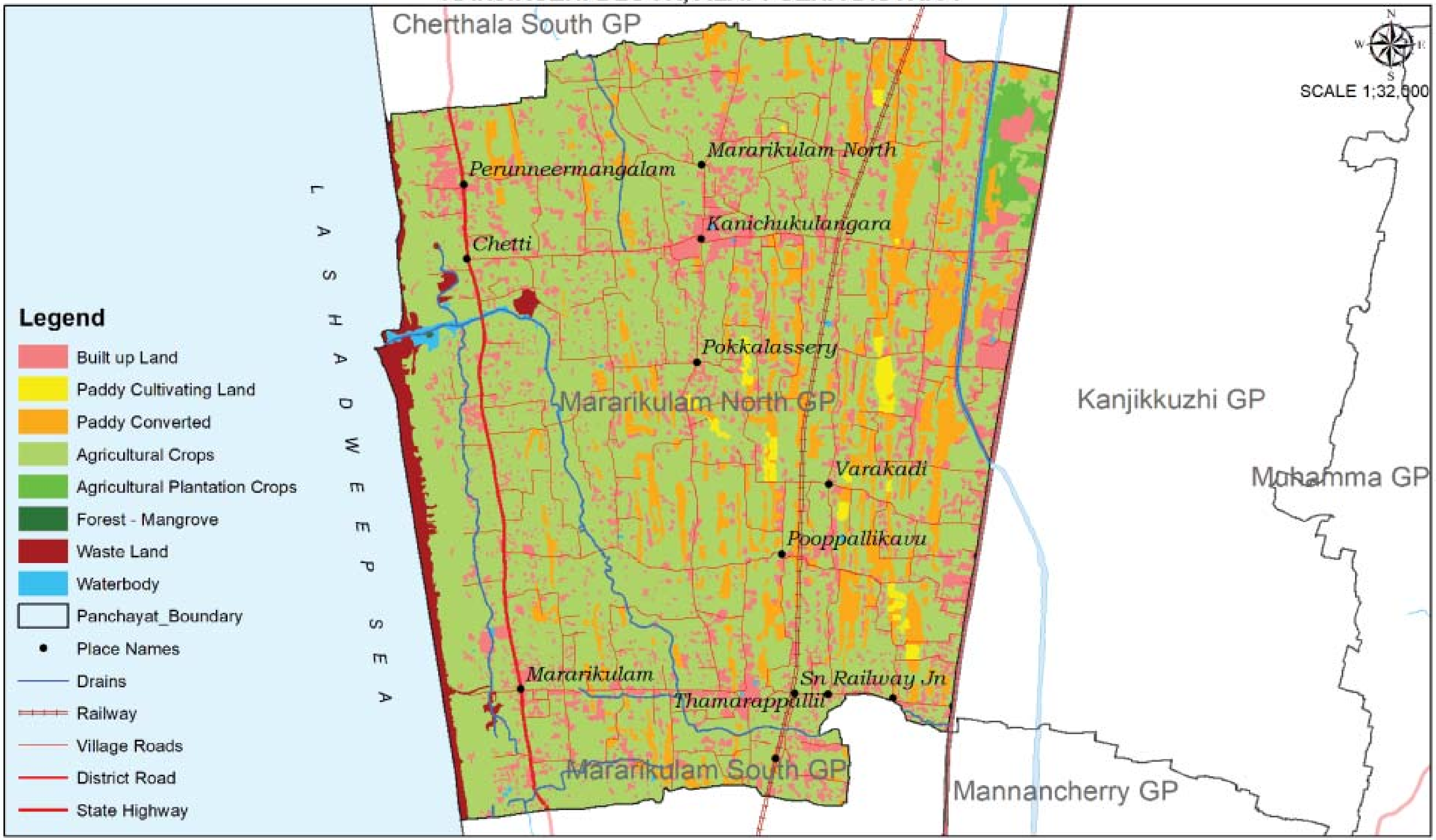

WATER RESOURCES

MARARIULAM NORTH GRAMA PANCHAYAT

KANJIKUZHI BLOCK, ALAPPUZHA DISTRICT

1.6 തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സ്ഥാപനത്തിന്റെ ഭൂവിനിയോഗ ഭൂപടം (Land Use Map)

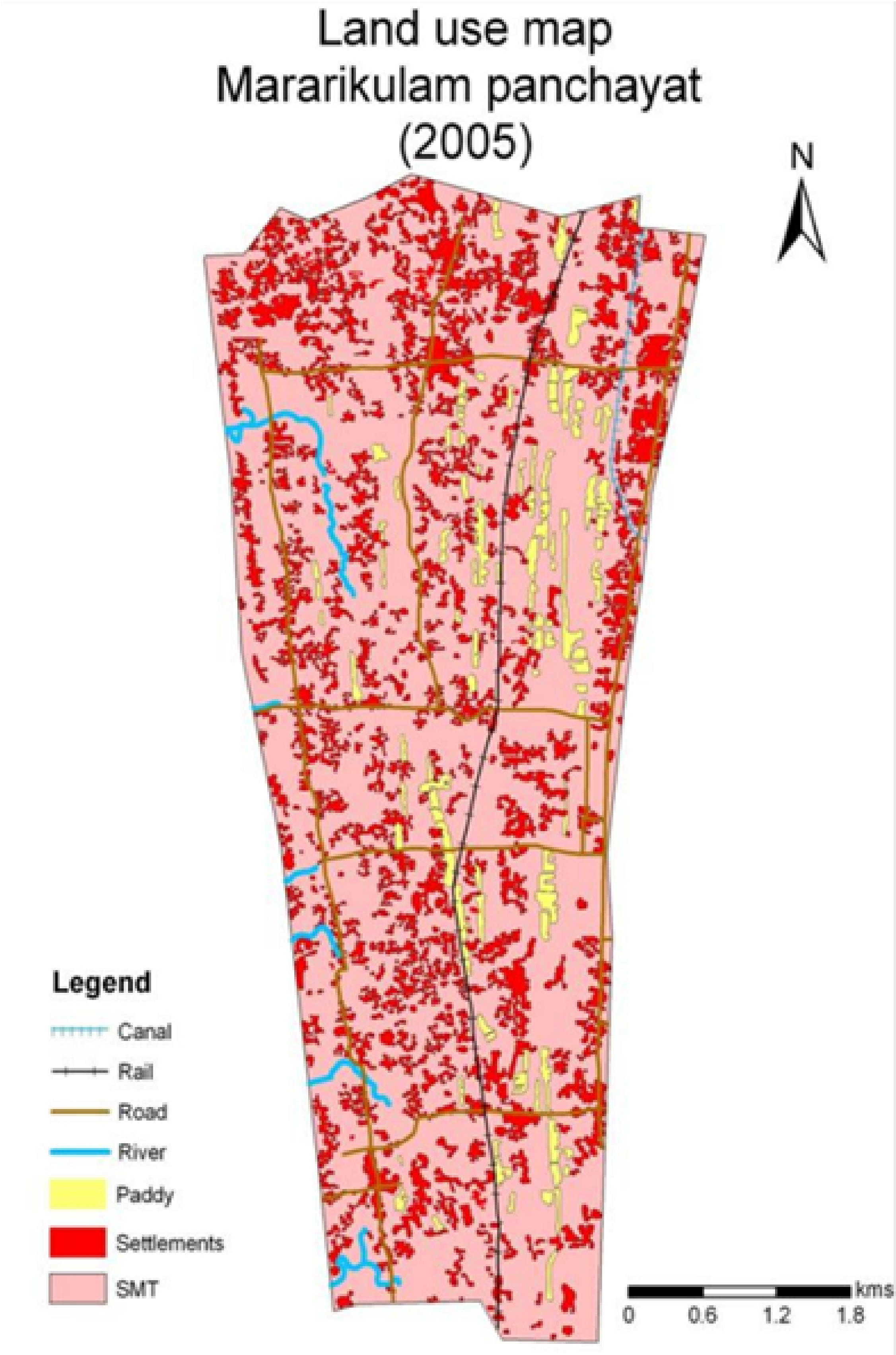

ഭാഗം 2
ജൈവവൈവിദ്ധ്യമേഖലയിലെ അവസ്ഥകൾ

ഭാഗം 2 ജൈവവൈവിധ്യ മേഖലയിലെ അവസ്ഥകൾ

2.1 അടിസ്ഥാന വിവരങ്ങൾ

2.1.1 ഭൂവിനിയോഗം – അവസ്ഥാ വിശകലനം

ക്രമ നമ്പർ	ഇനം	വിസ്തൃതി (ഹെക്ടറിൽ)	മാറ്റങ്ങൾ ഉണ്ടായിട്ടുണ്ടോ		ഉണ്ടായിട്ടുള്ള മാറ്റങ്ങൾ	കാരണങ്ങൾ
			ഉണ്ട്	ഇല്ല		
1	ആകെ ഭൂവിസ്തൃതി	16.97 ച.കി.മി	ഉണ്ട്		നിലം കുറഞ്ഞു	നിലം നികന്നു
2.	കൃഷിക്ക് അനുയോജ്യമായ സ്ഥലം	9.33 ച.കി.മി	ഉണ്ട്		കുറഞ്ഞു	ജലനിർഗമന മാർഗ്ഗങ്ങൾ ഇല്ലാത്തതിനാൽ
3.	കൃഷിചെയ്യുന്ന സ്ഥലം	6.78 ച.കി.മി			കുറഞ്ഞു	
4.	വന പ്രദേശം			ഇല്ല		
5.	തരിശുഭൂമി			ഇല്ല		
	കൃഷിയോഗ്യമായത്	1.86 ച.കി.മി				
	കൃഷിയോഗ്യമല്ലാത്തത്	0.69 ച.കി.മി		ഇല്ല		
6.	മേച്ചിൽപുറങ്ങൾ			ഇല്ല		
7.	കാർഷികേതര ഭൂമി	7.64 ച.കി.മി	ഉണ്ട്		കൂടി	
	നെൽവയലുകൾ	1.25 ച.കി.മി			കുറഞ്ഞു	
8.	കൃഷി ചെയ്യുന്നവ	0.15 ച.കി.മി			കുറഞ്ഞു	വിത്തിന്റെദൗർലഭ്യം കൂലി ചെലവ്
	കൃഷിയോഗ്യമാണെങ്കിലും ചെയ്യാത്തവ	24 ച.കി.മി			കൂടി	
	കൃഷിയോഗ്യമായവ	24.15ച.കി.മി		ഇല്ല		

2.1.2 മണ്ണിന്റെ ഘടന – അവസ്ഥാ വിശകലനം

ക്രമ നം	പ്രധാന മണ്ണിനങ്ങൾ.	നിറവും ഘടനയും	അനുയോജ്യ മായ വിളകൾ	അമ്ല ക്ഷാരസൂചിക	മാറ്റങ്ങൾ ഉണ്ടായിട്ടുണ്ടോ?	ഉണ്ടായിട്ടുള്ള മാറ്റങ്ങൾ	കാരണങ്ങൾ
	മണൽ	വെള്ള മണൽ	തെങ്ങ് പച്ചക്കറികൾ	അമ്ലം	ഉണ്ട്	മണ്ണിന്റെ ഫലഭൂയിഷ്ടി കുറയുന്നു.	ഏക വിള കൃഷി രീതി

2.1.3 കാലാവസ്ഥ ഘടകങ്ങളിലെ മാറ്റങ്ങൾ

ക്രമ നം.	കാലാവസ്ഥാ ഘടകങ്ങൾ	കഴിഞ്ഞ 25-30 വർഷത്തിൽ ഉണ്ടായിട്ടുള്ള മാറ്റംക		
		വർദ്ധിക്കുന്നു	കുറഞ്ഞു	മാറ്റമില്ല
1.	താപനില	✓		
2.	ആർദ്രത	✓		
3.	കാറ്റിന്റെ ഗതി			✓
4.	മഴ ലഭ്യത	✓		
	ഇടവപ്പാതി	✓		
	തുലാവർഷം	✓		
	വേനൽ മഴ			✓

2.1.4 കാലാവസ്ഥ വ്യതിയാനം – വിശകലനം

ക്രമ നമ്പർ	കാലാവസ്ഥാ വ്യതിയാനം മൂലം പ്രാദേശികതലത്തിൽ നേരിടുന്ന പ്രത്യാഘാതങ്ങൾ	കഴിഞ്ഞ 25 - 30 വർഷത്തിൽ ഉണ്ടായിട്ടുള്ള പ്രത്യാഘാതങ്ങൾ കണ്ടെത്തുക		ഉണ്ടെങ്കിൽ രൂക്ഷമായി നേരിട്ട വർഷം/കാലയളവ്
		ഉണ്ട്	ഇല്ല	
1	വെള്ളപ്പൊക്കം	തീരശോഷണം, കൃഷിനാശം		2018 - 2019
2	വരൾച്ച		ഇല്ല	
3	കാട്ടുതീ		ഇല്ല	
4	പേമാരി/അതിതീവ്ര മഴ	കൃഷിനാശം		2018 - 2019
5	താപവ്യാതിയാനം	ആവാസവ്യവസ്ഥയിൽ മാറ്റം സംഭവിച്ചു		2020 - 2022
6	മണ്ണിടിച്ചിൽ		ഇല്ല	
7	ഉരുൾപൊട്ടൽ		ഇല്ല	
8	കൂടിയ താപനില	സൂര്യതാപത്തിന് കാരണമായി		2020 - 2022
9	സൂര്യതാപം/സൂര്യാഘാതം	മനുഷ്യശരീരത്തിൽ പൊള്ളലേൽക്കാൻ കാരണമായി		2020 - 2022
10	വേലിയേറ്റം	കടലാക്രമണം		2018 മുതൽ
11	തീരശോഷണം	കടലാക്രമണം രൂക്ഷമാകുന്നു മത്സ്യലഭ്യത കുറയുന്നു.		2000 മുതൽ
12	വിള/സസ്യജന്യ രോഗങ്ങൾ (ഉണ്ടെങ്കിൽ ഏത് രോഗമെന്ന് കാരണം സഹിതം വ്യക്തമാക്കുക)	ചാഴി ആക്രമണം, കൊമ്പൻചെല്ലി ആക്രമണം		2000 മുതൽ
13	ജന്തുജന്യരോഗങ്ങൾ (ഉണ്ടെങ്കിൽ ഏത് രോഗമെന്ന് കാരണം സഹിതം വ്യക്തമാക്കുക)	കുളമ്പ് രോഗം (നിയന്ത്രണവിധേയം)		2000 - 2021

2.2 കാർഷിക ജൈവവൈവിധ്യം (agro bio diversity) അവസ്ഥാ വിശകലനം

എ) വിളകൾ

ക്രമ നം)	കാർഷിക വിളകൾ	വിള	കൃഷി ചെയ്യുന്ന ഏകദേശ വിസ്തൃതി	ഇനം(തനതിനം /നാടൻ സങ്കരയിനം/ /വിദേശയിനം	അവസ്ഥാ വിശകനലം: കൃഷിയിൽ മാറ്റങ്ങൾ ഉണ്ടായിട്ടുണ്ടോ? ഉണ്ട്	ഇല്ല	ഉണ്ടായിട്ടുള്ള മാറ്റങ്ങൾ	കുറഞ്ഞു കാണ്ടിരിക്കുന്നു(എത്ര നാൾ മുതൽ)	കൂടിക്കൊണ്ടിരിക്കുന്നു (എത്ര നാൾ മുതൽ)	തീരെയില്ലാതായി (എത്ര നാൾ മുതൽ)	വീണ്ടെടുക്കാവുന്നവ	പുതിയതായി കണ്ടു വരുന്നവ(എത്ര നാൾ	മാറ്റങ്ങൾക്കുള്ള കാരണങ്ങൾ (ഉദാ: കാലാവസ്ഥ വ്യതിയാനം,തീവ്ര മഴ,വരൾച്ച,പ്രകൃതി ദുരന്തങ്ങൾ ആവാസ വ്യവസ്ഥാ ശോഷണം മറ്റുള്ളവ തുടങ്ങിയവ
1	ധാന്യങ്ങൾ (ഉദാ: നെല്ല്, തിന, ചാമ, റാഗി തുടങ്ങിയവ)	നെല്ല്	10 ഏക്കർ	മുണ്ടകൻ	ഉണ്ട്		കുറഞ്ഞു കൊണ്ടിരിക്കുന്നു	20 വർഷം			റാഗി		കാലവസ്ഥാ വ്യതിയാനം കൂലിചെലവ് , ആവാസ വ്യവസ്ഥാ ശോഷണം, കർഷകർക്ക് താൽപര്യക്കുറവ്. പ്രകൃതിക്ഷോഭം ശക്തമായ മഴ
				വിരിപ്പ്	ഉണ്ട്		കുറഞ്ഞു കൊണ്ടിരിക്കുന്നു	20 വർഷം			റാഗി		
				റാഗി	ഉണ്ട്		ഇപ്പോൾ കണ്ടു വരുന്നു					4 വർഷം	സുഭിക്ഷ കേരളം പദ്ധതിയിൽ ഉൾപ്പെടുത്തി കൃഷി ചെയ്യാൻ തുടങ്ങിയിരിക്കുന്നു
2	കിഴങ്ങു വർഗ്ഗങ്ങള് ഉദാ: മരച്ചീനി, കാച്ചിൽ, ചേന, ചേമ്പ്, നനകിഴങ്ങ്, കൂവക്കിഴങ്ങ്	കിഴങ്ങു 15 വർഷം വർഗ്ഗം	20 ഏക്കർ	മരച്ചീനി, മധുരക്കിഴങ്ങ്, ചെറുകിഴങ്ങ്, മുക്കിഴങ്ങ്, നനകിഴങ്ങ്, അടതേപ്പു മേക്ക, ചേമ്പ്, വാകചേമ്പ്, കാച്ചിൽ, വെള്ളക്കാച്ചിൽ, നീലക്കാച്ചിൽ, എലിവാലൻ കാച്ചിൽ, ആഫ്രിക്കൻ കാച്ചിൽ, ചേന, കാട്ടുചേന	ഉണ്ട്		കുറഞ്ഞു കൊണ്ടിരിക്കുന്നു	15 വർഷം			മരച്ചീനി, മധുരക്കിഴങ്ങ്, ചെറുകിഴങ്ങ്, മുക്കിഴങ്ങ്, നനകിഴങ്ങ്, അടതേപ്പു മേക്ക, ചേമ്പ്, വാകചേമ്പ്, കാച്ചിൽ, വെള്ള ക്കാച്ചിൽ, നീലക്കാ ച്ചിൽ, എലിവാലൻ കാച്ചിൽ, ആഫ്രിക്കൻ കാച്ചിൽ, ചേന, കാട്ടുചേന		കാലാവസ്ഥാ വ്യതിയാനം തീവ്രമായ മഴ, വെള്ളപ്പൊക്കം, പ്രകൃതി ദുരന്തങ്ങൾ, കർഷകർക്ക്, താൽപ്പര്യക്കുറവ്, കൂലിച്ചെലവ് വർദ്ധന

ക്രമ നം)	കാർഷിക വിളകൾ	വിള	കൃഷി ചെയ്യുന്ന ഏകദേശ വിസ്തൃതി	ഇനം(തനതിനം /നാടൻ സങ്കരയിനം/ /വിദേശയിനം	അവസ്ഥാ വിശകനലം: കൃഷിയിൽ മാറ്റങ്ങൾ ഉണ്ടായിട്ടുണ്ടോ? ഉണ്ട്	ഇല്ല	ഉണ്ടായിട്ടുള്ള മാറ്റങ്ങൾ	കുറഞ്ഞു കാണ്ടിരിക്കു (ന്നുഎത്രനാൾ മുതൽ)	കൂടിക്കൊണ്ടിരിക്കുന്നു (എത്ര നാൾ മുതൽ)	തീരെയില്ലാതായി (എത്ര നാൾ മുതൽ)	വീണ്ടെടുക്കാവുന്നവ	പുതിയതായി കണ്ടു വരുന്നവ(എത്ര നാൾ	മാറ്റങ്ങൾക്കുള്ള കാരണങ്ങൾ (ഉദാ: കാലാവസ്ഥ വ്യതിയാനം,തീവ്ര മഴ,വരൾച്ച,പ്രകൃതി ദുരന്തങ്ങൾ ആവാസ വ്യവസ്ഥാ ശോഷണം മറ്റുള്ളവ തുടങ്ങിയവ
3	പഴവർഗ്ഗങ്ങൾ (ഉദാ: വാഴ, കൈതച്ചക്ക)	വാഴ	10 ഏക്കർ	പാളയം തോടൻ	ഉണ്ട്		കൂടി കൊണ്ടിരിക്കുന്നു		8 വർഷം				കൃഷിഭവനിൽ നിന്നും വാഴ വിത്ത് വിതരണം സജീവമായി നടക്കുന്നു. കൊടിയേറ്റു വാഴ വിത്ത് വിതരണം ഉള്ളതിനാൽ
				റോബസ്റ്റ ഞാലിപ്പൂവൻ ഏത്തവാഴ കണ്ണൻ കദളി കപ്പക്കാളി ചെങ്കദളി പൂവൻ ചുണ്ടില്ലാക്കണ്ണൻ കാളി	ഉണ്ട്		കുറഞ്ഞു കൊണ്ടിരിക്കുന്നു	20 വർഷം			റോബസ്റ്റ ഞാലിപ്പൂവൻ ഏത്തവാഴ കണ്ണൻ കദളി കപ്പക്കാളി ചെങ്കദളി പൂവൻ ചുണ്ടില്ലാക്കണ്ണൻ കാളി		പിണ്ടിപ്പുഴു ആക്രമണം, പ്രകൃതിക്ഷോഭം, കർഷകർക്ക് കൃഷിയിൽ താൽപര്യക്കുറവ് , കലാവസ്ഥാ വ്യതിയാനം എന്നിവ മൂലം കൃഷി കുറഞ്ഞു കൊണ്ടിരിക്കുന്നു.
		കൈതച്ചക്ക	1 ഏക്കർ		ഉണ്ട്		കുറഞ്ഞു കൊണ്ടിരിക്കുന്നു	20 വർഷം					കൂലിച്ചെലവ് വർദ്ധന സർക്കാരിന്റെ ധനസഹായ കുറവ് എന്നിവ കൃഷിയോടുള്ള താൽപ്പര്യം കുറച്ചു.

ക്രമ നം)	കാർഷികവിളകൾ	കൃഷി	ഇനം(ചെയ്യുന്ന ഏകദേശ വിസ്തൃതി	തനതിനം /നാടൻ സങ്കരയിനം/ /വിദേശയിനം	അവസ്ഥാ വിശകലനം								മാറ്റങ്ങൾക്കുള്ള കാരണങ്ങൾ (ഉദാ: കാലാവസ്ഥ വ്യതിയാനം, തീവ്ര മഴ, വരൾച്ച, പ്രകൃതി ദുരന്തങ്ങൾ ആവാസ വ്യവസ്ഥാ ശോഷണം മറ്റുള്ളവ തുടങ്ങിയവ
					കൃഷിയിൽ മാറ്റങ്ങൾ ഉണ്ടായിട്ടുണ്ടോ?		ഉണ്ടായിട്ടുള്ള മാറ്റങ്ങൾ	കുറഞ്ഞു കാണ്ടിരിക്കുന്നു എത്രനാൾ മുതൽ)	കൂടിക്കൊണ്ടിരിക്കുന്നു (എത്ര നാൾ മുതൽ)	തീരെയില്ലാതായി (എത്ര നാൾ മുതൽ)	വീണ്ടെടുക്കാവുന്നവ	പുതിയതായി കണ്ടു വരുന്നവ(എത്ര നാൾ	
					ഉണ്ട്	ഇല്ല							
4	പച്ചക്കറികൾ (ഉദാ: വെണ്ട, വെള്ളരി, അമരയ്ക്ക, അച്ചിങ്ങ തുടങ്ങിയവ)	വെണ്ട	1 ഏക്കർ	ആനക്കൊമ്പൻ, നാടൻ വെണ്ട, ചുവപ്പ് വെണ്ട	ഉണ്ട്		കൂടി കൊണ്ടിരിക്കുന്നു		10 വർഷം				എല്ലാവരും കൃഷി ചെയ്യുന്നു. സുഭിക്ഷ കേരളം പദ്ധതിയിൽ ഉൾപ്പെടുത്തിക്കൊണ്ട് ജൈവവള പ്രയോഗത്തിലൂടെ കൃഷി വർദ്ധിപ്പിച്ചു വരുന്നു.
		വെള്ളരി	50 സെന്റ്	മുള്ളൻ വെള്ളരി, പൊട്ടുവെള്ളരി, കണിവെള്ളരി	ഉണ്ട്		കുറഞ്ഞു കൊണ്ടിരിക്കുന്നു	15 വർഷം			മുള്ളൻ വെള്ളരി, പൊട്ടുവെള്ളരി, കണിവെള്ളരി		വെള്ളപ്പൊക്കം, നിലം നികത്തുന്നു. കാലാവസ്ഥാ വ്യതിയാനം. കൂലിച്ചെലവ്
		മത്തൻ	1 ഏക്കർ	അമ്പിളി മത്തൻ നാടൻ മത്തൻ തണ്ണിമത്തൻ	ഉണ്ട്		കുറഞ്ഞു കൊണ്ടിരിക്കുന്നു	20 വർഷം			അമ്പിളി മത്തൻ, നാടൻ മത്തൻ, തണ്ണിമത്തൻ		വെള്ളപ്പൊക്കം, നിലം നികത്തുന്നു. കാലാവസ്ഥാ വ്യതിയാനം. കൂലിച്ചെലവ്
		വഴുതന	50 സെന്റ്	കത്തിരിക്ക, വഴുതന, നിത്യ വഴുതന, മാരാരിക്കുളം വഴുതന	ഉണ്ട്		കൂടി കൊണ്ടിരിക്കുന്നു		10 വർഷം				സുഭിക്ഷകേരളം പദ്ധതിയിൽ ഉൾപ്പെടുത്തി ചെയ്യുന്നു. ജൈവവള പ്രയോഗം,
		അച്ചിങ്ങ, വള്ളിപ്പയർ, കഞ്ഞിക്കുഴി പയർ, 18 മണി പയർ, അമരയ്ക്ക, വാള അമര ചുവപ്പ് പയർ	10 ഏക്കർ	അച്ചിങ്ങ, വള്ളിപ്പയർ, കഞ്ഞിക്കുഴി പയർ, 18 മണി പയർ, അമരയ്ക്ക, വാള അമര ചുവപ്പ് പയർ	ഉണ്ട്		കൂടി കൊണ്ടിരിക്കുന്നു		15 വർഷം				സുഭിക്ഷകേരളം പദ്ധതിയിൽ ഉൾപ്പെടുത്തി ചെയ്യുന്നു. ജൈവവള പ്രയോഗം,
		തക്കാളി	50 സെന്റ്	നാടൻ, ഹൈബ്രിഡ്	ഉണ്ട്		കൂടി കൊണ്ടിരിക്കുന്നു		15 വർഷം				സുഭിക്ഷകേരളം പദ്ധതിയിൽ ഉൾപ്പെടുത്തി ചെയ്യുന്നു. ജൈവവള പ്രയോഗം,
		മുളക്		പച്ചമുളക്, കാന്താരി	ഉണ്ട്		കൂടി കൊണ്ടിരിക്കുന്നു		15 വർഷം				സുഭിക്ഷകേരളം പദ്ധതിയിൽ ഉൾപ്പെടുത്തി ചെയ്യുന്നു. ജൈവവള പ്രയോഗം,

ക്രമ നം)	കാർഷിക വിളകൾ	വിള	കൃഷി ചെയ്യുന്ന ഏകദേശ വിസ്തൃതി	ഇനം(തനതിനം /നാടൻ സങ്കരയിനം/ /വിദേശയിനം	അവസ്ഥാ വിശകനലം: കൃഷിയിൽ മാറ്റങ്ങൾ ഉണ്ടായിട്ടുണ്ടോ? ഉണ്ട്	ഇല്ല	ഉണ്ടായിട്ടുള്ള മാറ്റങ്ങൾ	കുറഞ്ഞു കൊണ്ടിരിക്കുന്നുഎത്രനാൾ മുതൽ)	കൂടിക്കൊണ്ടിരിക്കുന്നു (എത്ര നാൾ മുതൽ)	തീരെയില്ലാതായി (എത്ര നാൾ മുതൽ)	വീണ്ടെടുക്കാവുന്നവ	പുതിയതായി കണ്ടു വരുന്നവ(എത്ര നാൾ	മാറ്റങ്ങൾക്കുള്ള കാരണങ്ങൾ (ഉദാ: കാലാവസ്ഥ വ്യതിയാനം,തീവ്ര മഴ,വരൾച്ച,പ്രകൃതി ദുരന്തങ്ങൾ ആവാസ വ്യവസ്ഥാ ശോഷണം മറ്റുള്ളവ തുടങ്ങിയവ
5	പയറു വർഗ്ഗങ്ങൾ	ചെറുപയർ, തുവരപയർ, കനക മണിപയർ	50 സെന്റ്	നാടൻ	ഉണ്ട്		കുറഞ്ഞു കൊണ്ടിരിക്കുന്നു	20 വർഷം			ചെറുപയർ, തുവരപയർ, കനക മണിപയർ		കാലാവസ്ഥാ വ്യതിയാനം, വെള്ളപ്പൊക്കം, ആവാസ വ്യവസ്ഥാ ശോഷണം, തീവ്രമായ മഴ, നിലം നികത്തൽ
6	സുഗന്ധ ദ്രവ്യങ്ങൾ	കുരുമുളക്	5 സെന്റ്	സങ്കരയിനം	ഉണ്ട്		കുറഞ്ഞു കൊണ്ടിരിക്കുന്നു	20 വർഷം					സംരക്ഷണത്തിന്റെ കുറവ് മൂലം വിലക്കുറവ്. കർഷകർക്ക് കൃഷി ചെയ്യാൻ താൽപര്യം കുറഞ്ഞു വരുന്നു.
		ജാതി	5 സെന്റ്	സങ്കരയിനം	ഉണ്ട്		കുറഞ്ഞു കൊണ്ടിരിക്കുന്നു	15 വർഷം					
7	നാണ്യ വിളകൾ	തെങ്ങ്	3 ഏക്കർ	നാടൻ	ഉണ്ട്		കുറഞ്ഞു കൊണ്ടിരിക്കുന്നു	20 വർഷം			തെങ്ങ്		ചെമ്പൻ ചെല്ലി ആക്രമണം, മണ്ടരി രോഗം, കാറ്റുവീഴ്ച, തോടുകളും ചാലുകളും തടം കോരാത്തതിനാൽ
		കവുങ്ങ്	1 ഏക്കർ	നാടൻ	ഉണ്ട്		കുറഞ്ഞു കൊണ്ടിരിക്കുന്നു	20 വർഷം			കവുങ്ങ്		
		കശുവണ്ടി	50 സെന്റ്	നാടൻ	ഉണ്ട്		കുറഞ്ഞു കൊണ്ടിരിക്കുന്നു	20 വർഷം					

ക്രമ നം)	കാർഷിക വിളകൾ	വിള	കൃഷി ചെയ്യുന്ന ഏകദേശ വിസ്തൃതി	ഇനം(തനതിനം /നാടൻ സങ്കരയിനം/ /വിദേശയിനം	അവസ്ഥാ വിശകനലം								മാറ്റങ്ങൾക്കുള്ള കാരണങ്ങൾ (ഉദാ: കാലാവസ്ഥ വ്യതിയാനം,തീവ്ര മഴ,വരൾച്ച,പ്രകൃതി ദുരന്തങ്ങൾ ആവാസവ്യവസ്ഥാ ശോഷണം മറ്റുള്ളവ തുടങ്ങിയവ
					കൃഷിയിൽ മാറ്റങ്ങൾ ഉണ്ടായിട്ടുണ്ടോ?		ഉണ്ടായിട്ടുള്ള മാറ്റങ്ങൾ	കുറഞ്ഞു കാണ്ടിരിക്കുന്നു (ന്നുഎത്രനാൾ മുതൽ)	കൂടിക്കൊണ്ടിരിക്കുന്നു (എത്ര നാൾ മുതൽ)	തീരെയില്ലാതായി (എത്ര നാൾ മുതൽ)	വീണ്ടെടുക്കാവുന്നവ	പുതിയതായി കണ്ടുവരുന്നവ(എത്ര നാൾ	
					ഉണ്ട്	ഇല്ല							
8	എണ്ണക്കുരു വിളകൾ (ഉദാ: എള്ള്)	എള്ള്	50 സെന്റ്	നാടൻ	ഉണ്ട്		കുറഞ്ഞു കൊണ്ടിരിക്കുന്നു	20 വർഷം				സൂര്യകാന്തി	കാലാവസ്ഥാ വ്യതിയാനം
9	ഔഷധ സസ്യങ്ങൾ (ഉദാ: തിപ്പല്ലി, നീലയമരി, കൊടുവേലി, രാമച്ചം തുടങ്ങിയവ)	**വിപണന സാധ്യത കുറയുന്നതിനാൽ ഔഷധ സസ്യകൃഷി പഞ്ചായത്തിൽ ഇല്ല.**											
10	മറ്റുള്ളവ (ഉദാ: കരിമ്പ്, തീറ്റപ്പുല്ല്, പൂകൃഷി, കൂൺകൃഷി, തുടങ്ങിയവ)	തീറ്റപ്പുല്ല്	2 ഏക്കർ	നാടൻ	ഉണ്ട്		കൂടുന്നു		20 വർഷം				കാലാവസ്ഥാ വ്യതിയാനം
		പൂകൃഷി	5 ഏക്കർ	സങ്കരം	ഉണ്ട്		കൂടുന്നു		20 വർഷം		മുല്ല, ബന്തി	സൂര്യകാന്തി	കാലാവസ്ഥാ വ്യതിയാനം, അതിതീവ്ര മഴ
		കൂൺ	2 ഏക്കർ	സങ്കരം	ഉണ്ട്		കൂടുന്നു		10 വർഷം				

ഫലവൃക്ഷത്തൈ

പച്ചക്കറികൃഷി

വാതക്കൊടി

കറുക

ഉഴിഞ്ഞ

കച്ചോലം
(കച്ചൂരി)

മുറിവൂട്ടി
Hermigraphis

മൂവില

ഞെരിഞ്ഞിൽ

എരുക്ക്
Crown flower plant

ബി) മൃഗസമ്പത്ത് (കന്നുകാലികൾ,കോഴി,മത്സ്യങ്ങൾ തുടങ്ങിയവ)

ക്രമ നം)	ഫാം ഇനങ്ങള് വളർത്തു മൃഗങ്ങൾ വളർത്ത് പക്ഷികൾ	ഇനം (തനതിനം/ നാടൻ/ സങ്കര യിനം വിദേശി യിനം	ഏകദേശ എണ്ണം	അവസ്ഥാ വിശകനലം: മാറ്റങ്ങൾ ഉണ്ടായിട്ടുണ്ടോ – ഉണ്ട്	മാറ്റങ്ങൾ ഉണ്ടായിട്ടുണ്ടോ – ഇല്ല	കുറഞ്ഞു കൊണ്ടിരിക്കുന്നു (എത്ര നാൾ മുതൽ)	കൂടി ക്കൊണ്ടി രിക്കുന്നു എത്ര നാൾ മുതൽ)	തീരെയില്ലാതായി(എത്ര നാൾ മുതൽ)	വീണ്ടെടുക്കുവാവുന്നവ	പുതിയതായി കണ്ടുവരുന്നവ എത്ര നാൾ മുതൽ)	മാറ്റങ്ങൾക്കുള്ള കാരണങ്ങൾ (ഉദാ:കാലാവസ്ഥ വ്യതിയാനം, തീവ്ര മഴ,വരൾച്ച,പ്രകൃതി ദുരന്തങ്ങൾ ആവാസ വ്യവസ്ഥാ ശോഷണം മറ്റുള്ളവ തുടങ്ങിയവ
1	കന്നുകാലികൾ	പശു (നാടൻ)	800	ഉണ്ട്		10 വർഷം			നാടൻ	വെച്ചൂർ പശു, കാസർ കോഡ് കുള്ളൻ (15 വർഷം)	കാലാവസ്ഥാ വ്യതിയാനം, പാൽ ഉൽപ്പാദനം കുറയുന്നു. തീവ്രമഴ, വരൾച്ച, മണ്ണ് എന്നിവയുടെ മാറ്റം കന്നുകാലികളിൽ രോഗം വർദ്ധിപ്പിക്കുവാൻ കാരണമാകുന്നു. ചിലവ് കൂടുന്നു.
		ജേഴ്സി	50		ഇല്ല						
		സിന്ധി		ഉണ്ട്				10 വർഷം			
2	കോഴി വളർത്തൽ	കോഴി (നാടൻ)	4000	ഉണ്ട്		20 വർഷം			നാടൻ	ഗിരിരാജൻ, കൾക്ക്, ടർക്കി, കുളക്കോഴി, ഇറച്ചിക്കോഴി, കാടക്കോഴി (15 വർഷം)	മുട്ടവിപണനത്തിലുള്ള അപാകത , പക്ഷിപ്പനി പോലുള്ള അസുഖം, ആവാസ വ്യവസ്ഥാ ശോഷണം.
3	ആട് വളർത്തൽ	ആട് (നാടൻ)	600	ഉണ്ട്		15 വർഷം			നാടൻ	ജമ്നാപ്യാരി (10 വർഷം)	ആവാസ വ്യവസ്ഥാ ശോഷണം, തീവ്ര മഴ, കാലാവസ്ഥാ വ്യതിയാനം, ജന്തു ജന്യരോഗങ്ങൾ

ബി) മൃഗസമ്പത്ത് (കന്നുകാലികൾ,കോഴി,മത്സ്യങ്ങൾ തുടങ്ങിയവ)

ക്രമ നം)	ഫാം ഇനങ്ങള് വളർത്തു മൃഗങ്ങൾ വളർത്ത് പക്ഷികൾ		ഇനം (തനതിനം/ നാടൻ/ സങ്കരയിനം വിദേശിയിനം	ഏകദേശ എണ്ണം	അവസ്ഥാ വിശകനലം: മാറ്റങ്ങൾ ഉണ്ടായിട്ടുണ്ടോ – ഉണ്ട്	ഇല്ല	കുറഞ്ഞു കൊണ്ടിരിക്കുന്നു (എത്ര നാൾ മുതൽ)	കൂടിക്കൊണ്ടിരിക്കുന്നു എത്ര നാൾ മുതൽ)	തീരെയില്ലാതായി(എത്ര നാൾ മുതൽ)	വീണ്ടെടുക്കുവാവുന്നവ	പുതിയതായി കണ്ടുവരുന്നവ എത്ര നാൾ മുതൽ)	മാറ്റങ്ങൾക്കുള്ള കാരണങ്ങൾ (ഉദാ:കാലാവസ്ഥ വ്യതിയാനം, തീവ്ര മഴ,വരൾച്ച,പ്രകൃതി ദുരന്തങ്ങൾ ആവാസ വ്യവസ്ഥാ ശോഷണം മറ്റുള്ളവ തുടങ്ങിയവ
4	മത്സ്യങ്ങൾ	ശുദ്ധജലം	വരാൽ കാരി കണമ്പ് തിലോപ്പി ചെമ്പല്ലി തിരുത	5000 3000 20,000 20,000 1000 1000	ഉണ്ട്		20 വർഷം 20 വർഷം 10 വർഷം	15 വർഷം 15 വർഷം 10 വർഷം 15 വർഷം		വരാൽ കാരി തിരുത	രോഹു ഗ്രാഫ് ഗൗരാമീൻ ആറ്റുവാള ആഫ്രിക്കൻ മുഷി	കാലാവസ്ഥാ വ്യതിയാനം, വരൾച്ച
		ഓരുജലം	കരിമീൻ തിരുത കാളാഞ്ചി തിലോപ്പി കണമ്പ്	2000 1000 500 1000 1500	ഉണ്ട്		10 വർഷം 15 വർഷം	15 വർഷം 10 വർഷം		കരിമീൻ തിലോപ്പി കണമ്പ്	തിലാപ്യ	കാലാവസ്ഥാ വ്യതിയാനം, വരൾച്ച
5	ഇറച്ചിക്കായി വളർത്തുന്നവ (ഉദാ: പന്നി, മുയൽ, തുടങ്ങിയവ)		പന്നി, (സങ്കരയിനം) മുയൽ പോത്ത് കാള	100 250 150 50	ഉണ്ട്		15 വർഷം				നൈജീരിയൻ, പന്നി (20 വർഷം) കാടക്കോഴി (15 വർഷം)	ജന്തുജന്യരോഗം, കാലാവസ്ഥാ വ്യതിയാനം, വരൾച്ച
6	ഓമന മൃഗങ്ങൾ (ഉദാ: നായ, പൂച്ച തുടങ്ങിയവ)		നായ (നാടൻ) ഷെപ്പേർഡ്	5000 150	ഉണ്ട്		10 വർഷം	20 വർഷം	ബോക്സർ		ബുൾഡോഗ് ബ്രൊഹൊമർ, ബ്രസൽസ്, ഗ്രിഫോൻ, ബ്രാക്കോ, ഇറ്റലിയാനോ, ടോയി, പോമറേനിയൻ	ആദായം കുറയുന്നു. ചെലവ് കൂടുന്നു. ജന്തുജന്യരോഗങ്ങൾ നിയമപരമായ ബുദ്ധി മുട്ടുകൾ, കാലാവസ്ഥാ വ്യതിയാനം, വരൾച്ച ആവാസ വ്യവസ്ഥ ശോഷണം.
7	മറ്റുള്ളവ (കുതിര, കഴുത, എമു തുടങ്ങിയവ)		കുതിര	2	ഉണ്ട്			5 വർഷം			മയിൽ 5 വർഷം	കാലാവസ്ഥാ വ്യതിയാനം, ആവാസവ്യവസ്ഥാ ശോഷണം, ചിലവ് കൂടുതൽ, ആദായം കുറവ്

ആട്

പശു

ശുദ്ധജല മത്സ്യങ്ങൾ

കുറുവ

കട്ട്ല

കാരി

ഓരുജല മത്സ്യങ്ങൾ

കരിമീൻ

സിലോപ്പി

കണമ്പ്

കാളാഞ്ചി

സി. തദ്ദേശയിനങ്ങളായിട്ടുള്ള വിളകൾ/വളർത്തുമൃഗങ്ങൾ/വളർത്തുപക്ഷികൾ (പ്രസ്തുത പ്രദേശത്ത് മാത്രം കാണപ്പെടുന്നതോ/ പ്രസ്തുത പ്രദേശത്തിന്റെ തനതായിട്ടുള്ള

ക്രമ നമ്പർ	വിളയിനം/ വളർത്തിനം പ്രാദേശിക നാമവും ശാസ്ത്രീയനാമവും	നിലവിൽ കൃഷിചെയ്യുകയോ പരിപാലിക്കുകയൊ ചെയ്യുന്നുണ്ടോ ഉണ്ടെങ്കിൽ വിസ്തൃതി (വളർത്തിനമാണെങ്കിൽ എണ്ണം)	കൃഷി ചെയ്യുന്നതോ പരിപാലിക്കുന്നതോ ആയ വ്യക്തി സ്ഥാപനത്തിനത്തിന്റെ പേരും വിലാസവും	അന്യം നിന്നുകൊണ്ടിരിക്കുന്നവ	മുൻപ് ഉണ്ടായിരുന്നവ	ഭൗമസൂചിക പട്ടികയിൽ ഉൾപ്പെട്ടിട്ടുണ്ടോ?
1	പാളയംതോടൻ	1.5 ഏക്കർ	കണിച്ചുകുളങ്ങര ക്ഷേത്ര ഉത്സവത്തിന് നൽകുന്നതിനായി പഞ്ചായത്തിന്റെ കീഴിൽ ഗ്രൂപ്പുകൾക്ക് നൽകുന്നു. (മാരാരിക്കുളം വടക്ക് ഗ്രാമപഞ്ചായത്ത്)	റോബസ്റ്റ		ഇല്ല
2	തെങ്ങ്	50 ഏക്കർ	എല്ലാ വാർഡുകളിലും	T x D		ഇല്ല
3	മാരാരിക്കുളം വഴുതന	50 സെന്റ്	ഗോപാലകൃഷ്ണൻ മണിച്ചേരി വാർഡ് - 11, മോഹനക്കുറുപ്പ് പത്മതീർത്ഥം വാർഡ്- 13, വാർഡ്- 7	മാരാരിക്കുളം വഴുതന		ഇല്ല

ഇറച്ചിക്കുവേണ്ടി വളർത്തുന്ന മൃഗങ്ങൾ

പന്നി

മുയൽ

പോത്ത്

ഓമന മൃഗങ്ങൾ

മറ്റുള്ളവ

മയിൽ

കുതിര

ഡി. വിപണികൾ, വളർത്തുമൃഗങ്ങളുടെ വിൽപ്പന കേന്ദ്രങ്ങൾ (Pet Shopes) നേഴ്സറികൾ തുടങ്ങിയവ സംബന്ധിക്കുന്ന വിവരങ്ങൾ

ക്രമ നമ്പർ	ശേഖരിക്കേണ്ട വിവരങ്ങൾ	എണ്ണം	കാണപ്പെടുന്ന/വിൽപ്പന നടത്തുന്ന ഇനങ്ങൾ: തനതിനങ്ങൾ	കാണപ്പെടുന്ന/വിൽപ്പന നടത്തുന്ന ഇനങ്ങൾ: വിദേശിയനങ്ങൾ
1	നഴ്സറികളുടെ വിശദാംശങ്ങൾ	5 ഏക്കർ	പൂകൃഷി എല്ലാ വാർഡുകളിലും കൃഷി ചെയ്ത് വരുന്നു.	ജറിബ്രാ, ആന്തൂറിയം, സൈപ്രസ്
		2 ഏക്കർ	ആത്ത, നെല്ലി, പേരയ്ക്ക, പപ്പായ, കുടംപുളി എന്നിവ വിഷരഹിത ഫലം ലഭിക്കുന്നതിനായി പഞ്ചായത്തിന്റെ എല്ലാ പ്രദേശങ്ങളിലും ഫലവൃക്ഷ തൈകൾ നട്ടുവളർത്തുന്നു.	ഡ്രാഗൺ ഫ്രൂട്ട്, റംബൂട്ടാൻ
2	വളർത്തുമൃഗങ്ങൾ/പക്ഷികൾ എന്നിവയുടെ വിൽപന കേന്ദ്രങ്ങളുടെ എണ്ണം	11 കേന്ദ്രങ്ങൾ	നായ, മുയൽ, പൂച്ച, പ്രാവ്, അലങ്കാര മത്സ്യങ്ങൾ	നായ, മുയൽ, പൂച്ച, അലങ്കാര മത്സ്യങ്ങൾ, ലൗവ് ബേർഡ്സ്
3	വിപണന ചന്തകൾ	എണ്ണം	വിപണനം നടത്തുന്ന ഉൽപ്പന്നങ്ങൾ/ജനങ്ങൾ	
4	ഫ്ളവർ സ്റ്റോഴ്സ്	4	എല്ലാ വിധ പൂക്കളും ഇവിടെ വിപണനം ചെയ്യുന്നുണ്ട്.	
5	ലവ് ബേർഡ്സ്, പ്രാവ് വിൽപ്പന കേന്ദ്രങ്ങൾ	16	ലവ് ബേർഡ്സ്, പ്രാവ് എന്നിവ ടി സ്വകാര്യ വ്യക്തികൾ നടത്തുന്ന കേന്ദ്രത്തിൽ നിന്ന് വിൽപ്പന നടത്തി വരുന്നു	
6	ഇറച്ചിക്കടകൾ	6	പശു, എരുമ, പന്നി മുതലായ മൃഗങ്ങളുടെ മാംസം ടി കേന്ദ്രങ്ങളിൽ ആവശ്യാനുസരണം വിൽക്കപ്പെടുന്നു.	
7	മത്സ്യവിപണന കേന്ദ്രങ്ങൾ	25	മത്തി, അയല, ചൂര, തുടങ്ങി കടൽ മത്സ്യങ്ങളും കായൽ ടി കേന്ദ്രങ്ങളിൽ ആവശ്യാനുസരണം വിപണനം നടത്തി വരുന്നു.	

ഇ) തനതിനങ്ങൾ/തദ്ദേശീയ ഇനങ്ങളുടെ സംരക്ഷകരായിട്ടുള്ള കർഷകരുടെ (ജനത സംരക്ഷകർ–genome saviours/ സ്ക്കൂളുകൾ) വിശദാംശങ്ങൾ

ക്രമ നമ്പർ	ജനതക സംരക്ഷകന്റെ പേര്, വയസ്സ്, മേൽ വിലാസം	സംരക്ഷിക്കുന്ന ഇനം/ഇനങ്ങൾ (പ്രാദേശിക നാമവും ശാസ്ത്രീയ നാമവും)	പ്രസ്തുത ഇനം കൃഷി ചെയ്യുന്ന വിസ്തൃതി(ഹെക്ടറിൽ)/വളർത്തിനമാണെങ്കിൽ സംരക്ഷിക്കുന്നവയുടെ എണ്ണം	ജീനോം സേവിയർ അവാർഡ് ലഭിച്ചിട്ടുണ്ടോ?	ജൈവവൈവിധ്യ ബോർഡിന്റെ ഫാം സ്ക്കൂൾ സാമ്പത്തിക സഹായം ലഭിച്ചിട്ടുണ്ടോ?
ഫാം സ്ക്കൂളുകൾ ഒന്നും തന്നെയില്ല.					

2.3 ജൈവജാതി വൈവിധ്യം (species diversity)– അവസ്ഥാ വിശകലനം

2.3.1 സസ്യയിനങ്ങൾ

(പഴ വർഗ്ഗ ചെടികൾ, ഔഷധസസ്യങ്ങൾ, അലങ്കാരച്ചെടികൾ,വൃക്ഷങ്ങൾ,കുറ്റിച്ചെടികൾ, വള്ളിച്ചെടികൾ തുടങ്ങിയ വിവിധ വിഭാഗത്തിൽ സസ്യങ്ങളെക്കുറിച്ച് ഉൾപ്പെടുത്താവുന്നതാണ്.)

ക്രമ നം	വിഭാഗം	തനതിനങ്ങൾ			തദ്ദേശീയമായിട്ട് മാത്രം കാണപ്പെടുന്നവ			വംശനാശ ഭീഷണി നേരിടുന്നവ (അന്യംനിന്ന് പോകുന്നവ)			മുൻപുണ്ടായിരുന്നതും ഇപ്പോഴില്ലാത്തതും ആയവ			മുൻപുണ്ടായിരുന്നതും വീണ്ടെടുക്കാവുന്നതും ആയിട്ടുള്ളവ		
		പ്രാദേശിക നാമം	ശാസ്ത്രീയനാമം	മാറ്റങ്ങൾ/ കാരണങ്ങൾ	പ്രാദേശിക നാമം	ശാസ്ത്രീയ നാമം	മാറ്റങ്ങൾ/ കാരണങ്ങൾ	പ്രാദേശിക നാമം	ശാസ്ത്രീയനാമം	മാറ്റങ്ങൾ/ കാരണങ്ങൾ	പ്രാദേശിക നാമം	ശാസ്ത്രീയ നാമം	മാറ്റങ്ങൾ / കാരണങ്ങൾ	പ്രാദേശിക നാമം	ശാസ്ത്രീയ നാമം	മാറ്റങ്ങൾ / കാരണങ്ങൾ
1	**പഴ വർഗ്ഗങ്ങൾ**	ഞാവൽ	**Syzygium cumini**	മാറ്റമില്ല												
		ആത്ത	**Annona reticulata**	കൂടി വരുന്നു												
		കമ്പിളി നാരങ്ങ	**citrus maxima**	മുമ്പ് കുറവ് ഇപ്പോൾ കുടുതൽ												
		വാഴ	**Musa paradisiaca**	മുമ്പത്തേതിൽ നിന്നും കൂടുതലായി കണ്ടു വരുന്നു												
		പൈനാപ്പിൾ	**Ananas comosus**	കുറഞ്ഞു വരുന്നു												
		മാവ്	**Mangifera indica**	കൂടി വരുന്നു				ഞാവൽ	**Syzygium cumini**	സംരക്ഷിക്കപ്പെടുന്നില്ല	പൂച്ചപ്പഴം	**Syzygium zeylanium**	വിപണന സാധ്യത കുറവായത കൊണ്ട് സംരക്ഷിക്കപ്പെടുന്നില്ല			
		പ്ലാവ്	**Artocarpus heterophyllus**	കൂടി വരുന്നു				സീതപ്പഴം	**Annona squamosa**	സംരക്ഷിക്കപ്പെടുന്നില്ല						
		പേര	**Psidium guajava**	മുമ്പ് കുറവ് ഇപ്പോൾ കുടുതൽ												
		സപ്പോർട്ട	**Manilkara Zapota**	മുമ്പ് കുറവ് ഇപ്പോൾ കുടുതൽ												

ക്രമ നം	വിഭാഗം	തനതിനങ്ങൾ			തദ്ദേശീയമായിട്ട് മാത്രം കാണപ്പെടുന്നവ			വംശനാശ ഭീഷണി നേരിടുന്നവ (അന്യംനിന്ന് പോകുന്നവ)			മുൻപുണ്ടായിരുന്നതും ഇപ്പോഴില്ലാത്തതും ആയവ			മുൻപുണ്ടായിരുന്നതും വീണ്ടെടുക്കാവുന്നതും ആയിട്ടുള്ളവ		
		പ്രാദേശിക നാമം	ശാസ്ത്രീയനാമം	മാറ്റങ്ങൾ/ കാരണങ്ങൾ	പ്രാദേശിക നാമം	ശാസ്ത്രീയ നാമം	മാറ്റങ്ങൾ/ കാരണങ്ങൾ	പ്രാദേശിക നാമം	ശാസ്ത്രീയനാമം	മാറ്റങ്ങൾ/ കാരണങ്ങൾ	പ്രാദേശിക നാമം	ശാസ്ത്രീയ നാമം	മാറ്റങ്ങൾ / കാരണങ്ങൾ	പ്രാദേശിക നാമം	ശാസ്ത്രീയ നാമം	മാറ്റങ്ങൾ / കാരണങ്ങൾ
	പഴ വർഗ്ഗങ്ങൾ	പപ്പായ	**Carica papaya**	മുമ്പ് കൂടുതൽ ഇപ്പോൾ കുറവ്												
		ഫാഷൻ ഫ്രൂട്ട്	**Passiflora edulis**	കൂടി വരുന്നു												
		റംബൂട്ടാൻ	**Nephelium lappaceum**	മുമ്പ് കുറവ് ഇപ്പോൾ കുടുതൽ												
		മൾബറി	**Morus alba**	കുറഞ്ഞു വരുന്നു												
		ശ്ലോബിക്ക	**Flacourtia jangomas**	കൂടി വരുന്നു												
		സ്റ്റാർ ഫ്രൂട്ട്	**Averrhoa carambola**	കൂടി വരുന്നു												

ക്രമ നം	വിഭാഗം	തനതിനങ്ങൾ			തദ്ദേശീയമായിട്ട് മാത്രം കാണപ്പെടുന്നവ			വംശനാശ ഭീഷണി നേരിടുന്നവ (അന്യംനിന്ന് പോകുന്നവ)			മുൻപുണ്ടായിരുന്നതും ഇപ്പോഴില്ലാത്തതും ആയവ			മുൻപുണ്ടായിരുന്നതും വീണ്ടെടുക്കാവുന്നതും ആയിട്ടുള്ളവ		
		പ്രാദേശിക നാമം	ശാസ്ത്രീയനാമം	മാറ്റങ്ങൾ/ കാരണങ്ങൾ	പ്രാദേശിക നാമം	ശാസ്ത്രീയ നാമം	മാറ്റങ്ങൾ/ കാരണങ്ങൾ	പ്രാദേശിക നാമം	ശാസ്ത്രീയനാമം	മാറ്റങ്ങൾ/ കാരണങ്ങൾ	പ്രാദേശിക നാമം	ശാസ്ത്രീയ നാമം	മാറ്റങ്ങൾ / കാരണങ്ങൾ	പ്രാദേശിക നാമം	ശാസ്ത്രീയ നാമം	മാറ്റങ്ങൾ / കാരണങ്ങൾ
2	**ഔഷധ സസ്യങ്ങൾ**	കയ്യുണ്ണി	**Eclipta prostrata**	കുറഞ്ഞു വരുന്നു				ബ്രഹ്മി	**Bacopa monnieri**	പ്രളയത്തിനു ശേഷം						
		സർപ്പ ഗന്ധി	**Rauvolfia serprntina**	കുറഞ്ഞു വരുന്നു						കുറഞ്ഞു വരുന്നു						
		ആര്യ വേപ്പ്	**Azadirachta indica**	കൂടി വരുന്നു				പൂവാം കുറുന്നൽ	**Vernonia cineria**	കാലാവസ്ഥാ വ്യാതിയാനം മൂലം കുറയുന്നു						
		കാട്ടു ജീരകം	**Vernonia anthelmintica**	കുറഞ്ഞു വരുന്നു.												
		കച്ചോലം	**Kaempferia galanga**	മുമ്പ് കുറവ് നിലവിൽ കൂടി വരുന്നു				അക്കരപ്പൂത **indica**	**Drosera** വ്യാതിയാനം മൂലം കുറ	കാലാവസ്ഥാ യുന്നു						
		തഴുതാമ	**Boerhavia diffusa**	കുറഞ്ഞു വരുന്നു												

ക്രമ നം	വിഭാഗം	തനതിനങ്ങൾ			തദ്ദേശീയമായിട്ട് മാത്രം കാണപ്പെടുന്നവ			വംശനാശ ഭീഷണി നേരിടുന്നവ (അന്യംനിന്ന് പോകുന്നവ)			മുൻപുണ്ടായിരുന്നതും ഇപ്പോഴില്ലാത്തതും ആയവ			മുൻപുണ്ടായിരുന്നതും വീണ്ടെടുക്കാവുന്നതും ആയിട്ടുള്ളവ		
		പ്രാദേശിക നാമം	ശാസ്ത്രീയനാമം	മാറ്റങ്ങൾ/ കാരണങ്ങൾ	പ്രാദേശിക നാമം	ശാസ്ത്രീയ നാമം	മാറ്റങ്ങൾ/ കാരണങ്ങൾ	പ്രാദേശിക നാമം	ശാസ്ത്രീയനാമം	മാറ്റങ്ങൾ/ കാരണങ്ങൾ	പ്രാദേശിക നാമം	ശാസ്ത്രീയ നാമം	മാറ്റങ്ങൾ / കാരണങ്ങൾ	പ്രാദേശിക നാമം	ശാസ്ത്രീയ നാമം	മാറ്റങ്ങൾ / കാരണങ്ങൾ
	ഔഷധ സസ്യങ്ങൾ	കുറുന്തോട്ടി	**Sida cordifolia**	കുറഞ്ഞു വരുന്നു										കുറുന്തോട്ടി	sida **cordo folia**	തീരെ ഇല്ലാതായി
		നിലപ്പന	**Curculigo orchioides**	കുറഞ്ഞു വരുന്നു												
		കരിനെച്ചി	**Vitex negundo**													
		തുളസി	**Ocmium sanctum**	കൂടി വരുന്നു												
		കൂവളം	**Aegle marmrios**	കൂടി വരുന്നു												
		മുക്കുറ്റി	**Biophytum sensitivum**	കുറഞ്ഞു വരുന്നു				അശോകം	**Saracas**	കാലാവസ്ഥ വ്യതിയാനം മൂലം കുറഞ്ഞു വരുന്നു	കരൾ വേഗം	**Cissus rotundifolia**	കാലാവസ്ഥ വ്യതിയാനം മൂലം കുറഞ്ഞു			
		ചെറൂള	**Aerva lanata**	കുറഞ്ഞു വരുന്നു												
		പനിക്കൂർക്ക	**coleus ambonicus**	കൂടി വരുന്നു				അടയ്ക്കപ്പയിൻ	**Myristica dactyloides**	കാലാവസ്ഥ വ്യതിയാനം മൂലം കുറഞ്ഞു	ചിറ്റമൃത്	**Tinaspora cordifida**	കാലാവസ്ഥ വ്യതിയാനം മൂലം കുറഞ്ഞു			

ക്രമ നം	വിഭാഗം	തനതിനങ്ങൾ			തദ്ദേശീയമായിട്ട് മാത്രം കാണപ്പെടുന്നവ			വംശനാശ ഭീഷണി നേരിടുന്നവ (അന്യംനിന്ന് പോകുന്നവ)			മുൻപുണ്ടായിരുന്നതും ഇപ്പോഴില്ലാത്തതും ആയവ			മുൻപുണ്ടായിരുന്നതും വീണ്ടെടുക്കാവുന്നതും ആയിട്ടുള്ളവ		
		പ്രാദേശിക നാമം	ശാസ്ത്രീയനാമം	മാറ്റങ്ങൾ/ കാരണങ്ങൾ	പ്രാദേശിക നാമം	ശാസ്ത്രീയ നാമം	മാറ്റങ്ങൾ/ കാരണങ്ങൾ	പ്രാദേശിക നാമം	ശാസ്ത്രീയനാമം	മാറ്റങ്ങൾ/ കാരണങ്ങൾ	പ്രാദേശിക നാമം	ശാസ്ത്രീയ നാമം	മാറ്റങ്ങൾ /കാരണങ്ങൾ	പ്രാദേശിക നാമം	ശാസ്ത്രീയ നാമം	മാറ്റങ്ങൾ / കാരണങ്ങൾ
	ഔഷധ സസ്യങ്ങൾ	നീലഅമരി	**indigofera tinctoria**	മാറ്റമില്ല												
		കടുക്ക	**Terninalia chebula**	മുമ്പ് കൂടുതൽ ഇപ്പോൾ കുറവ്				അമൃതപ്പാല	**Decalepis arayalpathra**	കാലാവസ്ഥ വ്യതിയാനം മൂലം കുറഞ്ഞു	വൻകടലാടി	**Achyranthus aspera**	കാലാവസ്ഥ വ്യതിയാനം മൂലം കുറഞ്ഞു			
		തുമ്പ	**Leucas Aspera**	മുമ്പ് കൂടുതൽ												
		കറ്റാർവാഴ	**Alovera**	മാറ്റമില്ല												
		ശതാവരി	**Asperagus racemosus**	നിലവിൽ കൂടുതലായി കണ്ടുവരുന്നു				വെള്ളെരുക്ക്	**Calotropis gigantena**	കാലാവസ്ഥ വ്യതിയാനം മൂലം കുറഞ്ഞു						
		ചങ്ങലം പരണ്ട	**Cissus quardrangutaris**	കുറഞ്ഞു വരുന്നു												
		ആടലോടകം	**Adhathoda Vasica**	മുമ്പ് കൂടുതൽ ഇപ്പോൾ കുറവ്				മരടിനീളി	**Centratherum Punctatum**	കാലാവസ്ഥ വ്യതിയാനം മൂലം കുറഞ്ഞു	ചെങ്ങഴിനീർ കിഴങ്ങ്	**Kaempferia rotunda**	കാലാവസ്ഥ വ്യതിയാനം മൂലം കുറഞ്ഞു			

ക്രമനം	വിഭാഗം	തനതിനങ്ങൾ			തദ്ദേശീയമായിട്ട് മാത്രം കാണപ്പെടുന്നവ			വംശനാശ ഭീഷണി നേരിടുന്നവ (അന്യംനിന്ന് പോകുന്നവ)			മുൻപുണ്ടായിരുന്നതും ഇപ്പോഴില്ലാത്തതും ആയവ			മുൻപുണ്ടായിരുന്നതും വീണ്ടെടുക്കാവുന്നതും ആയിട്ടുള്ളവ		
		പ്രാദേശിക നാമം	ശാസ്ത്രീയനാമം	മാറ്റങ്ങൾ/ കാരണങ്ങൾ	പ്രാദേശിക നാമം	ശാസ്ത്രീയ നാമം	മാറ്റങ്ങൾ/ കാരണങ്ങൾ	പ്രാദേശിക നാമം	ശാസ്ത്രീയനാമം	മാറ്റങ്ങൾ/ കാരണങ്ങൾ	പ്രാദേശിക നാമം	ശാസ്ത്രീയ നാമം	മാറ്റങ്ങൾ / കാരണങ്ങൾ	പ്രാദേശിക നാമം	ശാസ്ത്രീയ നാമം	മാറ്റങ്ങൾ / കാരണങ്ങൾ
3	**അലങ്കാര ചെടികൾ**	ആന്തൂറിയം	**Anthurium andraeanum**	മാറ്റമില്ല				ശംഖുപുഷ്പം	**Clitoriater natea**	കുറയുന്നു കാലാവസ്ഥ വ്യതിയാനം						
		സീനിയ	**Zinnia**	മാറ്റമില്ല												
		മന്ദാരം	**Bauhinia acuminata**	മാറ്റമില്ല												
		മൂസാണ്ട	**Mussaenda Earthrophylla**	മാറ്റമില്ല												
		ഹൈഡ്രേഞ്ചിയ	**Hydrangea Macrophylla**	മാറ്റമില്ല												
		യൂഫോർബിയ	**Euphorbia microphylla**	മാറ്റമില്ല												
		ബാൽസ്യം	**Impatiens balsamina**	മാറ്റമില്ല												
		വാടാമുല്ല	**Gomphrena globosa**	മാറ്റമില്ല												
		ഡാലിയ	**Dahlia pinnata**	മാറ്റമില്ല												
		നന്ത്യാർവട്ടം	**Tabernaemontana divaricata**	മാറ്റമില്ല												
		ചെത്തി	**Ixora coccinea**	മാറ്റമില്ല												
		ചെമ്പരത്തി	**Hibiscus rosa sinensis**	മാറ്റമില്ല												

ക്രമ നം	വിഭാഗം	തനതിനങ്ങൾ			തദ്ദേശീയമായിട്ട് മാത്രം കാണപ്പെടുന്നവ			വംശനാശ ഭീഷണി നേരിടുന്നവ (അന്യംനിന്ന് പോകുന്നവ)			മുൻപുണ്ടായിരുന്നതും ഇപ്പോഴില്ലാത്തതും ആയവ			മുൻപുണ്ടായിരുന്നതും വീണ്ടെടുക്കാവുന്നതും ആയിട്ടുള്ളവ		
		പ്രാദേശിക നാമം	ശാസ്ത്രീയനാമം	മാറ്റങ്ങൾ/ കാരണങ്ങൾ	പ്രാദേശിക നാമം	ശാസ്ത്രീയ നാമം	മാറ്റങ്ങൾ/ കാരണങ്ങൾ	പ്രാദേശിക നാമം	ശാസ്ത്രീയനാമം	മാറ്റങ്ങൾ/ കാരണങ്ങൾ	പ്രാദേശിക നാമം	ശാസ്ത്രീയ നാമം	മാറ്റങ്ങൾ / കാരണങ്ങൾ	പ്രാദേശിക നാമം	ശാസ്ത്രീയ നാമം	മാറ്റങ്ങൾ / കാരണങ്ങൾ
	അലങ്കാരച്ചെടികൾ	ജമന്തി	**Crysnathemum indicum**	മാറ്റമില്ല												
		ഓർക്കിഡ്	**Spathaglottis plicata**	മാറ്റമില്ല												
		ചെമ്പകം	**Magnolia champaca**	മാറ്റമില്ല				പാരിജാതം	**Cardenia**	കുറയുന്നു	കാലാവസ്ഥ വ്യതിയാനം					
		അരളി	**Nerium-oleander**	മാറ്റമില്ല												
		മാങ്ങാപ്പൂവ്	**Cosmos-sulphureus**	മാറ്റമില്ല												
		അബോല	**Crossandrain fundli formis**	മാറ്റമില്ല												
		കനകാംബരം	**Barlerianoctiflora**	കുറഞ്ഞു വരുന്നു												
		കോളാമ്പി	**Allamanda cathartica**	മാറ്റമില്ല												
		രാജമല്ലി	**Caesalpinia pulcherrima**	മാറ്റമില്ല മാറ്റമില്ല												
		പവിഴമല്ലി	**Nyctanthes arbor-tristis**	മാറ്റമില്ല												
		പത്തുമണി	**Portulaca grandiflora**	മാറ്റമില്ല												
		അഡീനീയം	**Adenium obesum**	മാറ്റമില്ല												
		പിച്ചി	**Jasminum grandiflorum**	മാറ്റമില്ല												
		മുല്ല	**Jasminum grandiflorum**	മാറ്റമില്ല												
		റോസ്	**Rosa rubiginosa**	മാറ്റമില്ല												
		സൂര്യകാന്തി	**Helianthus annus**	മാറ്റമില്ല												

ക്രമ നം	വിഭാഗം	തനതിനങ്ങൾ			തദ്ദേശീയമായിട്ട് മാത്രം കാണപ്പെടുന്നവ			വംശനാശ ഭീഷണി നേരിടുന്നവ (അന്യംനിന്ന് പോകുന്നവ)			മുൻപുണ്ടായിരുന്നതും ഇപ്പോഴില്ലാത്തതും ആയവ			മുൻപുണ്ടായിരുന്നതും വീണ്ടെടുക്കാവുന്നതും ആയിട്ടുള്ളവ		
		പ്രാദേശിക നാമം	ശാസ്ത്രീയനാമം	മാറ്റങ്ങൾ/ കാരണങ്ങൾ	പ്രാദേശിക നാമം	ശാസ്ത്രീയ നാമം	മാറ്റങ്ങൾ/ കാരണങ്ങൾ	പ്രാദേശിക നാമം	ശാസ്ത്രീയനാമം	മാറ്റങ്ങൾ/ കാരണങ്ങൾ	പ്രാദേശിക നാമം	ശാസ്ത്രീയ നാമം	മാറ്റങ്ങൾ / കാരണങ്ങൾ	പ്രാദേശിക നാമം	ശാസ്ത്രീയ നാമം	മാറ്റങ്ങൾ / കാരണങ്ങൾ
4	വൃക്ഷങ്ങൾ	പൂവരശ്	**Thespesia populnea**	കുറഞ്ഞു വരുന്നു												
		മാവ്	**Mangifera india**	മാറ്റങ്ങൾ ഇല്ല												
		പ്ലാവ്	**Artocarpus hirstus**	മാറ്റങ്ങൾ ഇല്ല												
		ആഞ്ഞിലി	**Artocarpus hirstus**	മാറ്റങ്ങൾ ഇല്ല												
		തേക്ക്	**Tectona grandis**	കുറഞ്ഞു വരുന്നു												
		പേര	**Psidium**	മാറ്റങ്ങൾ ഇല്ല												
		മഹാഗണി	**Swietenia**	മാറ്റങ്ങൾ ഇല്ല												
		തെങ്ങ്	**Cocos nucifera**	കുറഞ്ഞു വരുന്നു												
		കവുങ്ങ്	**Areca catechu**	കുറഞ്ഞു വരുന്നു												
		വാളൻപുളി	**Tamirandus indica**	മാറ്റമില്ല												
		കുടംപുളി	**Gracinia gummigutta**	മാറ്റമില്ല												
		കൊന്ന	**Cassiafestula**	മാറ്റമില്ല												

ക്രമ നം	വിഭാഗം	തനതിനങ്ങൾ			തദ്ദേശീയമായിട്ട് മാത്രം കാണപ്പെടുന്നവ			വംശനാശ ഭീഷണി നേരിടുന്നവ (അന്യംനിന്ന് പോകുന്നവ)			മുൻപുണ്ടായിരുന്നതും ഇപ്പോഴില്ലാത്തതും ആയവ			മുൻപുണ്ടായിരുന്നതും വീണ്ടെടുക്കാവുന്നതും ആയിട്ടുള്ളവ		
		പ്രാദേശിക നാമം	ശാസ്ത്രീയനാമം	മാറ്റങ്ങൾ/ കാരണങ്ങൾ	പ്രാദേശിക നാമം	ശാസ്ത്രീയ നാമം	മാറ്റങ്ങൾ/ കാരണങ്ങൾ	പ്രാദേശിക നാമം	ശാസ്ത്രീയനാമം	മാറ്റങ്ങൾ/ കാരണങ്ങൾ	പ്രാദേശിക നാമം	ശാസ്ത്രീയ നാമം	മാറ്റങ്ങൾ / കാരണങ്ങൾ	പ്രാദേശിക നാമം	ശാസ്ത്രീയ നാമം	മാറ്റങ്ങൾ / കാരണങ്ങൾ
	വൃക്ഷങ്ങൾ	പന	**Borassus flablifer**	കുറഞ്ഞു വരുന്നു												
		പാല	**Alstoniashcolaris**	മാറ്റമില്ല												
		ഉദി	**Lannea coromandelica**	കുറഞ്ഞു വരുന്നു												
		ഈട്ടി	**Dalbergia tatifolia**	കൂടി വരുന്നു												
		പേരാൽ	**Ficus benghalensis**	കൂടി വരുന്നു												
		കൂവളം	**Aegle marmelos**	മാറ്റങ്ങൾ ഇല്ല												
		നെല്ലി	**Phyllanthus**	കൂടി വരുന്നു												

ക്രമ നം	വിഭാഗം	തനതിനങ്ങൾ			തദ്ദേശീയമായിട്ട് മാത്രം കാണപ്പെടുന്നവ			വംശനാശ ഭീഷണി നേരിടുന്നവ (അന്യംനിന്ന് പോകുന്നവ)			മുൻപുണ്ടായിരുന്നതും ഇപ്പോഴില്ലാത്തതും ആയവ			മുൻപുണ്ടായിരുന്നതും വീണ്ടെടുക്കാവുന്നതും ആയിട്ടുള്ളവ		
		പ്രാദേശിക നാമം	ശാസ്ത്രീയനാമം	മാറ്റങ്ങൾ/ കാരണങ്ങൾ	പ്രാദേശിക നാമം	ശാസ്ത്രീയ നാമം	മാറ്റങ്ങൾ/ കാരണങ്ങൾ	പ്രാദേശിക നാമം	ശാസ്ത്രീയനാമം	മാറ്റങ്ങൾ/ കാരണങ്ങൾ	പ്രാദേശിക നാമം	ശാസ്ത്രീയ നാമം	മാറ്റങ്ങൾ / കാരണങ്ങൾ	പ്രാദേശിക നാമം	ശാസ്ത്രീയ നാമം	മാറ്റങ്ങൾ / കാരണങ്ങൾ
5	കുറ്റിച്ചെടികൾ	കല്ല്യാണച്ചെടി	**Polyscias fruiticasa**	കുറഞ്ഞു വരുന്നു സംരക്ഷിക്കപ്പെടുന്നില്ല				പൂച്ചപ്പഴം (വെലേരി)	**Syxygium zeylanicum**	കുറഞ്ഞു വരുന്നു						
		ബോഗൻവില്ല	**Bougan Villea**	കൂടി വരുന്നു. അലങ്കാരത്തിനെടുക്കുന്നതിനാൽ												
		കോളാമ്പി	**Allamanda cathartica**	കുറഞ്ഞു വരുന്നു. സംരക്ഷിക്കപ്പെടുന്നില്ല				കടമ്പ് (ആറ്റുതേക്ക്)	**Nealamakia kadamba**							
		ചെത്തി	**Ixorzcocinea**	കുറഞ്ഞു വരുന്നു സംരക്ഷിക്കപ്പെടുന്നില്ല		സംരക്ഷിക്കപ്പെടുന്നില്ല	സംരക്ഷിക്കപ്പെടുന്നില്ല									

ക്രമ നം	വിഭാഗം	തനതിനങ്ങൾ			തദ്ദേശീയമായിട്ട് മാത്രം കാണപ്പെടുന്നവ			വംശനാശ ഭീഷണി നേരിടുന്നവ (അന്യംനിന്ന് പോകുന്നവ)			മുൻപുണ്ടായിരുന്നതും ഇപ്പോഴില്ലാത്തതും ആയവ			മുൻപുണ്ടായിരുന്നതും വീണ്ടെടുക്കാവുന്നതും ആയിട്ടുള്ളവ		
		പ്രാദേശിക നാമം	ശാസ്ത്രീയനാമം	മാറ്റങ്ങൾ/ കാരണങ്ങൾ	പ്രാദേശിക നാമം	ശാസ്ത്രീയ നാമം	മാറ്റങ്ങൾ/ കാരണങ്ങൾ	പ്രാദേശിക നാമം	ശാസ്ത്രീയനാമം	മാറ്റങ്ങൾ/ കാരണങ്ങൾ	പ്രാദേശിക നാമം	ശാസ്ത്രീയ നാമം	മാറ്റങ്ങൾ / കാരണങ്ങൾ	പ്രാദേശിക നാമം	ശാസ്ത്രീയ നാമം	മാറ്റങ്ങൾ / കാരണങ്ങൾ
6	**ഔഷധികൾ**	നെല്ല്	**oryza sativa**	കുറഞ്ഞു വരുന്നു												
		റാഗി	**Eleusina coracuna**	കൂടി വരുന്നു												
		മഷിത്തണ്ട്	**Peperromia pellucida**	കുറഞ്ഞു വരുന്നു												
		ചീര	**Spinacia oleracea**	കൂടി വരുന്നു												
		തുമ്പ	**Leucus aspera**	കൂടി വരുന്നു												
		ബെഗോണിയ	**Begonia**	കുറഞ്ഞു വരുന്നു												
		തുളസി	**Ocimum sanctum**	കൂടി വരുന്നു												

ക്രമ നം	വിഭാഗം	തനതിനങ്ങൾ			തദ്ദേശീയമായിട്ട് മാത്രം കാണപ്പെടുന്നവ			വംശനാശ ഭീഷണി നേരിടുന്നവ (അന്യംനിന്ന് പോകുന്നവ)			മുൻപുണ്ടായിരുന്നതും ഇപ്പോഴില്ലാത്തതും ആയവ			മുൻപുണ്ടായിരുന്നതും വീണ്ടെടുക്കാവുന്നതും ആയിട്ടുള്ളവ		
		പ്രാദേശിക നാമം	ശാസ്ത്രീയനാമം	മാറ്റങ്ങൾ/ കാരണങ്ങൾ	പ്രാദേശിക നാമം	ശാസ്ത്രീയ നാമം	മാറ്റങ്ങൾ/ കാരണങ്ങൾ	പ്രാദേശിക നാമം	ശാസ്ത്രീയനാമം	മാറ്റങ്ങൾ/ കാരണങ്ങൾ	പ്രാദേശിക നാമം	ശാസ്ത്രീയ നാമം	മാറ്റങ്ങൾ / കാരണങ്ങൾ	പ്രാദേശിക നാമം	ശാസ്ത്രീയ നാമം	മാറ്റങ്ങൾ / കാരണങ്ങൾ
7	**വള്ളി ചെടികൾ**	പാഷൻ ഫ്രൂട്ട്	**Passiflora edulis**	കൂടി വരുന്നു												
		പടവലം	**Trichosanthe scumeri**	മാറ്റങ്ങൾ ഒന്നും ഇല്ല												
		കാച്ചിൽ	**Dioiscoria alata**	മാറ്റങ്ങൾ ഒന്നും ഇല്ല												
		മണിപ്ലാന്റ്	**Eppipremouma nureum**	കൂടി വരുന്നു												
		കോവൽ	**Coccinia grandis**	മാറ്റങ്ങൾ ഒന്നും ഇല്ല												
		ശതാവരി	**Asparagusra cemosus**	കുറഞ്ഞു വരുന്നു												

ക്രമ നം	വിഭാഗം	തനതിനങ്ങൾ			തദ്ദേശീയമായിട്ട് മാത്രം കാണപ്പെടുന്നവ			വംശനാശ ഭീഷണി നേരിടുന്നവ (അന്യംനിന്ന് പോകുന്നവ)			മുൻപുണ്ടായിരുന്നതും ഇപ്പോഴില്ലാത്തതും ആയവ			മുൻപുണ്ടായിരുന്നതും വീണ്ടെടുക്കാവുന്നതും ആയിട്ടുള്ളവ		
		പ്രാദേശിക നാമം	ശാസ്ത്രീയനാമം	മാറ്റങ്ങൾ/ കാരണങ്ങൾ	പ്രാദേശിക നാമം	ശാസ്ത്രീയ നാമം	മാറ്റങ്ങൾ/ കാരണങ്ങൾ	പ്രാദേശിക നാമം	ശാസ്ത്രീയനാമം	മാറ്റങ്ങൾ/ കാരണങ്ങൾ	പ്രാദേശിക നാമം	ശാസ്ത്രീയ നാമം	മാറ്റങ്ങൾ / കാരണങ്ങൾ	പ്രാദേശിക നാമം	ശാസ്ത്രീയ നാമം	മാറ്റങ്ങൾ / കാരണങ്ങൾ
8	**പുല്ല് ഇനങ്ങൾ**	തിന	**Setariaitatica**	കുറഞ്ഞു വരുന്നു										നായങ്കണ		തീരെ ഇല്ല
		പഞ്ഞപ്പുല്ല്	**Eleusina coracana**	മാറ്റങ്ങൾ ഒന്നും ഇല്ല												
		കറുക	**Cynodont flexuosus**	കുറഞ്ഞു വരുന്നു										രാമച്ചം	**chryso pginzi zaniod**	കുഞ്ഞു വരുന്നു
		കൊതിപ്പുല്ല്	**cymbopogon nureum**	കുറഞ്ഞു വരുന്നു												
		കരിമ്പ്	**Saccharum oficinaruminn**													
		രാമച്ചം	**chrysopoginzi zaniodes**	കുറഞ്ഞു വരുന്നു												

ക്രമ നം	വിഭാഗം	തനതിനങ്ങൾ			തദ്ദേശീയമായിട്ട് മാത്രം കാണപ്പെടുന്നവ			വംശനാശ ഭീഷണി നേരിടുന്നവ (അന്യംനിന്ന് പോകുന്നവ)			മുൻപുണ്ടായിരുന്നതും ഇപ്പോഴില്ലാത്തതും ആയവ			മുൻപുണ്ടായിരുന്നതും വീണ്ടെടുക്കാവുന്നതും ആയിട്ടുള്ളവ		
		പ്രാദേശിക നാമം	ശാസ്ത്രീയനാമം	മാറ്റങ്ങൾ/ കാരണങ്ങൾ	പ്രാദേശിക നാമം	ശാസ്ത്രീയ നാമം	മാറ്റങ്ങൾ/ കാരണങ്ങൾ	പ്രാദേശിക നാമം	ശാസ്ത്രീയനാമം	മാറ്റങ്ങൾ/ കാരണങ്ങൾ	പ്രാദേശിക നാമം	ശാസ്ത്രീയ നാമം	മാറ്റങ്ങൾ / കാരണങ്ങൾ	പ്രാദേശിക നാമം	ശാസ്ത്രീയ നാമം	മാറ്റങ്ങൾ / കാരണങ്ങൾ
9	**ജല സസ്യങ്ങൾ**	താമര	**Nelumbonucifera**	കൂടി വരുന്നു												
		ആമ്പൽ	**Nymphaea nouchali**	മാറ്റങ്ങൾ ഒന്നും ഇല്ല												

ക്രമ നം	വിഭാഗം	തനതിനങ്ങൾ			തദ്ദേശീയമായിട്ട് മാത്രം കാണപ്പെടുന്നവ			വംശനാശ ഭീഷണി നേരിടുന്നവ (അന്യംനിന്ന് പോകുന്നവ)			മുൻപുണ്ടായിരുന്നതും ഇപ്പോഴില്ലാത്തതും ആയവ			മുൻപുണ്ടായിരുന്നതും വീണ്ടെടുക്കാവുന്നതും ആയിട്ടുള്ളവ		
		പ്രാദേശിക നാമം	ശാസ്ത്രീയനാമം	മാറ്റങ്ങൾ/ കാരണങ്ങൾ	പ്രാദേശിക നാമം	ശാസ്ത്രീയ നാമം	മാറ്റങ്ങൾ/ കാരണങ്ങൾ	പ്രാദേശിക നാമം	ശാസ്ത്രീയനാമം	മാറ്റങ്ങൾ/ കാരണങ്ങൾ	പ്രാദേശിക നാമം	ശാസ്ത്രീയ നാമം	മാറ്റങ്ങൾ / കാരണങ്ങൾ	പ്രാദേശിക നാമം	ശാസ്ത്രീയ നാമം	മാറ്റങ്ങൾ / കാരണങ്ങൾ
10	**അധിനിവേശ സസ്യങ്ങൾ**	അക്കേഷ്യ	**Acacia**	കൂടി വരുന്നു												
		നിത്യകല്ല്യാണി	**Catharunthus reseus**	കുറഞ്ഞു വരുന്നു												
		കിങ്ങിണിപ്പൂവ്	**Lantanu camara**	കൂടി വരുന്നു												
		ധൃതരാഷ്ട്ര പച്ച	**milkanja mircantha**	കൂടി വരുന്നു												
		സിംഗപ്പൂർ ബ്യൂട്ടി	**Sphagne ticolatrilobata**	മാറ്റങ്ങൾ ഒന്നും ഇല്ല												
		ആനത്തൊട്ടാവാടി	**Mimosadiplotricha**	കൂടി വരുന്നു												
		കമ്മ്യൂണിസ്റ്റ് പച്ച	**Chromolaena odorata**	കൂടി വരുന്നു												
		കോൺഗ്രസ്സ് പച്ച	**Villanova ortega**	കൂടി വരുന്നു												
		കുളവാഴ	**Eichhornia crassipes**	മാറ്റമില്ല												

ക്രമ നം	വിഭാഗം	തനതിനങ്ങൾ			തദ്ദേശീയമായിട്ട് മാത്രം കാണപ്പെടുന്നവ			വംശനാശ ഭീഷണി നേരിടുന്നവ (അന്യംനിന്ന് പോകുന്നവ)			മുൻപുണ്ടായിരുന്നതും ഇപ്പോഴില്ലാത്തതും ആയവ			മുൻപുണ്ടായിരുന്നതും വീണ്ടെടുക്കാവുന്നതും ആയിട്ടുള്ളവ		
		പ്രാദേശിക നാമം	ശാസ്ത്രീയനാമം	മാറ്റങ്ങൾ/ കാരണങ്ങൾ	പ്രാദേശിക നാമം	ശാസ്ത്രീയ നാമം	മാറ്റങ്ങൾ/ കാരണങ്ങൾ	പ്രാദേശിക നാമം	ശാസ്ത്രീയനാമം	മാറ്റങ്ങൾ/ കാരണങ്ങൾ	പ്രാദേശിക നാമം	ശാസ്ത്രീയ നാമം	മാറ്റങ്ങൾ / കാരണങ്ങൾ	പ്രാദേശിക നാമം	ശാസ്ത്രീയ നാമം	മാറ്റങ്ങൾ / കാരണങ്ങൾ
11	**അധിനിവേശ ജല സസ്യങ്ങൾ**	കുടപ്പായൽ	**Pistiastratilates**	കൂടി വരുന്നു												
		വെൽവെറ്റ് പായൽ	**Lemnaideae**	കുറഞ്ഞ് വരുന്നു												
		ആഫ്രിക്കൻ പായൽ	**salvinia auricalta**	കൂടി വരുന്നു												
		മുള്ളൻ പായൽ	**Cambombacaro liniana**	കുറഞ്ഞു വരുന്നു ജലാശയങ്ങൾ കുറഞ്ഞു												
		അസോള	**Azolla**	കുറഞ്ഞു വരുന്നു ജലാശയങ്ങൾ കുറഞ്ഞു												
		കുളവാഴ	**Eichhornia crassipes**	കൂടിവരുന്നു												

2.3 ജൈവജാതി വൈവിധ്യം (species diversity)- അവസ്ഥാ വിശകലനം

2.3.2 ജന്തുക്കൾ

ക്രമ നം	വിഭാഗം	തനതിനങ്ങൾ			തദ്ദേശീയമായിട്ട് മാത്രം കാണപ്പെടുന്നവ			വംശനാശ ഭീഷണി നേരിടുന്നവ (അന്യംനിന്ന് പോകുന്നവ)			മുൻപുണ്ടായിരുന്നതും ഇപ്പോഴില്ലാത്തതും ആയവ			മുൻപുണ്ടായിരുന്നതും വീണ്ടെടുക്കാവുന്നതും ആയിട്ടുള്ളവ		
		പ്രാദേശിക നാമം	ശാസ്ത്രീയനാമം	മാറ്റങ്ങൾ/ കാരണങ്ങൾ	പ്രാദേശിക നാമം	ശാസ്ത്രീയ നാമം	മാറ്റങ്ങൾ/ കാരണങ്ങൾ	പ്രാദേശിക നാമം	ശാസ്ത്രീയ നാമം	മാറ്റങ്ങൾ/ കാരണങ്ങൾ	പ്രാദേശിക നാമം	ശാസ്ത്രീയ നാമം	മാറ്റങ്ങൾ / കാരണങ്ങൾ	പ്രാദേശിക നാമം	ശാസ്ത്രീയ നാമം	മാറ്റങ്ങൾ / കാരണങ്ങൾ
1	ഷഡ്പദങ്ങൾ	ഇലപ്രാണി	**Phillidae sp.**	കൂടി വരുന്നു												
		കറുപ്പുറുമ്പ്	**Lasius niger**		കൂടി വരുന്നു											
		ഉച്ച്		കൂടി വരുന്നു												
		ചുവപ്പുറുമ്പ്	**Solenopsis invicta**	കൂടി വരുന്നു												
		വള്ളിക്കടന്നൽ		കൂടി വരുന്നു												
		കട്ടുറുമ്പ്	**Diacamma assamense**	കൂടിവരുന്നു												
		ചോനൽ	**Anoplolepis gracilipes**	കൂടിവരുന്നു												
		വിട്ടിൽ	**Phyllochoreia ramakrishnai**	കൂടിവരുന്നു												
		കൊതുക്	**Ades sp.**	കൂടിവരുന്നു												
		പാറ്റ	**Periplaneta americana**	മാറ്റങ്ങൾ ഇല്ല												
		നീലവണ്ട്	**Chrysolina coerulans**	കുറഞ്ഞു വരുന്നു												

ക്രമ നം	വിഭാഗം	തനതിനങ്ങൾ			തദ്ദേശീയമായിട്ട് മാത്രം കാണപ്പെടുന്നവ			വംശനാശ ഭീഷണി നേരിടുന്നവ (അന്യംനിന്ന് പോകുന്നവ)			മുൻപുണ്ടായിരുന്നതും ഇപ്പോഴില്ലാത്തതും ആയവ			മുൻപുണ്ടായിരുന്നതും വീണ്ടെടുക്കാവുന്നതും ആയിട്ടുള്ളവ		
		പ്രാദേശിക നാമം	ശാസ്ത്രീയനാമം	മാറ്റങ്ങൾ/ കാരണങ്ങൾ	പ്രാദേശിക നാമം	ശാസ്ത്രീയ നാമം	മാറ്റങ്ങൾ/ കാരണങ്ങൾ	പ്രാദേശിക നാമം	ശാസ്ത്രീയനാമം	മാറ്റങ്ങൾ/ കാരണങ്ങൾ	പ്രാദേശിക നാമം	ശാസ്ത്രീയ നാമം	മാറ്റങ്ങൾ / കാരണങ്ങൾ	പ്രാദേശിക നാമം	ശാസ്ത്രീയ നാമം	മാറ്റങ്ങൾ / കാരണങ്ങൾ
		കരിവണ്ട്	**Luprops tristics**	മാറ്റങ്ങൾ ഇല്ല												
		ചെറുവണ്ട്	**Aethina tumida**	മാറ്റങ്ങൾ ഇല്ല												
		ചെല്ലി	**Oryctes rhinoceros**	കൂടിവരുന്നു												
		ഈച്ച	**Musca domstica**	കൂടിവരുന്നു												
		തേനീച്ച	**Apis mellifera**	മാറ്റങ്ങൾ ഇല്ല.												
	ഷഡ്പദങ്ങൾ	കുഴിയാന	**Distoleon tetragrammicus**	കുറഞ്ഞു വരുന്നു												
		എട്ടുകാലി	**Argiope catenulata**	കുറഞ്ഞു വരുന്നു												
		ചെള്ള്	**Pulex irritanus**	കുറഞ്ഞു വരുന്നു												
		മൂട്ട	**Cimex lectularius**	കുറഞ്ഞു വരുന്നു												
		ചാഴി	**Leptocorisa acuta**	മാറ്റമില്ല												
		കടന്നൽ	**Vespula germanica**	കൂടുന്നു												
		പേൻ	**Anoplura sp.**	കൂടുന്നു												

ക്രമ നം	വിഭാഗം	തനതിനങ്ങൾ			തദ്ദേശീയമായിട്ട് മാത്രം കാണപ്പെടുന്നവ			വംശനാശ ഭീഷണി നേരിടുന്നവ (അന്യംനിന്ന് പോകുന്നവ)			മുൻപുണ്ടായിരുന്നതും ഇപ്പോഴില്ലാത്തതും ആയവ			മുൻപുണ്ടായിരുന്നതും വീണ്ടെടുക്കാവുന്നതും ആയിട്ടുള്ളവ		
		പ്രാദേശിക നാമം	ശാസ്ത്രീയനാമം	മാറ്റങ്ങൾ/ കാരണങ്ങൾ	പ്രാദേശിക നാമം	ശാസ്ത്രീയ നാമം	മാറ്റങ്ങൾ/ കാരണങ്ങൾ	പ്രാദേശിക നാമം	ശാസ്ത്രീയനാമം	മാറ്റങ്ങൾ/ കാരണങ്ങൾ	പ്രാദേശിക നാമം	ശാസ്ത്രീയ നാമം	മാറ്റങ്ങൾ / കാരണങ്ങൾ	പ്രാദേശിക നാമം	ശാസ്ത്രീയ നാമം	മാറ്റങ്ങൾ / കാരണങ്ങൾ
	ഷഡ്പദങ്ങൾ	ചെള്ള്	**Flea**	കുറഞ്ഞു വരുന്നു												
		അരിച്ചെള്ള്	**chaitoknema basalis**	കൂടി വരുന്നു												
		പൂവീച്ച	**Drosophila melanogaster**	കൂടി വരുന്നു												
		മണിയനീച്ച	**Fannia canicularis**	കുറഞ്ഞു വരുന്നു												
		വെള്ളിവരയൻ ശലഭം	**Spindasis rulcanus**	കുറഞ്ഞു വരുന്നു												
		മഞ്ഞപാപ്പാത്തി	**Eurema hecabe**	കുറഞ്ഞു വരുന്നു												
		ഊഴാൻ		മാറ്റങ്ങൾ ഇല്ല												
		ചീവീട്	**Neotibicen linnei**	മാറ്റങ്ങൾ ഇല്ല												
		ഇരട്ടവാലൻ	**Lepisma saccharina**	മാറ്റങ്ങൾ ഇല്ല												
		വേട്ടാളൻ	**Ancistrocerus**	മാറ്റങ്ങൾ ഇല്ല												
		മിന്നാമിനുങ്ങ്	**Lampyris noctiluca**	കൂടി വരുന്നു												
		ചുവപ്പ് വണ്ട്	**Leef beetle**	കൂടി വരുന്നു												

ക്രമ നം	വിഭാഗം	തനതിനങ്ങൾ			തദ്ദേശീയമായിട്ട് മാത്രം കാണപ്പെടുന്നവ			വംശനാശ ഭീഷണി നേരിടുന്നവ (അന്യംനിന്ന് പോകുന്നവ)			മുൻപുണ്ടായിരുന്നതും ഇപ്പോഴില്ലാത്തതും ആയവ			മുൻപുണ്ടായിരുന്നതും വീണ്ടെടുക്കാവുന്നതും ആയിട്ടുള്ളവ		
		പ്രാദേശിക നാമം	ശാസ്ത്രീയനാമം	മാറ്റങ്ങൾ/ കാരണങ്ങൾ	പ്രാദേശിക നാമം	ശാസ്ത്രീയ നാമം	മാറ്റങ്ങൾ/ കാരണങ്ങൾ	പ്രാദേശിക നാമം	ശാസ്ത്രീയനാമം	മാറ്റങ്ങൾ/ കാരണങ്ങൾ	പ്രാദേശിക നാമം	ശാസ്ത്രീയ നാമം	മാറ്റങ്ങൾ / കാരണങ്ങൾ	പ്രാദേശിക നാമം	ശാസ്ത്രീയ നാമം	മാറ്റങ്ങൾ / കാരണങ്ങൾ
2	**ഉഭയ ജീവികൾ**	കോഴിപിടിയൻ		കുറഞ്ഞു വരുന്നു പാടങ്ങളും കുളങ്ങളും കുറഞ്ഞു കൊണ്ടിരിക്കുന്നു. മനുഷ്യൻ ഭക്ഷണത്തിനയി ഉപയോഗിക്കുന്നതും കാരണം				ഞവുണിക്ക	**mussel**	കുറഞ്ഞു വരുന്നു പാടങ്ങളിലും തോടുകളിലും കാണപ്പെടുന്നവ മനുഷ്യൻ ഭക്ഷണത്തിനയി ഉപയോഗിക്കുന്നത് കാണ്ടും പാടങ്ങളും തോടുകളും കുറയുന്നതു കൊണ്ടും വംശനാശ ഭീഷണി നേരിടുന്നു.						
		പച്ചത്തവള	**Bufotes viridis**	കുറഞ്ഞു വരുന്നു ജലാശയങ്ങൾ കുറഞ്ഞു വരുന്നതും മനുഷ്യൻ ഭക്ഷണത്തിനയി ഉപയോഗിക്കുന്നതും കാരണം												
		കാരാമ	**Melanochelys trijuga**	മാറ്റമില്ല. പിടിക്കുന്നത് നിയമം മൂലം നിരോധിച്ചതിനാൽ												

ക്രമ നം	വിഭാഗം	തനതിനങ്ങൾ			തദ്ദേശീയമായിട്ട് മാത്രം കാണപ്പെടുന്നവ			വംശനാശ ഭീഷണി നേരിടുന്നവ (അന്യംനിന്ന് പോകുന്നവ)			മുൻപുണ്ടായിരുന്നതും ഇപ്പോഴില്ലാത്തതും ആയവ			മുൻപുണ്ടായിരുന്നതും വീണ്ടെടുക്കാവുന്നതും ആയിട്ടുള്ളവ		
		പ്രാദേശിക നാമം	ശാസ്ത്രീയനാമം	മാറ്റങ്ങൾ/ കാരണങ്ങൾ	പ്രാദേശിക നാമം	ശാസ്ത്രീയ നാമം	മാറ്റങ്ങൾ/ കാരണങ്ങൾ	പ്രാദേശിക നാമം	ശാസ്ത്രീയനാമം	മാറ്റങ്ങൾ/ കാരണങ്ങൾ	പ്രാദേശിക നാമം	ശാസ്ത്രീയ നാമം	മാറ്റങ്ങൾ / കാരണങ്ങൾ	പ്രാദേശിക നാമം	ശാസ്ത്രീയ നാമം	മാറ്റങ്ങൾ / കാരണങ്ങൾ
3	ഉരഗങ്ങൾ	തേരട്ട	**Spirobolus sp.**	മാറ്റങ്ങൾ ഇല്ല												
		ഒച്ച്	**Helix prmatia**	കുറവ്, പരിസ്ഥിതിയിലെ മാറ്റം												
		തേൾ	**Scorpiones sp.**	കുറവ്, കാലാവസ്ഥാ വ്യതിയാനം												
		ചെവിപ്പാമ്പ്	**Indotyphlops braminus**	മാറ്റങ്ങൾ ഇല്ല												
		അരണ	**Sphenomorphus dussumieri**	മാറ്റങ്ങൾ ഇല്ല												
		ഓന്ത്	**Chamaeleo sp.**	മാറ്റങ്ങൾ ഇല്ല												
		പല്ലി	**Hemidactylus frenatus**	മാറ്റങ്ങൾ ഇല്ല												
		ഓലച്ചുരുളൻ	**Woulf snake**	കുറവ് ,കാലാവസ്ഥാ വ്യതിയാനം												
		വെള്ളാമ	**Lissemys punctata**	മാറ്റമില്ല. ആഹാരത്തിനായി ഉപയോഗിക്കുന്നത് നിയമം മൂലം തടഞ്ഞതിനാൽ												

ക്രമ നം	വിഭാഗം	തനതിനങ്ങൾ			തദ്ദേശീയമായിട്ട് മാത്രം കാണപ്പെടുന്നവ			വംശനാശ ഭീഷണി നേരിടുന്നവ (അന്യംനിന്ന് പോകുന്നവ)			മുൻപുണ്ടായിരുന്നതും ഇപ്പോഴില്ലാത്തതും ആയവ			മുൻപുണ്ടായിരുന്നതും വീണ്ടെടുക്കാവുന്നതും ആയിട്ടുള്ളവ		
		പ്രാദേശിക നാമം	ശാസ്ത്രീയ നാമം	മാറ്റങ്ങൾ/ കാരണങ്ങൾ	പ്രാദേശിക നാമം	ശാസ്ത്രീയ നാമം	മാറ്റങ്ങൾ/ കാരണങ്ങൾ	പ്രാദേശിക നാമം	ശാസ്ത്രീയ നാമം	മാറ്റങ്ങൾ/ കാരണങ്ങൾ	പ്രാദേശിക നാമം	ശാസ്ത്രീയ നാമം	മാറ്റങ്ങൾ / കാരണങ്ങൾ	പ്രാദേശിക നാമം	ശാസ്ത്രീയ നാമം	മാറ്റങ്ങൾ / കാരണങ്ങൾ
3	ഉരഗങ്ങൾ	അണലി	**Daboia russelii**	മാറ്റങ്ങൾ ഇല്ല												
		മലമ്പാമ്പ്	**Phthonmolurus**	കുറവ് ,കാലാവസ്ഥാ വ്യതിയാനം												
		മൂർഖൻ	**Naja naja**	മാറ്റം ഇല്ല												
		അരത്തമണലി	**Ochis carnitus**	മാറ്റം ഇല്ല												
		വെള്ളിക്കെട്ടൻ	**Bungarus caeruleus**	മാറ്റം ഇല്ല												
		പച്ചോലപാമ്പ്	**Ahaetuulla nasuta**	കുറഞ്ഞു വരുന്നു. പ്രകൃതിയുടെ മാറ്റം												
		നീർക്കോലി	**Xenochrophis piscator**	മാറ്റം ഇല്ല												
		മഞ്ഞച്ചേര	**ptyas mucosa**	മാറ്റം ഇല്ല												

ക്രമ നം	വിഭാഗം	തനതിനങ്ങൾ				തദ്ദേശീയമായിട്ട് മാത്രം കാണപ്പെടുന്നവ			വംശനാശ ഭീഷണി നേരിടുന്നവ (അന്യംനിന്ന് പോകുന്നവ)			മുൻപുണ്ടായിരുന്നതും ഇപ്പോഴില്ലാത്തതും ആയവ			മുൻപുണ്ടായിരുന്നതും വീണ്ടെടുക്കാവുന്നതും ആയിട്ടുള്ളവ		
			പ്രാദേശിക നാമം	ശാസ്ത്രീയനാമം	മാറ്റങ്ങൾ/ കാരണങ്ങൾ	പ്രാദേശിക നാമം	ശാസ്ത്രീയ നാമം	മാറ്റങ്ങൾ/ കാരണങ്ങൾ	പ്രാദേശിക നാമം	ശാസ്ത്രീയ നാമം	മാറ്റങ്ങൾ/ കാരണങ്ങൾ	പ്രാദേശിക നാമം	ശാസ്ത്രീയ നാമം	മാറ്റങ്ങൾ / കാരണങ്ങൾ	പ്രാദേശിക നാമം	ശാസ്ത്രീയ നാമം	മാറ്റങ്ങൾ / കാരണങ്ങൾ
4	**മത്സ്യങ്ങൾ**	ശുദ്ധജലം	കരിമീൻ	**Etroplussustensis**	കൂടി വരുന്നു												
			കാരി	**Heteropneustefosilis**	മാറ്റങ്ങൾ ഇല്ല												
			മുഷി	**Clarisdussumieri**	കുറഞ്ഞ് വരുന്നു.												
			വാള	**Wallago attu**	കുറവ്, പരിസ്ഥിതിയിലെ മാറ്റം												
			വരാൽ	**Channa striata**	കുറഞ്ഞ് വരുന്നു, ജലായശങ്ങൾ കുറവ്												
			കരിങ്കണ്ണി	**Anhustestudineus**	മാറ്റം ഇല്ല												
			കോലാൻ	**xenetoduncacila**	മാറ്റങ്ങൾ ഇല്ല												
			പൂഞ്ഞാൻ	**Aplocheiluspach**	മാറ്റങ്ങൾ ഇല്ല												
			നമ്പൂതിരി	**Osphronemusgoramy**	മാറ്റങ്ങൾ ഇല്ല												
			രോഹു	**Laberohita**	കുറഞ്ഞ് വരുന്നു												
			കട്‌ല	**Catla cutle**	മാറ്റങ്ങൾ ഇല്ല												
			മൃഗാൽ	**mruhal camp**	കുറഞ്ഞ് വരുന്നു കാലാവസ്ഥാ വ്യതിയാനം												
			തിലോപ്പിയ	**Oreochromis niloticus**	മാറ്റം ഇല്ല												

ക്രമനം	വിഭാഗം	തനതിനങ്ങൾ				തദ്ദേശീയമായിട്ട് മാത്രം കാണപ്പെടുന്നവ			വംശനാശ ഭീഷണി നേരിടുന്നവ (അന്യംനിന്ന് പോകുന്നവ)			മുൻപുണ്ടായിരുന്നതും ഇപ്പോഴില്ലാത്തതും ആയവ			മുൻപുണ്ടായിരുന്നതും വീണ്ടെടുക്കാവുന്നതും ആയിട്ടുള്ളവ		
			പ്രാദേശിക നാമം	ശാസ്ത്രീയനാമം	മാറ്റങ്ങൾ/ കാരണങ്ങൾ	പ്രാദേശിക നാമം	ശാസ്ത്രീയ നാമം	മാറ്റങ്ങൾ/ കാരണങ്ങൾ	പ്രാദേശിക നാമം	ശാസ്ത്രീയ നാമം	മാറ്റങ്ങൾ/ കാരണങ്ങൾ	പ്രാദേശിക നാമം	ശാസ്ത്രീയ നാമം	മാറ്റങ്ങൾ / കാരണങ്ങൾ	പ്രാദേശിക നാമം	ശാസ്ത്രീയ നാമം	മാറ്റങ്ങൾ / കാരണങ്ങൾ
4	മത്സ്യങ്ങൾ	ഓരുജലം	കരിമീൻ	**Etroplussustensis**	മാറ്റങ്ങൾ ഇല്ല												
			കാളാഞ്ചി	**Lates calcarifier**	മാറ്റങ്ങൾ ഇല്ല												
			പള്ളത്തി	**Clarisdussumieri**	കുറഞ്ഞ് വരുന്നു.												
			ചെമ്മീൻ	**Penaeus monodon**	മാറ്റം ഇല്ല												
		കടൽ	തെരണ്ടി	**Himanturaurana**	കുറഞ്ഞ് വരുന്നു, വളരുന്നതിനു മുമ്പേ പിടിക്കുന്നു. പ്രത്യുൽപ്പാദനം നടക്കുന്നില്ല												
			കൊഴുവ	**Stolephorusidicus**	മാറ്റം ഇല്ല												
			കൈപ്പ	**Greenstrioe barb**	കുറഞ്ഞു വരുന്നു												
			കിളിമീൻ	**Nemipterus japonicus**	മാറ്റങ്ങൾ ഇല്ല												
			ചൂര	**Katsuaonuspelamis**	മാറ്റങ്ങൾ ഇല്ല												
			കണമ്പ്	**Mugilce phalus**	മാറ്റം ഇല്ല												
			അറിഞ്ഞിൽ	**Ambassis**	കുറഞ്ഞു , കാലാവസ്ഥാ വ്യതിയാനം												
			ആവോലി	**Bramidae**	കുറഞ്ഞു കാലാവസ്ഥാ വ്യതിയാനം												
			വറ്റപ്പാര	**Caranxsexfasiatus**	മാറ്റം ഇല്ല												

ക്രമ നം	വിഭാഗം		തനതിനങ്ങൾ			തദ്ദേശീയമായിട്ട് മാത്രം കാണപ്പെടുന്നവ			വംശനാശ ഭീഷണി നേരിടുന്നവ (അന്യംനിന്ന് പോകുന്നവ)			മുൻപുണ്ടായിരുന്നതും ഇപ്പോഴില്ലാത്തതും ആയവ			മുൻപുണ്ടായിരുന്നതും വീണ്ടെടുക്കാവുന്നതും ആയിട്ടുള്ളവ		
			പ്രാദേശിക നാമം	ശാസ്ത്രീയനാമം	മാറ്റങ്ങൾ/ കാരണങ്ങൾ	പ്രാദേശിക നാമം	ശാസ്ത്രീയ നാമം	മാറ്റങ്ങൾ/ കാരണങ്ങൾ	പ്രാദേശിക നാമം	ശാസ്ത്രീയനാമം	മാറ്റങ്ങൾ/ കാരണങ്ങൾ	പ്രാദേശിക നാമം	ശാസ്ത്രീയ നാമം	മാറ്റങ്ങൾ / കാരണങ്ങൾ	പ്രാദേശിക നാമം	ശാസ്ത്രീയ നാമം	മാറ്റങ്ങൾ / കാരണങ്ങൾ
	മത്സ്യങ്ങൾ	ഓരുജലം	കുറിച്ചിൽ	**Acanthurus tristegus**	മാറ്റങ്ങൾ ഇല്ല												
			കരളൻ മത്തി	**Sardinella triostegus**	മാറ്റങ്ങൾ ഇല്ല												
			വട്ട	**Sprettalloided malricus**	മാറ്റം ഇല്ല												
			നാരൻ ചെമ്മീൻ	**Penaeus indicus**	കുറവ്, കാലാവസ്ഥാ വ്യതിയാനം												
			ചുവന്ന ചെമ്മീൻ	**Aristus alcocci**	കുറവ്, ജലാശയങ്ങളുടെ കുറവ്												
			കൂനൻ	**clarias dayi**	കുറവ്, കാലാവസ്ഥാ വ്യതിയാനം												
			കൂരി	**plaris dayi**	മാറ്റം ഇല്ല												
			മഞ്ഞക്കൂരി	**Pillco follis dussimeri**	കുറവ്, ജലാശയങ്ങൾ കുറഞ്ഞ് വരുന്നു												
			ഞണ്ട്	**Brachyura**	മാറ്റങ്ങൾ ഇല്ല												
			പൂമീൻ	**chanoschanos**	മാറ്റം ഇല്ല												
			നെയ്മീൻ	**Acanthocybium solandri**	കുറഞ്ഞു കാലാവസ്ഥാ വ്യതിയാനം												

ക്രമ നം	വിഭാഗം	തനതിനങ്ങൾ			തദ്ദേശീയമായിട്ട് മാത്രം കാണപ്പെടുന്നവ			വംശനാശ ഭീഷണി നേരിടുന്നവ (അന്യംനിന്ന് പോകുന്നവ)			മുൻപുണ്ടായിരുന്നതും ഇപ്പോഴില്ലാത്തതും ആയവ			മുൻപുണ്ടായിരുന്നതും വീണ്ടെടുക്കാവുന്നതും ആയിട്ടുള്ളവ		
		പ്രാദേശിക നാമം	ശാസ്ത്രീയനാമം	മാറ്റങ്ങൾ/ കാരണങ്ങൾ	പ്രാദേശിക നാമം	ശാസ്ത്രീയ നാമം	മാറ്റങ്ങൾ/ കാരണങ്ങൾ	പ്രാദേശിക നാമം	ശാസ്ത്രീയ നാമം	മാറ്റങ്ങൾ/ കാരണങ്ങൾ	പ്രാദേശിക നാമം	ശാസ്ത്രീയ നാമം	മാറ്റങ്ങൾ / കാരണങ്ങൾ	പ്രാദേശിക നാമം	ശാസ്ത്രീയ നാമം	മാറ്റങ്ങൾ / കാരണങ്ങൾ
	മത്സ്യങ്ങൾ	പാമ്പാട	**Desmondematra chipterus**	മാറ്റങ്ങൾ ഇല്ല												
		മൊരശ്	**Hyporhamphushalinenisis**	മാറ്റങ്ങൾ ഇല്ല												
		വള്ളിച്ചുറക്	**Sphyrnidae**	കുറവ് കാലാവസ്ഥാ വ്യതിയാനം												
		അയല	**Rastrelligerkana gurta**	മാറ്റം ഇല്ല												
		കണ്ണി അയല	**RasStrelliger brachysoma**	മാറ്റം ഇല്ല												
		മാന്തൽ	**cynoglossus Lingua**	മാറ്റം ഇല്ല												
		തിരുത	**Mugil cephalus**	മാറ്റം ഇല്ല.												

ക്രമ നം	വിഭാഗം	തനതിനങ്ങൾ			തദ്ദേശീയമായിട്ട് മാത്രം കാണപ്പെടുന്നവ			വംശനാശ ഭീഷണി നേരിടുന്നവ (അന്യംനിന്ന് പോകുന്നവ)			മുൻപുണ്ടായിരുന്നതും ഇപ്പോഴില്ലാത്തതും ആയവ			മുൻപുണ്ടായിരുന്നതും വീണ്ടെടുക്കാവുന്നതും ആയിട്ടുള്ളവ		
		പ്രാദേശിക നാമം	ശാസ്ത്രീയനാമം	മാറ്റങ്ങൾ/ കാരണങ്ങൾ	പ്രാദേശിക നാമം	ശാസ്ത്രീയ നാമം	മാറ്റങ്ങൾ/ കാരണങ്ങൾ	പ്രാദേശിക നാമം	ശാസ്ത്രീയനാമം	മാറ്റങ്ങൾ/ കാരണങ്ങൾ	പ്രാദേശിക നാമം	ശാസ്ത്രീയ നാമം	മാറ്റങ്ങൾ / കാരണങ്ങൾ	പ്രാദേശിക നാമം	ശാസ്ത്രീയ നാമം	മാറ്റങ്ങൾ / കാരണങ്ങൾ
5	പക്ഷികൾ	തത്ത	**Pisittcula euptria**	മാറ്റങ്ങൾ ഇല്ല												
		മൈന	**Acridotherestristis**	കുറഞ്ഞു വരുന്നു												
		പ്രാവ്	**Columbalivia**	മാറ്റം ഇല്ല												
		താറാവ്	**Anatidaeanseriformes**	മാറ്റങ്ങൾ ഇല്ല												
		കഴുകൻ	**Aquila accipitrido**	കുറഞ്ഞ് വരുന്നു ആവാസവ്യവസ്ഥയിലെ മാറ്റം												
		മയിൽ	**Pava cristatus**	കുറഞ്ഞു വരുന്നു.												
		കാക്ക	**corvous corone**	മാറ്റങ്ങൾ ഇല്ല												
		കുയിൽ	**Ploceidae Passer**	കുറഞ്ഞു വരുന്നു												
		കോഴി	**Gallus gallus domesticas**കൂടി വരുന്നു													

ക്രമനം	വിഭാഗം	തനതിനങ്ങൾ			തദ്ദേശീയമായിട്ട് മാത്രം കാണപ്പെടുന്നവ			വംശനാശ ഭീഷണി നേരിടുന്നവ (അന്യംനിന്ന് പോകുന്നവ)			മുൻപുണ്ടായിരുന്നതും ഇപ്പോഴില്ലാത്തതും ആയവ			മുൻപുണ്ടായിരുന്നതും വീണ്ടെടുക്കാവുന്നതും ആയിട്ടുള്ളവ		
		പ്രാദേശിക നാമം	ശാസ്ത്രീയനാമം	മാറ്റങ്ങൾ/ കാരണങ്ങൾ	പ്രാദേശിക നാമം	ശാസ്ത്രീയ നാമം	മാറ്റങ്ങൾ/ കാരണങ്ങൾ	പ്രാദേശിക നാമം	ശാസ്ത്രീയനാമം	മാറ്റങ്ങൾ/ കാരണങ്ങൾ	പ്രാദേശിക നാമം	ശാസ്ത്രീയ നാമം	മാറ്റങ്ങൾ / കാരണങ്ങൾ	പ്രാദേശിക നാമം	ശാസ്ത്രീയ നാമം	മാറ്റങ്ങൾ / കാരണങ്ങൾ
6	സസ്തനികൾ	എലി	**Rattus**	മാറ്റങ്ങൾ ഇല്ല												
		ചുണ്ടെലി	**Musmusculus**	മാറ്റമില്ല												
		പെരുച്ചാഴി	**Bandicota indica**	മാറ്റം ഇല്ല												
		തുരപ്പൻ	**Bandicota bengalensis**	മാറ്റങ്ങൾ ഇല്ല												
		മൂഷികൻ	**Bandicota bengalensis**	കുറഞ്ഞ് വരുന്നു												
		അണ്ണാൻ	**Seiuridae**	മാറ്റങ്ങൾ ഇല്ല												
		വവ്വാൽ	**Chiropera**	മാറ്റങ്ങൾ ഇല്ല												
		നരിച്ചീർ	**Megaderaspasma**	മാറ്റങ്ങൾ ഇല്ല												
		മരപ്പട്ടി	**Paradoxurus hermaphroditus**	കൂടി വരുന്നു												

ക്രമ നം	വിഭാഗം		തനതിനങ്ങൾ			തദ്ദേശീയമായിട്ട് മാത്രം കാണപ്പെടുന്നവ			വംശനാശ ഭീഷണി നേരിടുന്നവ (അന്യംനിന്ന് പോകുന്നവ)			മുൻപുണ്ടായിരുന്നതും ഇപ്പോഴില്ലാത്തതും ആയവ			മുൻപുണ്ടായിരുന്നതും വീണ്ടെടുക്കാവുന്നതും ആയിട്ടുള്ളവ		
			പ്രാദേശിക നാമം	ശാസ്ത്രീയനാമം	മാറ്റങ്ങൾ/കാരണങ്ങൾ	പ്രാദേശിക നാമം	ശാസ്ത്രീയ നാമം	മാറ്റങ്ങൾ/കാരണങ്ങൾ	പ്രാദേശിക നാമം	ശാസ്ത്രീയ നാമം	മാറ്റങ്ങൾ/കാരണങ്ങൾ	പ്രാദേശിക നാമം	ശാസ്ത്രീയ നാമം	മാറ്റങ്ങൾ / കാരണങ്ങൾ	പ്രാദേശിക നാമം	ശാസ്ത്രീയ നാമം	മാറ്റങ്ങൾ / കാരണങ്ങൾ
7	ജലജന്തുക്കൾ	ശുദ്ധജലം	ആമ	**Testidines**	മാറ്റമില്ല												
			നീർനായ	**Lutrinae**	മാറ്റമില്ല												
		ഓരുജലം	ആമ	**Testidines**	മാറ്റമില്ല												
			നീർനായ	**Lutrinae**	മാറ്റമില്ല												
		കടൽ	ഡോൾഫിൻ	**Delphinidae**	മാറ്റമില്ല												

ക്രമ നം	വിഭാഗം	തനതിനങ്ങൾ			തദ്ദേശീയമായിട്ട് മാത്രം കാണപ്പെടുന്നവ			വംശനാശ ഭീഷണി നേരിടുന്നവ (അന്യംനിന്ന് പോകുന്നവ)			മുൻപുണ്ടായിരുന്നതും ഇപ്പോഴില്ലാത്തതും ആയവ			മുൻപുണ്ടായിരുന്നതും വീണ്ടെടുക്കാവുന്നതും ആയിട്ടുള്ളവ		
		പ്രാദേശിക നാമം	ശാസ്ത്രീയനാമം	മാറ്റങ്ങൾ/ കാരണങ്ങൾ	പ്രാദേശിക നാമം	ശാസ്ത്രീയ നാമം	മാറ്റങ്ങൾ/ കാരണങ്ങൾ	പ്രാദേശിക നാമം	ശാസ്ത്രീയനാമം	മാറ്റങ്ങൾ/ കാരണങ്ങൾ	പ്രാദേശിക നാമം	ശാസ്ത്രീയ നാമം	മാറ്റങ്ങൾ / കാരണങ്ങൾ	പ്രാദേശിക നാമം	ശാസ്ത്രീയ നാമം	മാറ്റങ്ങൾ / കാരണങ്ങൾ
8	അധിനിവേശ ജന്തുക്കൾ	ആഫ്രിക്കൻ ഒച്ച്	**Achatina fulica**	മാറ്റങ്ങൾ ഇല്ല												
		മണ്ണിര	**Lumbricina**	മാറ്റങ്ങൾ ഇല്ല												
8	അധിനിവേശ ജലജന്തുക്കൾ	ആഫ്രിക്കൻ മുഷി	**Claris gariepinus**	മാറ്റങ്ങൾ ഇല്ല												

ജലസസ്യങ്ങൾ

ആമ്പൽ

താമര

തെങ്ങ് കൃഷി

അധിനിവേശ സസ്യം

അക്കേഷ്യ

2.4 ആവാസവ്യവസ്ഥ വൈവിധ്യം (Ecosystum diversity)- അവസ്ഥാ വിശകലനം

ക്രമ നം	ആവാസ വ്യവസ്ഥ	കാണപ്പെടുന്ന വാർഡ്	ഉടമസ്ഥാവകാശം	നിലവിലെ പരിപാലന രീതികൾ	പ്രത്യകതകൾ	സംരക്ഷണ പ്രാധാന്യം
1	വനങ്ങൾ	ഇല്ല				
2	കുന്നുകൾ/മലകൾ	ഇല്ല				
3	കാവുകൾ	50	സ്വകാര്യ വ്യക്തികളുടെയോ കുടുംബ ക്ഷേത്രങ്ങളുടേയോ കൈവശം	സ്വകാര്യ വ്യക്തികൾ - കുടുംബക്ഷേത്രങ്ങൾ	സർക്കാർ മാനദണ്ഡങ്ങൾ , വൃക്ഷങ്ങൾ കുറവ്	ആവാസ വ്യവസ്ഥ വായു മലിനീകരണം തടയൽ
4	കൊറ്റില്ലങ്ങൾ	ഇല്ല				
5	തുരുത്തുകൾ	സ്വാഭാവികം	ഇല്ല			
6	പച്ചത്തുരുത്തുകൾ	മനുഷ്യ നിർമ്മിതം	ഇല്ല			
			ഇല്ല			
7	പുൽമേടുകൾ	ഇല്ല				
8	കണ്ടൽക്കാടുകൾ	ഇല്ല				
9	ചതുപ്പുകൾ	ഇല്ല		പുത്തൻതോട്,	പലതും കാടുപിടിച്ചും	ജലനിർഗമനം
10	പുഴകൾ/പുഴയോരങ്ങൾ	W8 5	പഞ്ചായത്ത്	ചെറിയ കൈത്തോടുകൾ	ജലനിർഗമനം ഇല്ലാത്ത അവസ്ഥയിൽ	നെൽകൃഷിക്ക് ആവശ്യമാണ്
11	അരുവികൾ	ഇല്ല				
12	അഴിമുഖങ്ങൾ	W1 200 മീ	പഞ്ചായത്ത്	ഗാർബ്ബർ പദ്ധതി	വെള്ളക്കെട്ട് തടയുന്നു	
13	കായലുകൾ	ഇല്ല				
14	കടൽ/തീരപ്രദേശം	W1 W14 W18 5 കിമി	(സർക്കാരുകൾ, കേന്ദ്രസസംസ്ഥാന പ്രാദേശികം)	മാലിന്യ മുക്ത തീരം	ബീച്ച് ടൂറിസം മത്സ്യബന്ധനത്തിന്	ടൂറിസം, വ്യവസായം
15	നെൽപ്പാടങ്ങൾ	110 H				
16	നീരുറവകൾ/കുളങ്ങൾ	755 W 1 - W 18	സ്വകാര്യവ്യക്തികളുടെ	സംരക്ഷിക്കപ്പെടുന്നില്ല ഉപയോഗ ശൂന്യം	ജലസേചനത്തിനായി,കുളിക്കുവാനും പാചകത്തിനായും	ജലസേചനം സുഗമമാക്കുന്നതിന്
17	മറ്റുള്ളവ (ഉദാ: ജൈവവൈവിധ്യ പാർക്കുകൾ, ഫാമുകൾ,തോട്ടങ്ങൾ, പ്രാദേശികമയിട്ടുള്ള മറ്റു തനത് ആവാസ കേന്ദ്രങ്ങൾ തുടങ്ങിയവ)	50 വാർഡ് 8	എസ്. എൻ .ട്രസ്റ്റ് സ്ക്കൂൾ	പി. റ്റി. എ & വിദ്യാർത്ഥികൾ	ഔഷധസസ്യങ്ങൾ അടക്കംസംരക്ഷിച്ച് വരുന്നു, വായുമലിനീകരണം തടയുന്നു വിദ്യാർത്ഥികൾക്ക് ഔഷധ സസ്യങ്ങളെ ക്കുറിച്ച് അറയുവാൻ കഴിയുന്നു.	ആവാസ വ്യവസ്ഥ. അന്യം നിന്ന് പോകുന്ന ഔഷധ സസ്യങ്ങൾ സംരക്ഷിക്കുന്നു.

ജൈവ വൈവിദ്ധ്യം

ജൈവ വൈവിദ്ധ്യം

ചെത്തി അഴിമുഖം

തീരപ്രദേശം

2.5 ജൈവവിഭവങ്ങളുടെ ഉപയോഗം, ശേഖരണം – അവസ്ഥാ വിശകലനം

(പ്രദേശത്തുനിന്നും ശേഖരിക്കപ്പെടുന്ന എല്ലാത്തരം ജൈവവിഭവങ്ങളെക്കുറിച്ചുള്ള വിവരങ്ങൾ)

ക്രമ നം	വാണിജ്യാവശ്യത്തിനായി പ്രാദേശികമായി ശേഖരിക്കപ്പെടുന്ന ജൈവവിഭവം		ശേഖരിക്കപ്പെടുന്ന സസ്യത്തിന്റെ/ ജന്തുവിന്റെ ഭാഗം, ഏകദേശ അളവ്/ എണ്ണം	ശേഖരിക്കപ്പെടുന്ന സ്ഥലം (സ്വകാര്യം/ പൊതുസ്ഥലം)	തദ്ദേശ സ്ഥാപനത്തിന്റെ /ബി. എം.സി.യുടെ അനുമതിയോടു കൂടിയാണോ ജൈവവിഭവങ്ങൾ ശേഖരിക്കപ്പെടുന്നത്?	വാണിജ്യാവശ്യത്തിനായി ജൈവവിഭവം ശേഖരിക്കുന്നവരിൽ നിന്നും ലെവി ഈടാക്കുന്നുണ്ടോ ? ഉണ്ടെങ്കിൽ എത്ര ശതമാനം	ജൈവവിവഭവശേഖരണം സംബന്ധിക്കുന്ന രജിസ്റ്റർ ബി. എം.സി സൂക്ഷിച്ചിട്ടുണ്ടോ?
	പ്രാദേശിക നാമം	ശാസ്ത്രീയ നാമം					
1	തെങ്ങോല	Cocos nuciferea	100 എണ്ണം	സ്വകാര്യം	അല്ല	ഇല്ല	ഇല്ല
2	കൈതയോല	Panda nuscanarams	50 റോൾ	പൊതുസ്ഥലം	അല്ല	ഇല്ല	ഇല്ല
3	തേങ്ങ	cocos nucifera	5000	സ്വകാര്യം, പൊതുസ്ഥലം	അല്ല	ഇല്ല	ഇല്ല
4	നെല്ല്	oraisa sativa	50 കിന്റൽ	പൊതുസ്ഥലം	അല്ല	ഫാർമർ പ്രൊഡ്യുസേഴ്സ് ഓർഗ്ഗനൈസേഷൻ	ഇല്ല
5	വാഴക്കുല	Musa coccinia	5000	പൊതുസ്ഥലം	തദ്ദേശസ്ഥാപനത്തിന്റെ അനുമതിയോടെ	കണിച്ചുകുളങ്ങര ക്ഷേത്രം	ഇല്ല

2.6 ജൈവവിഭവങ്ങളും അവയുമായി ബന്ധപ്പെട്ട പരമ്പരാഗത അറിവുകളുടേയും സൂക്ഷിപ്പ് – അവസ്ഥാ വിശകലനം

(പ്രാദേശിക തലത്തിൽ ജൈവവിഭവങ്ങളുമായി ബന്ധപ്പെട്ട പരമ്പരാഗത അറിവുടമകളുടെ വിശദാംശങ്ങൾ)

ക്രമ നം	പ്രദേശത്തെ ജൈവവിഭവങ്ങളുമായി ബന്ധപ്പെട്ട പരമ്പരാഗത അറിവുടമകളുടെ പേര്,വയസ്സ്, മേൽവിലാസം,ഫോൺ നമ്പർ ഫോൺ നം (വ്യക്തി/കുടുംബം)	പ്രവർത്തന മേഖല	പ്രസ്തുത പരമ്പരാഗത അറിവുകൾ പി.ബി.ആ റിൽ ഉൾപ്പെടുത്തിയിട്ടുണ്ടോ ?	പരമ്പരാഗത അറിവുടമകൾ കൈമാറാൻ സന്നദ്ധനാണോ?	പ്രസ്തുത അറിവുകൾ പി.ബി.ആറിൽ അല്ലാതെ മറ്റെവിടെയെങ്കിലും രേഖപ്പെടുത്തുകയോ ഡോക്യുമെന്റ് ചെയ്യുകയോ ചെയ്തിട്ടുണ്ടോ? ഉണ്ടെങ്കിൽ വിശദാംശങ്ങൾ	പ്രസ്തുത പരമ്പരാഗത അറിവുകളെ ആസ്പദമാക്കി ഏതെങ്കിലും ഉൽപ്പന്നങ്ങൾ വിപണിയിൽ ലഭ്യമാക്കുന്നുണ്ടോ? ഉണ്ടെങ്കിൽ വിശദാംശങ്ങൾ
1	സുഗുണൻ വൈദ്യൻ വാർഡ് 2 ,കൊച്ചുതോട്ടുങ്കൽ കണിച്ചുകുളങ്ങര പി. ഒ.	നാട്ടുവൈദ്യൻ (പൈൽസ്, മൂത്ര ശയരോഗങ്ങൾ)	ഇല്ല	അതെ	ഇല്ല	ഇല്ല
2	വാസുദേവൻ നായർ,കലാഭവനം വാർഡ് 8,എസ്. എൻ. പുരം പി.ഒ.	ചെന്നികുത്തിന് ചികിത്സ നടത്തിവരുന്നു (അദ്ധ്യാപകൻ)	ഇല്ല	അതെ	ഇല്ല	ഇല്ല
3	ശിവരാമൻ വൈദ്യർ, മാധവപുരം കണിച്ചുകുളങ്ങര പി. ഒ വാർഡ് 3	പരമ്പരാഗത വൈദ്യൻ (വിഷചികിത്സ)	ഇല്ല	അതെ	ഇല്ല	ഉണ്ട്. തീപ്പൊള്ളൽ മൂലമുണ്ടാകുന്ന വെളുത്തപാടുകൾ മാറ്റുന്നതിന് വേണ്ടിയുള്ള "സുവർണ്ണ ഓയിൽമെന്റ്"
4	ആനന്ദൻ, പനമ്പിൽ, എസ്. എൽ. പുരം പി.ഒ. വാർഡ് 12	പരമ്പരാഗത കർഷകൻ (സീഡ് മെമ്പർ)	ഇല്ല	അതെ	ഇല്ല	ഇല്ല
5	സുരേഷ്, അപ്സര, മാരാരിക്കുളം നോർത്ത് പി. ഒ.	ഔഷധ സസ്യസംരക്ഷകൻ	ഇല്ല	അതെ	ഇല്ല	ഇല്ല

ഭാഗം 3

നിലവിലെ പ്രശ്നങ്ങൾ സാധ്യതകൾ–പരിഹാരങ്ങൾ

ഭാഗം 3 : നിലവിലെ പ്രശ്നങ്ങൾ,സാദ്ധ്യതകൾ,പരിഹാരങ്ങൾ

കാർഷിക ജൈവവൈവിധ്യം, ജൈവജാതി വൈവിധ്യം, ആവാസ വ്യവസ്ഥ വൈവിധ്യം എന്നീ മേഖലകളുമായി ബന്ധപ്പെട്ടുള്ള നിലവിലെ പ്രശ്നങ്ങളും സാധ്യതകളും പരിഹാരങ്ങളും ഉൾപ്പെടുത്തുക

ക്രമ നം	വിവിധ മേഖലകൾ	പാരിസ്ഥിതിക/ജൈവവൈവിധ്യ ഘടകങ്ങൾ			സാധ്യതകൾ	പരിഹാരങ്ങൾ
		നേരിടുന്ന പ്രശ്നങ്ങൾ	കാരണങ്ങൾ	തീവ്രത		
1	കാർഷിക ജൈവവൈവിധ്യം	കൃഷി ലാഭകരമല്ലാതായി, കാലാവസ്ഥാവ്യതിയാനം, വിത്തു ദൗർലഭ്യം	ജല നിർഗമന മാർഗ്ഗങ്ങൾ തടസ്സപ്പെടുന്നു. ആവശ്യത്തിന് തൊഴിലാളികളെ കിട്ടാത്തത്	കൂടുന്നു	കൃഷിസംരക്ഷിക്കുന്നതിന് വേണ്ട നടപടികൾ സ്വീകരിക്കുക	സംരക്ഷണ പദ്ധതികൾ ആരംഭിക്കുക.
2	ജൈവജാതിവൈവിധ്യം	കാലാവസ്ഥ വ്യതിയാനം മൂലം ഒട്ടേറെ ജീവജാലങ്ങൾക്കു വംശനാശം വന്നു.	ആവാസവ്യവസ്ഥയിൽ വന്ന മാറ്റം, കാലാവസ്ഥാ വ്യതിയാനം	കൂടുന്നു	ആവാസകേന്ദ്രങ്ങളും ജലാശയങ്ങളും സംരക്ഷിക്കുക	ജൈവവൈവിധ്യപാർക്കുകൾ ആരംഭിക്കുക മലിനീകരണം തടയുക
3	ആവാസ വ്യവസ്ഥ വൈവിധ്യം	തരിശായികിടക്കുന്നതിനാൽ കാടു കയറുന്നു.	കൃഷി ലാഭകരമല്ലാത്തതും വിത്ത് ദൗർലഭ്യവും	കൂടുന്നു	വിപണന സാധ്യത , ഗുണമേന്മയുള്ള വിത്ത് വിതരണം ചെയ്യുക	കൃഷി പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കുക.
4	ജൈവവിഭവങ്ങളുടെ സുസ്ഥിരോപയോഗം ഉറപ്പുവരുത്തൽ(പ്രത്യേകതയുള്ളവരും സ്വാഭാവികമായും,പ്രാദേ ശിക തലത്തിൽ കണ്ടു വരുന്ന ജൈവവിഭവങ്ങളുടെ സുസ്ഥിരോ പയോഗം. മൂല്യവർദ്ധിത ഉത്പന്നങ്ങൾ എന്നിവ സംബന്ധിച്ച പ്രശ്നങ്ങൾ , സാധ്യതകൾ, പരിഹാരങ്ങൾ എന്നിവ ഉൾപ്പെടുത്തുക)	ഉത്പാദനം കുറയുന്നു. വിപണന സാദ്ധ്യത ഇല്ലാതെ വരുന്നു.	ഗുണമേന്മയില്ലാത്ത വിത്തിനങ്ങൾ ഉൽപ്പന്നങ്ങൾ വിൽക്കുന്നതിനുള്ള സാധ്യത കുറയുന്നു.	കൂടുന്നു	മൂല്യ വർദ്ധിത ഉത്പ്പന്ന നിർമ്മാണവും വിപണനവും.	സംരക്ഷണ പദ്ധതികൾ ആരംഭിക്കുക.
5	2018 ലെ പ്രളയം,പ്രകൃതി ദുരന്തങ്ങൾ എന്നിവ മൂലം കാർഷിക ജൈവ ആവാസ വ്യവസ്ഥകൾക്കുണ്ടായിട്ടുള്ള മാറ്റങ്ങൾ (പ്രത്യേകം ചേർക്കുക)	പ്രളയം മൂലം മണ്ണിന്റെ വളക്കുറവ് നഷ്ടപ്പെടുന്നു.	കാർഷിക ഉത്പാദനം കുറയുന്നു.	കൂടുന്നു	സംരക്ഷണ പദ്ധതികൾ ആരംഭിക്കുക	

ഭാഗം 4

പരിസ്ഥിതി ജൈവവൈവിദ്ധ്യ സംരക്ഷണ പദ്ധതികൾ

ഭാഗം 4 : പരിസ്ഥിതി ജൈവ വൈവിധ്യ സംരക്ഷണ പദ്ധതികൾ

4.1 നടപ്പിലാക്കിയ പദ്ധതികൾ

ബി.എം.സി യുടേയും തദ്ദേശ സ്ഥാപനത്തിന്റെയും മേൽനോട്ടത്തിൽ കഴിഞ്ഞ അഞ്ചു വർഷക്കാലയളവിൽ (2017 മുതൽ 2021 വരെ) നടപ്പിലാക്കിയ പരിസ്ഥിതി- ജൈവ വൈവിധ്യ സംരക്ഷണ പദ്ധതികളുടെ വിശദാംശങ്ങൾ

ക്രമ നം	നടപ്പിലാക്കിയ പദ്ധതിയുടെ	പദ്ധതി തുക, സാമ്പത്തിക ശ്രോതസ്സ്	നടപ്പിലാക്കിയ വർഷം	അവസ്ഥ	പദ്ധതിയിലൂടെ കൈവരിച്ച നേട്ടം
1	കൊടിയേറ്റു വാഴ കൃഷി, വാഴകൃഷി	വികസന ഫണ്ട് 25000 തനതു ഫണ്ട് 150000 വികസന ഫണ്ട് 213518 വികസന ഫണ്ട് 150000 വികസന ഫണ്ട് 120000	2017- 18 2018- 19 2019- 20 2020- 21	വിജയപ്രദം നടന്നു കൊണ്ടിരിക്കുന്നു. എല്ലാ വർഷവും	പാളയംകോടൻ വാഴ സംരക്ഷണം, കണിച്ചുകുളങ്ങര ക്ഷേത്രത്തിലേയ്ക്ക് എല്ലാ വർഷവും കൊടിയേറ്റ് സദ്യയ്ക്ക് പാളയൻ തോടൻകുല പഞ്ചായത്തിന്റെ കീഴിൽ നൽകി വരുന്നു.
2	നെൽകൃഷി വികസനം	വികസന ഫണ്ട് 415400 ബ്ലോക്ക് ഫണ്ട് 323000	ലഭ്യമല്ല	നെൽകൃഷി നടന്നു വരുന്നു	നെൽകൃഷി പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കുന്നതിലേയ്ക്ക് യുവതലമുറയെ പ്രാപ്തരാക്കുക. തരിശ് കിടക്കുന്ന നെൽപാടങ്ങൾ സംരക്ഷിക്കുക.
3	നാളികേര വികസനം	വികസന ഫണ്ട് 1004400	ലഭ്യമല്ല	കാര്യക്ഷമമായ രീതിയിലുള്ള പ്രവർത്തനം നടക്കുന്നില്ല	മുൻകാലങ്ങളിൽ വാർഡുകളിൽ കൃഷിഭവൻ മുഖാന്തിരം നാളികേര വിസകന സമിതികൾ പ്രവർത്തിച്ചിരുന്നു. അതിലൂടെ നാളികേര സംരക്ഷണം ഏറെക്കുറെ ഫലപ്രദമായി ഇചപെടുവാൻ കഴിയും. എന്നാൽ ഇപ്പോൾ സമിതിയുടെ പ്രവർത്തനം കുറഞ്ഞു.
4	മാലിന്യ സംസ്ക്കരണം	തനതു ഫണ്ട് 1004400 ജില്ലാ ഫണ്ട് 40 ലക്ഷം	ലഭ്യമല്ല	വിജയപ്രദമായി നടന്നുകൊണ്ടിരിക്കുന്നു.	മാലിന്യമുക്തമാരാരി, ഹരിതകർമ്മസേനയുടെ നല്ല രീതിയിൽ ഉള്ള ഇടപെടൽ
5	പുഷ്പ കൃഷി	വികസന ഫണ്ട് 112500	2019- 20	എല്ലാ വാർഡുകളിലും പുഷ്പകൃഷി ഭംഗിയായി നടന്നു വരുന്നു	പുഷ്പകൃഷിയിലൂടെ പ്രദേശത്ത് ആവശ്യമുള്ള പൂവുകൾ (ഓണം പോലുള്ള വിശേഷ ദിവസങ്ങളിൽ) വരവ് പൂവ് ഒഴിവാക്കുവാൻ കഴിഞ്ഞു.
6	ഫല വൃക്ഷ തൈ നേഴ്സറി	തനത് ഫണ്ട് 100000	ലഭ്യമല്ല	വാർഡുകളിലും വഴിയോരങ്ങളിലും ഫലപ്രദമായി നടന്നു വരുന്നു	വിഷരഹിത ഫലങ്ങൾ നേടുവാൻ കഴിയുന്നു. വീടുകളിലും നടപ്പാതകളിലും ഫലവൃക്ഷത്തകൾ നട്ട് കാർബണിന്റെ അളവിനെ കുറയ്ക്കുന്നു.

4.2 നടപ്പിലാക്കുവാനുദ്ദേശിക്കുന്ന പദ്ധതികൾ

ക്രമ നം	നടപ്പിലാക്കുവാൻ ഉദ്ദേശിക്കുന്ന പദ്ധതിയുടെ പേര്	പദ്ധതി തുക, സാമ്പത്തിക ശ്രോതസ്സ്	പദ്ധതി കാലയളവ്	പദ്ധതിയുടെ ലക്ഷ്യങ്ങൾ	പദ്ധതിയിലൂടെ കൈവരിച്ച നേട്ടം	നിർവഹണ ചുമതല	കൈവരിക്കുന്ന KM GBF/ NBT ലക്ഷ്യങ്ങൾ
1	കാവ് സംരക്ഷണം	1 ലക്ഷം- തദ്ദേശ സ്ഥാപനം	3 വർഷം	സ്വാഭാവിക ആവാസവ്യവസ്ഥ കളുടെ പുനരുജ്ജീവനവും പരിപാലനവും	ആവാസവ്യവസ്ഥ പഠന സ്ഥാപനം	തദ്ദേശ സ്ഥാപനം BMC	1.ജൈവ വൈവിദ്ധ്യം ഉൾപ്പെടുത്തിക്കൊണ്ടുള്ള ഏകീകൃത ഭൂവിനിയോഗ ആസൂത്രണം 2.ആവാസവ്യവസ്ഥ പുനഃസ്ഥാപനം 3. ജൈവജാതി ജനിതക വൈവിധ്യങ്ങളുടെ പരിപാലനം 4. കാലാവസ്ഥാ വ്യതിയാനത്തിന്റെ ആഘാതം കുറയ്ക്കുക
2	വിരിപ്പ് മുണ്ടകൻകൃഷി/ സംരക്ഷണം	10 ലക്ഷം തദ്ദേശ സ്ഥാപനം	5 വർഷം	തദ്ദേശീയ ജനങ്ങളുടെ സംരക്ഷണം/ പരിപാലന ജനിതക വൈവിദ്ധ്യത്തിന്റെ സംരക്ഷണം, ഭക്ഷ്യസുരക്ഷ ഉറപ്പാക്കുക	വന്യജീവി ജലാശയങ്ങളുടെ വിളവെടുപ്പ് വ്യാപാരം	തദ്ദേശ സ്ഥാപനം BMC	1.ജൈവജാതി ജനിതക വൈവിദ്ധ്യങ്ങളുടെ പരാപാലനം 2.,വന്യജീവജാലങ്ങളുടെ വിളവെടുപ്പ് വ്യാപാരം, ഉപയോഗം, 3.പലവിധനേട്ടങ്ങൾക്കായി വന്യജീവി ജാലങ്ങളുടെ സുസ്ഥിരോപയോഗം,കൃഷി, മൃഗ സംരക്ഷണം, അക്വാകൾച്ചർ, മത്സ്യ ബന്ധനം, വനപ്രദേശങ്ങൾ എന്നിവയുടെ സുസ്ഥിരപരിപാലനം
3	സംയോജിത കൃഷി	1 ലക്ഷം	2 വർഷം	ജൈവജാതി ജനിതക വൈവിദ്ധ്യങ്ങളുടെ പരപാലനം, കൃഷി ഭൂമിയുടെ ഫലഭൂയിഷ്ഠത നിലനിർത്തൽ	ജൈവജാതി ജനിതക വൈവിദ്ധ്യങ്ങളുടെ പരിപാലനം	തദ്ദേശ സ്ഥാപനം BMC	1.കരയിലേയും സമുദ്രത്തിലേയും പ്രദേശങ്ങൾ സംരക്ഷിച്ചു പരിപാലിക്കൽ ജൈവ ജാതി ജനിതക വൈവിദ്ധ്യങ്ങളുടെ

	നടപ്പിലാക്കിയ പദ്ധതിയുടെ പേര്	പദ്ധതി തുക, സാമ്പത്തിക ശ്രോതസ്സ്	പദ്ധതി കാലയളവ്	പദ്ധതിയുടെ ലക്ഷ്യങ്ങൾ	പദ്ധതിയിലൂടെ കൈവരിച്ച നേട്ടം	നിർവഹണ ചുമതല	കൈവരിക്കുന്ന KM GBF/ NBT ലക്ഷ്യങ്ങൾ
							പരിപാലനം, 2.വന്യജീവജാലങ്ങളുടെ വിളവടുപ്പ്, വ്യാപാരം, ഉപയോഗം, കൃഷി, മൃഗസംരക്ഷണം അക്വകൾച്ചർ, മത്സ്യബന്ധനം വനപ്രദേശങ്ങൾ എന്നിവയുടെ സുസ്ഥിരപരിപാലനം
4	തോടുകൾ ആഴം കൂട്ടി സംരക്ഷിക്കൽ	10 ലക്ഷം	1 വർഷം	ജലമലിനീകരണം കുറയ്ക്കുക തോടുകളുടെ സ്വാഭാവിക ഒഴുക്ക് വീണ്ടെടുക്കുക	ആവാസവ്യവസ്ഥാ പുനസ്ഥാനം	തദ്ദേശ സ്ഥാപനം BMC	1.ആവാസവ്യവസ്ഥാ പുനസ്ഥാപനം 2.വന്യജീവജാലങ്ങളുടെ വിളവെടുപ്പ് വ്യാപാരം,ഉപയോഗം, മലിനീകരണം മൂലമുള്ള അപകടങ്ങളും ദോഷഫലങ്ങളും കുറയ്ക്കുക
5	പാതയോരങ്ങളിൽ ഫലവൃക്ഷങ്ങൾ വച്ചു പിടിപ്പിക്കൽ	2 ലക്ഷം തദ്ദേശ സ്ഥാപനം	2 വർഷം	വായുമലിനീകരണം കുറയ്ക്കുക, കാലാവസ്ഥ വ്യതിയാനം മൂലം ജൈവവൈവിധ്യത്തിനുണ്ടാകുന്ന ദോഷഫലങ്ങൾ കുറയ്ക്കുക	മലിനീകരണം കുറയ്ക്കുക	തദ്ദേശ സ്ഥാപനം BMC	1.കാലാവസ്ഥാവ്യതിയാനത്തിന്റെ ആഘാതം കുറയ്ക്കുക 2.ആവാസവ്യവസ്ഥാ സേവനങ്ങളുടെ പരിപാലനവും വായു, ജലം, അപകടങ്ങൾ തീവ്രമായ സ്ഥിതിഗതികൾ, എന്നിവയുടെ നിയന്ത്രണം. 3.ഹരിത നിലയിടങ്ങളുടെ ഉപയോഗം പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കുന്നതിനായി അവയുടെ ഗുണനിലവാരവും വർദ്ധിപ്പിക്കുക.

	നടപ്പിലാക്കിയ പദ്ധതി യുടെ പേര്	പദ്ധതി തുക, സാമ്പത്തിക ശ്രോതസ്സ്	പദ്ധതി കാലയളവ്	പദ്ധതിയുടെ ലക്ഷ്യങ്ങൾ	പദ്ധതിയിലൂടെ കൈവരിച്ച നേട്ടം	നിർവഹണ ചുമതല	കൈവരിക്കുന്ന KM GBF/ NBT ലക്ഷ്യങ്ങൾ
6	"സുഭിക്ഷ മാരാരി" പദ്ധതിയുമായി ബന്ധപ്പെട്ട ജൈവകൃഷി പ്രോത്സാഹനം	1 ലക്ഷം തദ്ദേശ സ്ഥാപനം	1 വർഷം	രാസവളങ്ങൾ/ കീടനാശിനികളുടെ ഉപയോഗം കുറയ്ക്കൽ , ഭക്ഷ്യ സുരക്ഷ ഉറപ്പു വരുത്തുക, ഭക്ഷ്യ സ്വയം പര്യാപ്തത കൈവരിക്കൽ	ഭക്ഷ്യ സ്വയം പര്യാപ്തത	തദ്ദേശ സ്ഥാപനം BMC	1.ജൈവ വൈവിദ്ധ്യം ഉൾപ്പെടുത്തിക്കൊണ്ടുള്ള ഏകീകൃത ഭൂവിനിയോഗ ആസൂത്രണം. 2.മലനീകരണം മൂലമുള്ള അപകടങ്ങളും ദോഷഫല ങ്ങളും കുറയ്ക്കുക. 3.കൃഷിമൃഗസംരക്ഷണം, അക്വാകൾച്ചർ,മത്സ്യബന്ധനം, വനപ്രദേശങ്ങൾ എന്നിവയുടെ സുസ്ഥിരപരിപാലനം. 4.ആവാസവ്യവസ്ഥാ സേവനങ്ങളുടെ പരിപാലനവും വായു, ജലം , അപകടങ്ങൾ തീവ്രമായ സ്ഥിതിഗതികൾ എന്നിവയുടെ നിയന്ത്രണവും
7	നാട്ടു മാവിനങ്ങളുടെ സംരക്ഷണം	3 ലക്ഷം തദ്ദേശ സ്ഥാപനം	2 വർഷം	തനതിനങ്ങളുടെ സംരക്ഷണം പരിപാലനം അന്യം നിന്ന് കൊണ്ടിരിക്കുന്ന ഇനങ്ങളുടെ സംരക്ഷണം	ജനിതക വൈവിദ്ധ്യങ്ങളുടെ പരിപാലനം	തദ്ദേശ സ്ഥാപനം BMC	1.കരയിലേയും സമുദ്രത്തിലേയും പ്രദേശങ്ങൾ സംരക്ഷിച്ചു പരിപാലിക്കൽ. 2.ജൈവജാതി ജനിതക വൈവിദ്ധ്യങ്ങളുടെ പരിപാലനം. 3.വന്യജീവജാലങ്ങളുടെ വിളവെടുപ്പ്, വ്യാപാരം, ഉപയോഗം

	നടപ്പിലാക്കിയ പദ്ധതിയുടെ പേര്	പദ്ധതി തുക, സാമ്പത്തിക ശ്രോതസ്സ്	പദ്ധതി കാലയളവ്	പദ്ധതിയുടെ ലക്ഷ്യങ്ങൾ	പദ്ധതിയിലൂടെ കൈവരിച്ച നേട്ടം	നിർവഹണ ചുമതല	കൈവരിക്കുന്ന KM GBF/ NBT ലക്ഷ്യങ്ങൾ
8	കൈതസംരക്ഷണവും തഴപ്പായ നിർമ്മാണവും	3 ലക്ഷം തദ്ദേശ സ്ഥാപനം	3 വർഷം	പരമ്പരാഗത തൊഴിലാളികളുടെ പ്രോത്സാഹനം സാമൂഹിക - സാമ്പത്തിക സ്ഥിതി മെച്ചപ്പെടുത്തൽ ജൈവവിഭവങ്ങളുടെ വാണിജ്യ അടിസ്ഥാനത്തിലുള്ള ഉപയോഗം	ജൈവവിഭവങ്ങളുടെ വാണിജ്യ അടിസ്ഥാനത്തിലുള്ള ഉപയോഗം	തദ്ദേശ സ്ഥാപനം BMC	1.പലവിധനേട്ടങ്ങൾക്കായി വന്യജീവജാലങ്ങളുടെ സുസ്ഥിരോപയോഗം. 2.ഹരിത നീലയിടങ്ങളുടെ ഉപയോഗം പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കുന്നതിനായി അവയുടെ വിസ്തൃതിയും നിലവാരവും വർദ്ധിപ്പിക്കുക. 3.ഉപയോഗവും പ്രയോജനങ്ങളുടെ പങ്കുവെയ്ക്കലും വർദ്ധിപ്പിക്കുക. 4. സുസ്ഥിര ഉൽപ്പാദനവും വിതരണശൃംഖലകളും അപകട സാധ്യത വെളിപ്പെടുത്തലും
9	ഔഷധസസ്യങ്ങളുടെ സംരക്ഷണവും പരിപാലനവും	2 ലക്ഷം തദ്ദേശ സ്ഥാപനം	2 വർഷം	അന്യം നിന്നുകൊണ്ടിരിക്കുന്ന ഔഷധ സസ്യങ്ങളുടെ സംരക്ഷണം വാണിജ്യാടിസ്ഥാനത്തിലുള്ള ഉപയോഗം പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കുക	ജൈവ ജാതിജനിതക വൈവിദ്ധ്യങ്ങളുടെ പരിപാലനം	തദ്ദേശ സ്ഥാപനം BMC	1.കരയിലേയും സമുദ്രത്തിലേയും പ്രദേശങ്ങൾ സംരക്ഷിച്ചു പരിപാലിക്കൽ. 2.ജൈവജാതി ജനിതക വൈവിദ്ധ്യങ്ങളുടെ പരിപാലനം. 3.വന്യജീവജാലങ്ങളുടെ വിളവെടുപ്പ്, വ്യാപാരം, ഉപയോഗം

	നടപ്പിലാക്കിയ പദ്ധതിയുടെ പേര്	പദ്ധതി തുക, സാമ്പത്തിക ശ്രോതസ്സ്	പദ്ധതി കാലയളവ്	പദ്ധതിയുടെ ലക്ഷ്യങ്ങൾ	പദ്ധതിയിലൂടെ കൈവരിച്ച നേട്ടം	നിർവഹണ ചുമതല	കൈവരിക്കുന്ന KM GBF/ NBT ലക്ഷ്യങ്ങൾ
10	പൊതുഇടങ്ങളിലും ജലാശയങ്ങളിലും മാലിന്യ മുക്തമാക്കൽ	10 ലക്ഷം തദ്ദേശ സ്ഥാപനം	2 വർഷം	മലിനീകരണതോത് കുറയ്ക്കുക രോഗവ്യാപന സാധ്യതകുറയ്ക്കുക. കാലാവസ്ഥാ വ്യതിയാനം മൂലം ഉണ്ടാകുന്ന ആഘാതം കുറയ്ക്കുക	പരിസ്ഥിതി മലിനീകരണം കുറയ്ക്കൽ. ആവാസവ്യസ്ഥാ പുനഃസ്ഥാപനം.	തദ്ദേശ സ്ഥാപനം BMC	1.വന്യ ജീവജാലങ്ങളുടെ വിളവെടുപ്പ്, വ്യാപാരം, ഉപയോഗം, മലിനീകരണം മൂലമുള്ള അപകടങ്ങൾ ദോഷഫലങ്ങളും കുറയ്ക്കുക. 2.ജൈവവൈവിദ്ധ്യം ഉൾപ്പെടുത്തിക്കൊണ്ടുള്ള ഏകീകൃത സമുദ്രഭാവി ആസൂത്രണം.
11	ഹരിതകർമ്മസേനയുടെ പ്രവർത്തനം ശക്തിപ്പെടുത്തി പ്ലാസ്റ്റിക് നിർമാർജനവും സംസ്ക്കരണവും	5 ലക്ഷം തദ്ദേശ സ്ഥാപനം	1 വർഷം	പ്ലാസ്റ്റിക് മലനീകരണം കുറയ്ക്കുക. മാലന്യ സംസ്ക്കരണം പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കുക	മലിനീകരണ തോത് കുറയ്ക്കുക.	തദ്ദേശ സ്ഥാപനം BMC	1.വന്യജീവജാലങ്ങളുടെ വിളവെടുപ്പ്, വ്യാപാരം, ഉപയോഗം. മലനീകരണം മൂലമുള്ള അപകടങ്ങളും ദോഷഫലങ്ങളും കുറയ്ക്കുക. കാലാവസ്ഥാ വ്യതിയാനത്തിന്റെ ആഘാതം കുറയ്ക്കുക.
12	ഹാപ്പിനസ് പാർക്ക് പച്ചതുരുത്ത് നിർമ്മാണം കണിച്ചുകുളങ്ങര	5 ലക്ഷം തദ്ദേശ സ്ഥാപനം	1 വർഷം	കാലാവസ്ഥാ വ്യതിയാനം മൂലമുണ്ടാകുന്ന ആഘാതം കുറയ്ക്കുക. ഭൂവിനിയോഗം വർദ്ധിപ്പിക്കുക. കാർബൺ പുറം തള്ളുന്നതിന്റെ തോത് കുറയ്ക്കുക	ആവാസവ്യവസ്ഥാ പുനഃസ്ഥാപനം തദ്ദേശ സ്ഥാപനം	തദ്ദേശ സ്ഥാപനം BMC	1.കരയിലേയും സമുദ്രത്തിലേയും പ്രദേശങ്ങൾ സംരക്ഷിച്ചു പരിപാലിക്കുക. 2.കാലാവസ്ഥാ വ്യതിയാനത്തിന്റെ ആഘാതം കുറയ്ക്കുക. 3.ആവാസവ്യവസ്ഥാ സേവനങ്ങളുടെ പരിപാലനവും വായു മൂലം അപകടങ്ങൾ തീവ്രമായ സ്ഥിതിഗതികൾ എന്നിവയുടെ നിയന്ത്രണം

	നടപ്പിലാക്കിയ പദ്ധതിയുടെ പേര്	പദ്ധതി തുക, സാമ്പത്തിക ശ്രോതസ്സ്	പദ്ധതി കാലയളവ്	പദ്ധതിയുടെ ലക്ഷ്യങ്ങൾ	പദ്ധതിയിലൂടെ കൈവരിച്ച നേട്ടം	നിർവഹണ ചുമതല	കൈവരിക്കുന്ന KM GBF/ NBT ലക്ഷ്യങ്ങൾ
13	വലിച്ചെറിയൽ സംസ്കാരത്തിനെതിരെ ബോധവൽക്കരണം	1 ലക്ഷം തദ്ദേശ സ്ഥാപനം	1 വർഷം	പരിസ്ഥിതി മലിനീകരണത്തിന്റെ ദോഷഫലങ്ങളെക്കുറിച്ച് ജനങ്ങളെ ബോധവാന്മാരാക്കുക, മലിനീകരണത്തിന്റെ തോത് കുറയ്ക്കുക	പരിസ്ഥിതി മലിനീകരണം കുറയ്ക്കുക	തദ്ദേശ സ്ഥാപനം BMC	1.വന്യ ജീവജാലങ്ങളുടെ വിളവെടുപ്പ്, വ്യാപാരം, ഉപയോഗം, മലിനീകരണം മൂലമുള്ള അപകടങ്ങൾ ദോഷഫലങ്ങളും കുറയ്ക്കുക. 2.കാലാവസ്ഥാ വ്യതിയാനത്തിന്റെ ആഘാതം കുറയ്ക്കുക
14	ബയോബിൻ വിതരണം ചെയ്തുകൊണ്ട് മാലിന്യ സംസ്ക്കരണം പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കുക	3 ലക്ഷം തദ്ദേശ സ്ഥാപനം	2 വർഷം	ജൈവമാലിന്യങ്ങൾ ഉപയോഗിച്ച് കമ്പോസ്റ്റ് നിർമ്മാണം പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കുക. പരിസ്ഥിതി മലിനീകരണം കുറയ്ക്കുക.	മലിനീകരണം മൂലമുള്ള ദോഷഫലങ്ങളും അപകടങ്ങളും കുറയ്ക്കുക.	തദ്ദേശ സ്ഥാപനം BMC	1.വന്യജീവജാലങ്ങളുടെ വിളവെടുപ്പ്, വ്യാപാരം, ഉപയോഗം. മലനീകരണം മൂലമുള്ള അപകടങ്ങളും ദോഷഫലങ്ങളും കുറയ്ക്കുക. 2.കാലാവസ്ഥാ വ്യതിയാനത്തിന്റെ ആഘാതം കുറയ്ക്കുക.
15	ജൈവവേലി സംബന്ധമായ ഓല സംസ്ക്കരണ പദ്ധതി	2 ലക്ഷം തദ്ദേശ സ്ഥാപനം	2 വർഷം	അധിനിവേശ ജീവജാലങ്ങളുടെ വ്യാപനതോത് .	വിവധ സ്ഥാപനങ്ങൾ നടപ്പിലാക്കുന്ന പാരിസ്ഥിതിക പുനരുജ്ജീവന പ്രവർത്തനങ്ങൾ	തദ്ദേശ സ്ഥാപനം BMC	1. കാലാവസ്ഥാ വ്യതിയാനത്തിന്റെ ആഘാതം കുറയ്ക്കുക. ജൈവവൈവിദ്ധ്യം ഉൾപ്പെടുത്തിക്കൊണ്ടുള്ള ഏകീകൃത സമുദ്ര/ ഭൂവിനിയോഗ ആസൂത്രണം

പദ്ധതി വിശദീകരണം

1 വിരിപ്പ്– മുണ്ടകൻ സംരക്ഷണ പദ്ധതി

മാരാരിക്കുളം വടക്ക് പഞ്ചായത്തിന്റെ തനതായ പരമ്പരാഗത നെൽകൃഷിയാണ് വിരിപ്പ് മുണ്ടകൻ കൂട്ടു കൃഷി. അഞ്ചുമാസം മൂപ്പുള്ള വിരിപ്പും പത്ത് മാസം മൂപ്പുള്ള മുണ്ടകനും ഒരുമിച്ച് കൃഷി ചെയ്യുന്ന രീതിയാണ് ഇത്. വർഷത്തിൽ ആറുമാസത്തോളം വെള്ളമുള്ളതിനാൽ ഇത് വളരെ അനുയോജ്യമാണ്. പാടങ്ങളുടെ ജല നിർഗ്ഗമന ശേഷി കുറഞ്ഞതിനാലും വിത്ത് ദൗർലഭ്യത്താലും ആളുകൾ നെൽകൃഷി ഉപേക്ഷിക്കുകയാണ്. ഈ കൃഷിരീതി പുനരുദ്ധരിച്ചാൽ വെള്ളപ്പൊക്കം വന്നാലും കൃഷി നശിക്കില്ല. അതിനായി അന്യം നിന്നുകൊണ്ടിരിക്കുന്ന ഇതിന്റെ വിത്തുകൾ സംരക്ഷിക്കപ്പെടേണ്ടതുണ്ട്. പഞ്ചായത്തിലെ കർഷകരിൽ നല്ലൊരു ഭാഗം വിരിപ്പ്-മുണ്ടകൻ കൃഷിക്ക് തയ്യാറാണ്. ഇതിനായി പ്രത്യേക പാടശേഖരം തയ്യാറാക്കിക്കൊണ്ട് താൽപര്യമുള്ളവരുടെ ഒരു കർഷക ഗ്രൂപ്പ് ആരംഭിക്കണം.

2 ഔഷധ സസ്യ നേഴ്സറികൾ

ഒട്ടേറെ ഉപയോഗ പ്രദമായ നാട്ടുചികിത്സ/നാട്ടുമരുന്നുകൾ ഇന്ന് അന്യംനിന്നുകൊണ്ടിരിക്കുന്നു. അതിനെ സംരക്ഷിക്കേണ്ടത് ഗ്രാമപഞ്ചായത്തിന്റെ ബാധ്യതയാണ്. അതിനായി ലഭ്യമായ എല്ലാ ഔഷധ സസ്യങ്ങളെയും ഉൾപ്പെടുത്തി താൽപര്യമുള്ളവരുടെ കൂട്ടായ്മ ഉണ്ടാക്കി നേഴ്സറി നിർമ്മിക്കണം.

3 കൈത അനുബന്ധ വ്യവസായ കേന്ദ്രം

ഒരു കാലത്ത് നാട്ടിൽ സുലഭമായിരുന്നു തഴയും തഴപ്പായയും അതു സംബന്ധമായ മറ്റുൽപ്പന്നങ്ങളും. ഇന്ന് കൈത തന്നെ അപൂർവ്വമായിരിക്കുന്നു. വളരെയേറെ വാണിജ്യ സാധ്യതയുള്ള ഒരുൽപ്പന്നമാണിത്. ബയോഡീഗ്രേഡബിൾ ആയതുകൊണ്ട് തന്നെ പ്ലാസ്റ്റിക്ക് ഷീറ്റിനു നല്ല ഒരു ബദലാണ് തഴപ്പായകൾ. ഈ പദ്ധതിയിൽ തരിശു ഭൂമിയിൽ കൈത നാട്ടു പിടിപ്പിക്കാനും കൈതോല ശേഖരിച്ച് സംസ്ക്കരിക്കാനും ഉത്പ്പന്നങ്ങൾ നിർമ്മിക്കാനും ഉള്ള പരിപാടികൾ ഉൾപ്പെടുത്തും. കൈതകൾ ആഫ്രിക്കൻ ഒച്ചുകളെ തിന്ന് നശിപ്പിക്കുന്ന ഉപ്പന്റെ പ്രകൃതിദത്ത ആവാസ വ്യവസ്ഥ കൂടിയാണ്.

4 കാവ് സംരക്ഷണ പദ്ധതി

പ്രകൃതിദത്തമായ ജൈവവൈവിധ്യ സംരക്ഷണത്തിന്റെ ഏറ്റവും മികച്ച ഉപാധികളാണ് കാവുകൾ. അവിടെ ഉണ്ടായിരിക്കേണ്ടതായുള്ള ചെടികളെയും മരങ്ങളേയും വള്ളികളേയും നില നിർത്തി ദോഷകരാമായ സസ്യജാലം നശിപ്പിച്ചുകൊണ്ട് ജൈവവൈവിധ്യത്തിന്റെയും ആവാസ വ്യവസ്ഥാ വൈവിധ്യത്തിന്റയും മികച്ച മാതൃകകൾ സൃഷ്ടിക്കാം.

5 ജൈവ – വേലി സംബന്ധ ഓല സംസ്ക്കരണ പദ്ധതി

ജൈവ-വേലി സംബന്ധ ഓല സംസ്ക്കരണ പദ്ധതി തെങ്ങോല നൂറ്റാണ്ടുകളായി വേലി നിർമ്മാണത്തിന് ഉപയോഗിച്ചുകൊണ്ടിരിന്നു. എൺപതുകളിലുണ്ടായ കാറ്റുവീഴ്ച്ച മൂലം ഇത് ക്രമേണ നാമമാത്രമായി. തെങ്ങോല ശേഖരിച്ചു സംസ്ക്കരിച്ച് മെടഞ്ഞെടുത്താൽ ബയോ-ഫെൻസിങിന് ഉപയോഗിക്കാം

6 സംയോജിത കൃഷി

ഓരോ പ്രദേശത്തിന്റെയും സാധ്യതയ്ക്കനുസരിച്ച് കൃഷിയിലൂടെ കർഷകൻ സാമ്പത്തിക വിളവ് സമയബന്ധിതമായി നൽകുവാൻ കഴിയുന്നതാണ് സംയോജിത കൃഷി രീതി.

എല്ലാത്തരം മരങ്ങളും പഴവർഗ്ഗങ്ങളും അതിന് ഇടവിളയായി പച്ചക്കറികളും ഇവയിലൂടെ പ്രയോജനം കിട്ടുന്ന രീതിയിൽ ആട്, കോഴി, താറാവ്, മത്സ്യം, പശു, എന്നിവയെല്ലാം ചേർന്നതാണ് സംയോജിത കൃഷി. ഈ കൃഷിരീതിയിലൂടെ മാലിന്യ സംസ്ക്കരണം നടത്തുവാൻ കഴിയുന്നതും ഒന്ന് മറ്റൊന്നിന് പ്രയോജനമാകുന്ന രീതിയാണ്. ഇത് പഞ്ചായത്തടിസ്ഥാനത്തിൽ പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കുക.

7 **തോടുകൾ ആഴം കൂട്ടി സംരംഭിക്കൽ**

കൃഷിയ്ക്ക് അനുയോജ്യമായ രീതിയിലും മഴക്കാലങ്ങളിലെ വെള്ളക്കെട്ട് ഉണ്ടാവാതിരിക്കുന്നതിനും തോടുകളുടെ സ്വാഭാവിക നീരൊഴുക്ക് തടസ്സപ്പെടാതിരിക്കുന്നതിനും തോടുകൾ വെട്ടി ആഴം കൂട്ടി നീരൊഴുക്ക് സുഗമമാക്കേണ്ടത് അത്യാവശ്യമാണ്. കൂടാതെ മലിനീകരണം മൂലമുള്ള അപകടങ്ങളും ദോഷഫലങ്ങളും ഒഴിവാക്കുന്നതിനും തോടുകൾ വെട്ടി ആഴം കൂട്ടി സംരക്ഷിക്കുന്നതിന് പഞ്ചായത്ത് ഫലപ്രദമായ ഇടപെടൽ ആവശ്യമാണ്.

8 **പാതയോരങ്ങളിൽ ഫലവൃക്ഷതൈകൾ വെച്ചുപിടിപ്പിക്കുക**

വായുമലിനീകരണം മൂലമുണ്ടാകുന്ന പ്രശ്നങ്ങൾ പരിഹരിക്കുന്നതിനും കാലാവസ്ഥാ വ്യതിയാനം മൂലമുണ്ടാകുന്ന ദോഷഫലങ്ങൾ കുറയ്ക്കുന്നതിനും പാതയോരങ്ങളിൽ ഫലവൃക്ഷതൈകൾ വച്ചുപിടിപ്പിക്കുക. വിഷരഹിതമായ പഴവർഗ്ഗങ്ങളുടെ ഉൽപ്പാദനം പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കുന്നതിലൂടെ കർഷകർക്ക് കൂടുതൽ സാമ്പത്തിക നേട്ടം ഉണ്ടാകുവാനും കഴിയുന്ന പദ്ധതിയാണിത്

9 **നാട്ടുമാവിനങ്ങളുടെ സംരക്ഷണം**

കാലാവസ്ഥ വ്യതിയാനത്തിന്റെ ഫലമായി നമ്മുടെ പ്രദേശങ്ങളിൽ ഉണ്ടായിട്ടുള്ള പല നാട്ടുവമാവുകളും ഇന്ന് അന്യം നിന്ന് കൊണ്ടിരിക്കുന്നു. അന്യം നിന്നു കൊണ്ടിരിക്കുന്ന നാട്ടുമാവിനങ്ങളെ തിരിച്ചു കൊണ്ടുവരുന്നതിനും അതിനെ സംതക്ഷിക്കുന്നതിനും നമുക്ക് കഴിയണം. നാട്ടുമാവിനങ്ങളുടെ തൈകൾ പഞ്ചായത്ത് തലത്തിൽ നൽകി അന്യം നിന്നുകൊണ്ടിരിക്കുന്ന മാവിനങ്ങളെ സംരക്ഷിക്കുക.

നെൽ കൃഷി സംരക്ഷണം

നമ്മുടെ പഞ്ചായത്തിലെ ഒരു പ്രധാന കൃഷി നെല്ലാണ്. എന്നാൽ ഓരോ വർഷം കഴിയുന്തോറും ഈ കൃഷി കുറഞ്ഞു വരുന്നു എന്നത് ഒരു സത്യമായി നിലനിൽക്കുന്നു. ഇരുപത്തിയഞ്ചു വർഷങ്ങൾക്കു മുൻപ് നമ്മുടെ പഞ്ചായത്തിൽ 25 ഹെക്ടർ നെൽ കൃഷി ഉണ്ടായിരുന്നത് ഇപ്പോൾ 20 ഹെക്ടറിൽ താഴെയായി ക u റ ഞ്ഞു. നമ്മുടെ നാട്ടിൽ കൃഷി ചെയ്യുന്ന നെല്ലിനത്തിനും പ്രത്യേകതയുണ്ട്. വിരിപ്പ് മുണ്ടകൻ സമ്മിശ്ര കൃഷിയാണ് ഇവിടെ ചെയ്യുന്നത്. ഇതിൽ വിരിപ്പ് ആറു മാസം കൊണ്ട് വിളവെടുക്കുമ്പോൾ മുണ്ടകന് പത്തു മാസം വേണം. ഒരുമിച്ച് ഇടവപ്പാതിക്കു മുൻപായി വിതയ്ക്കുന്ന വിത്തുകൾ മഴക്കാലം കഴിയു മ്പോൾകാലാവധിയനുയരിച്ച് വിളവെടുക്കും.

കൃഷി ലാഭകരമല്ല

എന്തുകൊണ്ടാണ് കർഷകർ നെൽ കൃഷി ഉപേക്ഷിക്കുന്നതെന്നു പരിശോധിക്കേണ്ടതുണ്ട്. ഇതിൽ നിന്നു വലിയ ലാഭമൊന്നും പ്രതീക്ഷിക്കാനാവില്ല. രണ്ടു കൃഷിയിൽ നിന്നും കൂടി ഉദ്ദേശം 1000 കിലോ നെല്ല് കിട്ടും . മഴയെ ആശ്രയിച്ചുള്ള കൃഷിയായതിനാൽ കൂലിച്ചെലവ് വളരെ കൂടുതൽ ആണ്. കരയിൽ വിതച്ച് പാടത്തേക്ക് പറിച്ചു നടേണ്ടതുണ്ട്. പാടത്തു നേരിട്ട് വിതച്ചാൽ ഒപ്പം കളയും വളർന്നു വരുന്നത് കൃഷിയെ പ്രതികൂലമായി ബാധിക്കും. കളപറിച്ചു നശിപ്പിക്കാൻ കൂടുതൽ തൊഴിൽ ദിനങ്ങൾ വേണ്ടി വരുന്നു. ട്രാക്ടർ ഉപയോഗിച്ചു നിലം ഉഴുത് മറിച്ചിട്ടാണ് നെല്ല് പറിച്ചു നടുന്നത്. ഇതിന് ഏക്കറിന് ഏതാണ്ട് 3000 രൂപയോളം ചെലവ് വരും. ഒരേക്കറിൽ ഞാറു പറിച്ചു നടുന്നതിന് 25 ഓളം സ്ത്രീ തൊഴി ലാളികൾ വേണം. ഉദ്ദേശം 15000 രൂപ ചെലവ് വരു. കന്നിമാസത്തിൽ വിരിപ്പ് നെല്ല് വിളയുമ്പോൾ പല പ്പോഴും പാടത്തു അരയൊപ്പം വെള്ളമുണ്ടാകും. അതിനാൽ കൊയ്ത്തു യന്ത്രം ഉപയോഗിക്കാനാവില്ല. അപ്പോൾ കൊയ്യുന്നതിനും 12000 രൂപയോളം ചിലവാകും.

ഇങ്ങനെ ലഭിക്കുന്ന നെല്ല് വളരെ ഗുണമേന്മ ഉള്ളതായതുകൊണ്ട് കിലോക്ക് ഏകദേശം 50 രൂപ ലഭിക്കും. ചുരുക്കത്തിൽ വരവും ചെലവും ഏതാണ്ട് തുല്യമായി വരും. ഇതിൽ നിലമൊ രുക്കുന്നതിനുള്ള ചിലവും വിത്തിന്റെ വിലയും ഉൽപ്പാദന ബോണസും സർക്കാർ സഹായമായി ലഭിക്കും . ഇതൊക്കെ തീർച്ചയായും നെൽകൃഷി നിലനിർത്തുന്നതിന് സഹായകരമാണ്.

പരിസ്ഥിതി പ്രശ്നങ്ങൾ

ലാഭകരമല്ലാത്തതിനാൽ പലരും കൃഷിയിൽ നിന്നും പിന്മാറുന്നതുമൂലം പാടങ്ങൾ തരിശു കിടന്ന് കളകളും പുല്ലുകളും പിടിച്ച് നീരൊഴുക്കു തടസ്സപ്പെടുന്നു. ഇത് നാടൻ മത്സ്യങ്ങളുടെ പ്രജനനത്തെ ബാധിക്കുകയും നാശകാരികളായ കൊതുകുകളുടെ വർദ്ധനവിന് കാരണമാകുകയും ചെയ്യുന്നു.

പോംവഴികൾ

ഞാറു നടീൽ, കൊയ്ത്ത് തുടങ്ങിയ ജോലികൾക്കുള്ള കൂലിച്ചെലവു കൂടി സഹായമായി ലഭിക്കണം. തൊഴിലുറപ്പു പദ്ധതി കൃഷിയുമായി ബന്ധിപ്പിച്ചാൽ ഇതിനൊരു പരിഹാരമാകും.ഒരു വാർഡിൽ ഏകദേശം 100-150 തൊഴിലുറപ്പു തൊഴിലാളികൾ ഉണ്ട്. ഇതിൽ 100 പേർ 10 ദിവസം കൃഷിയുമായി ബന്ധപ്പെട്ടു പ്രവർത്തിച്ചാൽ വലിയ മാറ്റങ്ങൾ ഉണ്ടാകും. ഇപ്പോൾ തരിശു കിടക്കുന്ന നിലങ്ങൾ ഗ്രൂപ്പുകൾ രൂപീകരിച്ചു കൃഷി ചെയ്യാൻ സാധിക്കും. നെൽ വയലുകൾ കൂടുതലുള്ള വാർഡുകളിൽ പഞ്ചായത്തിന്റെ മേൽനോട്ടത്തിൽ പ്രത്യേക ഗ്രാമ സഭകൾ ചേർന്ന് കർമ്മപദ്ധതി രൂപപ്പെടുത്താവുന്നതാണ്. ഹൈസ്ക്കൂൾ ഹയർസെക്കന്ററി വിഭാഗങ്ങളിലെ കൃഷി ക്ലബ്ബുകളെയും ഇതിനായി ഉപയോഗിക്കാം.

4.3 കുൻമിംഗ് മോൺട്രിയാൽ ഗ്ലോബൽ ബയോ-ഡൈവേഴ്സിറ്റി ഫ്രെയിം വർക്ക് - ദേശീയ ജൈവ വൈവിധ്യ ലക്ഷ്യങ്ങൾ കൈവരിക്കൽ -അവലോകനം

ക്രമ നം	ദേശീയ ജൈവ വൈവിധ്യ ലക്ഷ്യങ്ങൾ	സൂചകങ്ങൾ	പ്രവർത്തനരീതി	ലക്ഷ്യങ്ങൾ കൈവരിക്കപ്പെട്ടിട്ടുണ്ടോ ഇല്ലയോ എന്ന് വ്യക്തമാക്കുക
1	ലക്ഷ്യം 2 ആവാസ വ്യവസ്ഥാ പുനഃസ്ഥാപനം	ആവാസ കേന്ദ്രങ്ങളുടെ വ്യാപനം, ആവാസ വ്യവസ്ഥകളുടെ പുനഃവ്യാപനം	കാവുകളുടെ സംരക്ഷണം	ഉണ്ട്
2	ലക്ഷ്യം 4 ജൈവജാതി, ജനിതക വൈവിധ്യങ്ങളുടെ പരിപാലനം	തനത് ഇനങ്ങളുടെ എണ്ണത്തിലെ വർദ്ധനവ്	വിരിപ്പ് /മുണ്ടകൻ കൃഷി	ഉണ്ട്
3	ലക്ഷ്യം 10 കൃഷി, മൃഗസംരക്ഷണം	ഉൽപ്പാദന ക്ഷമതയുള്ള ഇനങ്ങളും സുസ്ഥിര ഉള്ളതുമായ കൃഷി ചെയ്യുന്ന പ്രദേശത്തിന്റെ വിസ്തൃതിയുടെ അനുപാതം കാർഷിക ജൈവവൈവിധ്യ സൂചിക, മണ്ണിന്റെ ഗുണനിലവാരവും ഭൂവിനിയോഗവും.	സയോജിത കൃഷി	ഉണ്ട്
4	ലക്ഷ്യം 7 മലിനീകരണം മൂലമുള്ള അപകടങ്ങളും ദോഷഫലങ്ങളും കുറയ്ക്കുക	അപകടകരമായിട്ടുള്ള മാലിന്യങ്ങൾ പുറന്തള്ളുന്നതിന്റെ തോത്	തോടുകൾ ആഴം കുട്ടി സംരക്ഷിക്കുക	ഉണ്ട്

ക്രമ നം	ദേശീയ ജൈവ വൈവിധ്യ ലക്ഷ്യങ്ങൾ	സൂചകങ്ങൾ	പ്രവർത്തനരീതി	ലക്ഷ്യങ്ങൾ കൈവരിക്കപ്പെട്ടിട്ടുണ്ടോ ഇല്ലയോ എന്ന് വ്യക്തമാക്കുക
5	ലക്ഷ്യം 8 കാലാവസ്ഥാ വ്യതിയാനത്തിന്റെ ആഘാതം കുറയ്ക്കുക	ഭൂവിനിയോഗത്തിലൂടെയും മാറ്റത്തിലൂടെയും ഉള്ള ദേശീയ ഹരിതട്രൈബ്യൂണുകളുടെ തോത് കാലാവസ്ഥാ വ്യതിയാനം സംസ്ഥാന കർമ്മ പദ്ധതികൾ നടപ്പിലാക്കൽ	പാതയോരങ്ങളിൽ ഫല വൃക്ഷ തൈകൾ വച്ചു പിടിപ്പിക്കൽ	ഉണ്ട് ഉണ്ട്
6	ലക്ഷ്യം 1 ജൈവവൈവിദ്ധ്യം ഉൾപ്പെടുത്തിക്കൊണ്ടുള്ള ഏകീകൃത സമുദ്ര-ഭൂവിനിയോഗ ആസൂത്രണം.	കൃഷി ചെയ്യുന്ന ആകെ കര ഭൂമിയുടെ ശതമാനം	“സുഭിക്ഷമാരാരി” പദ്ധതിയുമായി ബന്ധപ്പെടുത്തി ജൈവകൃഷി പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കുക	ഉണ്ട്
7	ലക്ഷ്യം 4 ജൈവജാതി ജനിതക വൈവിദ്ധ്യങ്ങളുടെ പരിപാലനം	തനത് ഇനങ്ങളുടെ എണ്ണത്തിലെ വർദ്ധനവ്	നാട്ടുമാവിനങ്ങളുടെ സംരക്ഷണം	ഉണ്ട്
8	ലക്ഷ്യം 9 പലവിധ നേട്ടങ്ങൾക്കായി വന്യജീവജാലങ്ങളുടെ സുസ്ഥിരോപയോഗം	വന്യജീവിജാലങ്ങളുടെ സുസ്ഥിര ഉപയോഗത്തിലൂടെയുള്ള നേട്ടങ്ങളുടെ എണ്ണം പരമ്പരാഗത തൊഴിലുകൾ ചെയ്യുന്ന ജനവിഭാഗങ്ങളുടെ ശതമാനം	കൈതസംരക്ഷണവും തഴപ്പായ നിർമ്മാണവും	ഇല്ല
9	ലക്ഷ്യം 5 വന്യജീവജാലങ്ങളുടെ വിലവെടുപ്പ് , വ്യാപാരം ഉപയോഗം	ഇന്ത്യൻ ചികിത്സാ സമ്പ്രദായങ്ങൾ ഉപയോഗിക്കുന്ന അസംസ്കൃത പദാർത്ഥങ്ങളുടെലഭ്യമാകുന്ന സസ്യശേഖരത്തിന്റെ തോത്	ഔഷധസസ്യങ്ങളുടെ സംരക്ഷണവും പരിപാലനവും	ഉണ്ട്
10	ലക്ഷ്യം 7 മലിനീകരണം മൂലമുള്ള അപകടങ്ങളും ദോഷഫലങ്ങളും കുറയ്ക്കുക	അപകടകരമായിട്ടുള്ള മാലിന്യം പുറംതള്ളുന്നതിന്റെ തോത് ശേഖരിച്ചതും സംരക്ഷിച്ചതുമായ നഗരഖരമാലിന്യത്തിന്റെ തോത്	പൊതുഇടങ്ങളും ജലാശയങ്ങളും മാലിന്യ മുക്തമാക്കൽ	ഉണ്ട്
11	ലക്ഷ്യം 11 ആവാസവ്യവസ്ഥ സേവനങ്ങളുടെ പരിപാലനവും വായു ജലം അപകടങ്ങൾ തീവ്രമായ സ്ഥിതിഗതികൾ എന്നിവയുടെ നിയന്ത്രണവും	വായുമലിനീകരണത്തിലൂടെയുള്ള മരണനിരക്ക്. ജല വായുമലിനീകരണ തോത്	ഹരിതകർമ്മസേനയുടെ പ്രവർത്തനം ശക്തിപ്പെടുത്തി പ്ലാസ്റ്റിക് നിർമ്മാർജനവും സംരക്ഷണവും	ഉണ്ട്

ക്രമ നം	ദേശീയ ജൈവ വൈവിധ്യ ലക്ഷ്യങ്ങൾ	സൂചകങ്ങൾ	പ്രവർത്തനരീതി	ലക്ഷ്യങ്ങൾ കൈവരിക്ക പ്പെട്ടിട്ടുണ്ടോ ഇല്ലയോ എന്ന് വ്യക്തമാക്കുക
12	ലക്ഷ്യം 12 ഹരിതനീലഇടങ്ങളുടെ ഉപയോഗം പ്രോത്സാഹിപ്പി ക്കുന്നതിനായി അവയുടെ വിസ്തൃതിയും ഗുണനില വാരവും വർദ്ധിപ്പിക്കൽ	ഉദ്യാനങ്ങൾ ഫല ഉദ്യാനങ്ങൾ ഹരിതനീല ഇടങ്ങളുടെ വിസ്തൃതിയും എണ്ണവും	" ഹാപ്പിനസ് പാർക്ക് " പച്ചത്തുരുത്ത് നിർമ്മാണം കണിച്ചുകുളങ്ങര മേഖല യിൽ	ഉണ്ട്
13	ലക്ഷ്യം 7 മലിനീകരണം മൂലമുള്ള അപകടങ്ങളും ദോഷഫലങ്ങ ളും കുറയ്ക്കുക.	അപകടകരമായിട്ടുള്ള മാലി ന്യങ്ങൾ പുറംതള്ളുന്നതിന്റെ തോത്	വലിച്ചെറിയൽ സംസ്കാ രത്തിനെതിരെ ബോധ വൽക്കരണം	ഉണ്ട്
14	ലക്ഷ്യം 7 മലിനീകരണം മൂലമുള്ള അപകടങ്ങളും ദോഷഫല ങ്ങളും കുറയ്ക്കുക.	ശേഖരിച്ചതും സംസ്കരി ച്ചതുമായ നഗരഖരമാലിന്യ ത്തിന്റെ തോത്	എല്ലാവർക്കും ബയോ ബിൻ നൽകി ഉറവിട മാലിന്യ സംസ്ക്കരണം പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കുക	ഉണ്ട്
15	ലക്ഷ്യം 22 തീരുമാനം എടുക്കുന്ന തിലുംനടപ്പാക്കുന്നതിലു മുള്ള ലിംഗ സമത്വം	ലിംഗസമത്വവും സ്ത്രീശാക്തീ കരണവും ഉറപ്പു വരുത്തുന്ന തിന് സംവിധാനങ്ങളുള്ള രാജ്യങ്ങളുടെ എണ്ണം	സ്ക്കൂളിലെ ജൈവവൈ വിദ്ധ്യ ക്ലബ്ബുകൾ, BMC എന്നിവ കേന്ദ്രീകരിച്ച് ലിംഗ ബോധവൽക്കരണ ക്ലാസുകൾ നൽകുക.	ഉണ്ട്
16	ലക്ഷ്യം 6 അധിനിവേശ ജീവജാലങ്ങ ളുടെ നിർമ്മാർജ്ജനം	അധിനിവേശ ജീവജാലങ്ങൾ ബാധിക്കപ്പെട്ട പ്രദേശങ്ങളുടെ വിസ്തൃതി	അക്കേഷ്യ പോലുള്ള അധിനിവേശ സസ്യങ്ങൾ നിർമാർജ്ജനം ചെയ്ത് കൊണ്ട് നാടൻ തനതു വൃക്ഷങ്ങൾ നട്ടുപിടിപ്പി ക്കുക	ഉണ്ട്

പ്രാദേശിക തലത്തിൽ തദ്ദേശ സ്ഥാപനങ്ങൾ നേരിട്ട് നടപ്പിലാക്കുന്നതും അനുബന്ധ വകുപ്പുകൾ പ്രവർത്തനങ്ങൾ വിലയിരുത്തിയാവണം ഓരോ ലക്ഷ്യവും കൈവരിക്കപ്പെട്ടിട്ടുണ്ടോ എന്ന് അവലോകനം ചെയ്യേണ്ടത്. ഓരോ ലക്ഷ്യങ്ങൾക്കനുസൃതമായ സൂചകങ്ങളും പ്രവർത്തന രീതികളും ടി മാർഗ്ഗരേഖയുടെ ഭാഗമായി ഉൾപ്പെടുത്തിയിട്ടുണ്ട്.

(ഒപ്പ്)	(ഒപ്പ്)	(ഒപ്പ്)
ബി.എം.സി ചെയർ പേഴ്സൺ	ബി.എം.സി സെക്രട്ടറി	ബി.എം.സി കൺവീനർ

:

അനുബന്ധം 1

തദ്ദേശസ്വയംഭരണ സ്ഥാപന ഭരണസമിതി അംഗീകരിച്ച ജൈവവൈവിധ്യ പരിപാലനം. കാലാവസ്ഥാ വ്യതിയാനം. പരിസ്ഥിതി സംരക്ഷണം,ദുരന്ത നിവാരണം- വർക്കിംഗ് ഗ്രൂപ്പ് അംഗങ്ങളുടെ വിവരങ്ങൾ

ഭരണ സമിതിയുടെ തീരുമാനം നമ്പർ തീയതി:

ക്രമ നം	പേരും വിലാസവും	ഇ-മെയിൽ & മൊബൈൽ നമ്പർ	വർക്കിംഗ് ഗ്രൂപ്പിലെ സ്ഥാനം	സ്ത്രീ/ പുരുഷൻ	എസ്.സി/ എസ്. ടി	വൈദഗ്ധ്യം/ പ്രവർത്തന മേഖല
1	കെ.സുദർശനാഭായി (പഞ്ചായത്ത് പ്രസിഡന്റ്)	9496043634	ചെയർപേഴ്സൺ	സ്ത്രീ		
2	ബിജി. എസ് (പഞ്ചായത്ത് സെക്രട്ടറി)	9496301435	സെക്രട്ടറി	സ്ത്രീ		
3	പുഷ്പ വിജയൻ, അക്ഷയ		മെമ്പർ			
4	താര ഷാജി.കൃഷ്ണ കൃപ		മെമ്പർ			
5	ദീപ. ചാത്തങ്കേരി		മെമ്പർ			
6	ഉഷ അശോകൻ,ശങ്കരമംഗലം		മെമ്പർ			
7	ഗിരിജ കുമാരി, നികർത്തിൽ		മെമ്പർ			
8	കേണൽ പ്രകാശൻ, പ്രശാന്ത്		മെമ്പർ			
9	മഹേശ്വരി ഷണ്മുഖൻ		മെമ്പർ			
10	പി.പി.പുരുഷൻ,പനഞ്ചിക്കൽ		മെമ്പർ			
11	എം.ഡി.അനിൽകുമാർ,മൺചിറ		മെമ്പർ			
12	വത്സല സാബു മേനോൻ,തോപ്പിൽ		മെമ്പർ			
13	ആർ. മനോഹരൻ,കൊച്ചുതറ		മെമ്പർ			
14	പി.സി.മനോഹരൻ,പുന്നമൂട്		മെമ്പർ			

അനുബന്ധം 2

തദ്ദേശസ്വയം ഭരണ സ്ഥാപ ഭരമസമിതി അംഗീകരിച്ച ജൈവവൈവിധ്യ പരിപാലന സമിതി (ബി.എം.സി) അംഗങ്ങളുടെ വിവരങ്ങൾ.

ഭരണസമിതിയുടെ തീരുമാനം നമ്പർ തീയതി : 05.02.2021

ക്രമനം	പേരും വിലാസവും	ഇ-മെയിൽ & മൊബൈൽ നമ്പർ	ബി.എം.സിയിലെ സ്ഥാനം	സ്ത്രീ/ പുരുഷൻ	എസ്.സി/ എസ്. ടി	വൈദഗ്ധ്യം/ പ്രവർത്തന മേഖല
1	കെ.സുദർശനാഭായി (പഞ്ചായത്ത് പ്രസിഡന്റ്)	9496043634	ചെയർപേഴ്സൺ	സ്ത്രീ		പഞ്ചായത്ത് പ്രസിഡന്റ്
2	ബിജി. എസ് (പഞ്ചായത്ത് സെക്രട്ടറി)	9496301435	സെക്രട്ടറി	സ്ത്രീ		പഞ്ചായത്ത് സെക്രട്ടറി
3	മനോഹരൻ.ആർ, കൊച്ചുതറ	9497221751	കൺവീനർ	പുരുഷൻ		വർക്കിങ് ഗ്രൂപ്പ് അംഗം
4	ആന്റോപ്പൻ		മെമ്പർ	പുരുഷൻ		വർക്കിങ് ഗ്രൂപ്പ് അംഗം
5	സെബാസ്റ്റിൻ ടി.സി	9495240676	മെമ്പർ	പുരുഷൻ		വർക്കിങ് ഗ്രൂപ്പ് അംഗം
6	വത്സല	8606408654	മെമ്പർ	സ്ത്രീ		വർക്കിങ് ഗ്രൂപ്പ് അംഗം
7	കുമാരി	7025166142	മെമ്പർ എസ്.ടി	സ്ത്രീ	എസ്.ടി	വർക്കിങ് ഗ്രൂപ്പ് അംഗം
8	മനോഹരൻ.പി.സി. പുന്നമൂട്	9446311986	മെമ്പർ	പുരുഷൻ		വർക്കിംഗ് ഗ്രൂപ്പ് അംഗം

അവസ്ഥാവിശകലനം

വാർഡ്തല സർവ്വേ

മാവ്

ഫാഷൻഫ്രൂട്ട്

ഞാവൽപ്പഴം

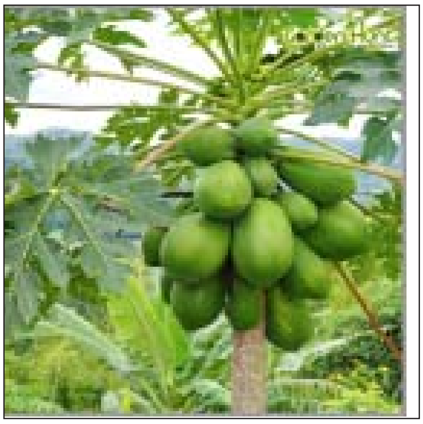
പപ്പായ

പേര

സപ്പോർട്ട

കുരുമുളക്

മുള്ളാത്ത

നാരങ്ങ

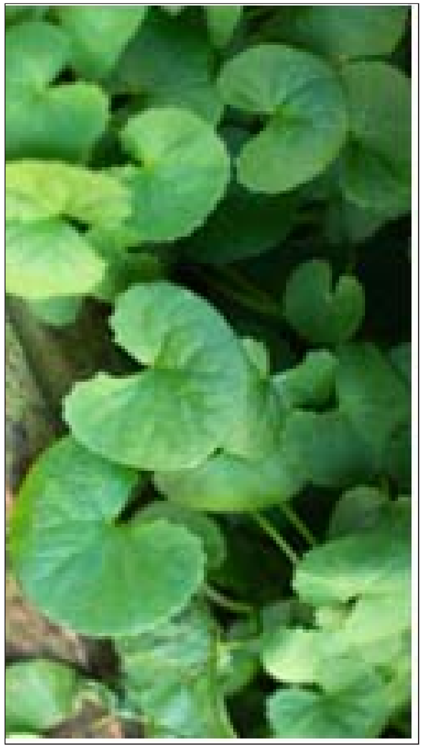
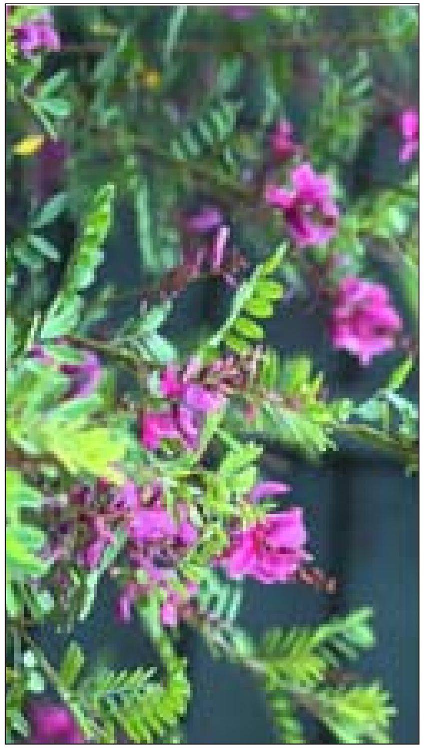

മാരാരിക്കുളം വടക്ക് പഞ്ചായത്ത് ബയോഡൈവേഴ്സിറ്റി കമ്മറ്റിയും വാർഡ് തല വോളണ്ടിയർമാരും

ക്രമ നം	പേര്	ചുമതല	ഫോൺ
1	സുദർശനാഭായി	പ്രസിഡന്റ് ,മാരാരിക്കുളം വടക്ക് പഞ്ചായത്ത്	9447505821
2	സി.സി.ഷിബു	വൈസ് പ്രസിഡന്റ്, മാരാരിക്കുളം വടക്ക് പഞ്ചായത്ത്	9946393391
3	പ്രീത അനിൽ	വികസനകാര്യ സ്റ്റാന്റിംഗ് കമ്മറ്റി ചെയർപേഴ്സൺ	9496219520
4	ബിജി എസ്.	സെക്രട്ടറി മാരാരിക്കുളം വടക്ക് പഞ്ചായത്ത്	
5	ഡോ.ടി.പ്രദീപ് ശ്രുതിലയം, എസ്.എൽ.പുരം	കോർഡിനേറ്റർ	9447034411
6	സുരേഷ്കുമാർ,അപ്സര,മാരാരിക്കുളം	കമ്മറ്റി അംഗം	9446946168
7	ദിനേശൻ.പി.വി, പുതുശ്ശേരിവെളി	കമ്മറ്റി അംഗം	9495758629
8	സെബാസ്റ്റിൻ ,താന്നിക്കൽ ,മാരാരിക്കുളം	കമ്മറ്റി അംഗം	9495240676
9	ഹരീന്ദ്രബാബു,സാന്ദ്രം,മാരാരിക്കുളം	കമ്മറ്റി അംഗം	9497335366
10	ആന്റപ്പൻ,കളപ്പുരക്കൽ,മാരാരിക്കുളം	കമ്മറ്റി അംഗം	9961751639
11	പ്രദീപ്.സി.പി ,വാർഡ് 1	കൺവീനർ ബയോഡൈവേഴ്സിറ്റി	8943854968
12	പ്രദീപ്.സി.പി, വാർഡ് 1	വോളന്റിയർ	8943854968
13	ഉദയൻ.വി.ഡി,കളിയനാട് വാർഡ് 2		9496122446
14	ആതിര, തോപ്പിൽ, വാർഡ് 3		8089895057
15	വിദ്യ.എസ്, കിഴക്കേറ്റവീട്, വാർഡ് 4		9249738306
16	രേഖ.എം, പട്ടപറമ്പിൽ,വാർഡ് 5		9288757220
17	സുനജ.ബി,തോട്ടത്തം വീട്ടിൽ ചിറ, വാർഡ് 6		9747719306
18	ജ്യോതി,വാർഡ് 7		7511133442
19	രമേശൻ, വാർഡ് 8		97476517524
20	സുരഭി.പി,മാടത്താണി വെളി,വാർഡ് 9		9947256630
21	അനീജി മനോജ് വാർഡ് 10		6238293274
22	സോമൻ.പി.കെ,പുതുശ്ശേരി വെളി, വാർഡ് 11		9249641914
23	മനോഹരൻ പുന്നമൂട്, വാർഡ് 12		9446311986
24	മായ സുധി, തെക്കേപള്ളിയിൽ, വാർഡ് 13		9747924428
25	വി.ഡി.പ്രസാദ്, വലിയവീട്ടിൽ വാർഡ് 14		8941257008
26	ഹെലൻ ഗ്ലാഡിസ്.എസ്, അരശരുകടവ്, വാർഡ് 15		9188656187
27	സജീവ് കുമാർ.കെ.കെ, കൗപ്പള്ളി മറ്റത്തിൽ വാർഡ് 16		9446482934
28	മേരി വത്സല,കാരയ്ക്കാട്ട്. വാർഡ് 17		8606408654
29	പ്രവിത ബിനിൽ,തോട്ടുങ്കൽ ,വാർഡ് 18		9567030387

കുൻമിംഗ് മോൺട്രിയൽ ഗ്ലോബൽ ബയോഡൈവേഴ്സിറ്റി ഫ്രെയിംവർക്ക് (KM-GBF)

ജൈവവൈവിധ്യ സംരക്ഷണവും ജൈവവിഭവങ്ങളുടെ സുസ്ഥിരോപയോഗവും ഉറപ്പാക്കുന്നതിനായി അന്താരാഷ്ട്ര ജൈവവൈവിധ്യ ഉടമ്പടി നിലവിൽ വന്നതിനെ തുടർന്ന്, പ്രസ്തുത ഉടമ്പടിയുടെ മൂന്ന് സുപ്രധാന ലക്ഷ്യങ്ങൾ കൈവരിക്കുന്നതിനുള്ള പ്രവർത്തനങ്ങൾ ഉടമ്പടിയിലെ അംഗരാഷ്ട്രങ്ങൾ നടപ്പിലാക്കി വരികയാണ്. എന്നാൽ ഇത്തരം പരിശ്രമങ്ങളുണ്ടെങ്കിലും മനുഷ്യ ചരിത്രത്തിൽ മുൻപില്ലാത്തവിധത്തിൽ ജൈവവൈവിധ്യം ആഗോളവ്യാപകമായി നാശോന്മുഖമായിക്കൊണ്ടിരിക്കുന്നു എന്നാണ് IPBES (Intergovernmental Science-Policy Platform on Biodiversity and Ecosystem Services) ന്റെ 2019 ലെ ആഗോള ജൈവവൈവിധ്യ വിലയിരുത്തൽ റിപ്പോർട്ടും മറ്റു ശാസ്ത്രീയ വിലയിരുത്തലുകളും വെളിപ്പെടുത്തുന്നത്. ആയതിന്റെ അടിസ്ഥാനത്തിലാണ് കുൻമിംഗ് മോൺട്രിയൽ ഗ്ലോബൽ ബയോഡൈവേഴ്സിറ്റി ഫ്രെയിംവർക്ക് (KM-GBF) രൂപപ്പെടുത്തിയിട്ടുള്ളത്.

സാമൂഹിക പിന്തുണയോടുകൂടി ജൈവവൈവിധ്യ നാശം ഇല്ലാതാക്കുന്നതിനായി ദേശീയ-പ്രാദേശിക സർക്കാരുകൾ നടത്തേണ്ട അടിയന്തര ഇടപെടലുകളാണ് ഈ ഫ്രെയിംവർക്കിലെ ഉദ്ദേശ്യ-ലക്ഷ്യങ്ങളിൽ വിഭാവനം ചെയ്തിട്ടുള്ളത്. പ്രസ്തുത ലക്ഷ്യങ്ങൾ നടപ്പിലാക്കുന്നതിലൂടെ, വളരെ സമീകൃത രീതിയിൽ അന്താരാഷ്ട്ര ജൈവവൈവിധ്യ ഉടമ്പടിയുടെ മൂന്നു ലക്ഷ്യങ്ങളും കൈവരിക്കുന്നതാണ്. 2011-20 ലെ ജൈവവൈവിധ്യ തന്ത്രങ്ങൾ അടിസ്ഥാനമാക്കി, അതിന്റെ നേട്ടങ്ങളും പോരായ്മകളും അനുഭവപാഠങ്ങളും, മറ്റു സുപ്രധാന പരിസ്ഥിതി ഉടമ്പടികളുടെ അനുഭവങ്ങൾ, നേട്ടങ്ങൾ എന്നിവ ഉൾക്കൊണ്ടുകൊണ്ടും, 2030 ലെ സുസ്ഥിര വികസന അജൻഡയ്ക്കും സുസ്ഥിര വികസന ലക്ഷ്യങ്ങൾക്കും അനുസൃതമായിട്ടാണ് ഈയൊരു ഫ്രെയിംവർക്ക് രൂപകൽപ്പന ചെയ്തിട്ടുള്ളത്.

ആഗോളതലത്തിൽ 2030 നകം നടപ്പിലാക്കേണ്ട 23 പ്രവർത്തന ലക്ഷ്യങ്ങൾ KM-GBF ൽ ഉൾപ്പെടുത്തിയിട്ടുണ്ട്. പ്രസ്തുത ലക്ഷ്യങ്ങൾ കൈവരിക്കുന്നതിനുള്ള ഓരോ പ്രവർത്തനങ്ങളും എത്രയുംവേഗം ആരംഭിച്ച് 2030 നകം പൂർത്തീകരിക്കേണ്ടതാണ്. ഇത്തരം പ്രവർത്തനങ്ങൾ, ഫ്രെയിംവർക്കിന്റെ ഉദ്ദേശ്യ ലക്ഷ്യങ്ങൾ 2050 ൽ കൈവരിക്കുന്നതിന് സഹായകമാകുന്നതാണ്. അന്താരാഷ്ട്ര ജൈവവൈവിധ്യ കരാർ, അതുമായി ബന്ധപ്പെട്ട പ്രോട്ടോക്കോളുകൾ, പ്രസക്തമായിട്ടുള്ള മറ്റു അന്തർദേശീയ വ്യവസ്ഥകൾ എന്നിവ ഉൾക്കൊണ്ടുകൊണ്ട്, ദേശീയ സാഹചര്യങ്ങളും മുൻഗണനകളും സാമൂഹിക സാമ്പത്തിക സ്ഥിതികളും പരിഗണിച്ചുകൊണ്ട് സ്ഥിരതയോടുകൂടി ഈ ലക്ഷ്യങ്ങൾ നേടിയെടുക്കുന്നതിനുള്ള പ്രവർത്തനങ്ങൾ നടപ്പിലാക്കേണ്ടതാണ്.

ദേശീയ ജൈവവൈവിധ്യ ലക്ഷ്യങ്ങൾ

KM-GBF ന്റെ മേൽ പ്രസ്താവിച്ചിട്ടുള്ള 23 ലക്ഷ്യങ്ങൾ 2030 നകം കൈവരിക്കേണ്ടതിനാൽ, പ്രസ്തുത ആഗോള ലക്ഷ്യങ്ങൾക്കനുസൃതമായിട്ട് ഇന്ത്യയുടെ ദേശീയ ജൈവവൈവിധ്യ ലക്ഷ്യങ്ങളിലും, ദേശീയ ജൈവവൈവിധ്യ ആസൂത്രണ കർമ്മപദ്ധതിയിലും 2023-24 കാലയളവിൽ ഭേദഗതി വരുത്തിയിട്ടുണ്ട്. ആയതുപ്രകാരം ആകെ 23 ദേശീയ ജൈവവൈവിധ്യ ലക്ഷ്യങ്ങളാണുള്ളത്. പ്രസ്തുത ലക്ഷ്യങ്ങൾ താഴെപ്പറയുംപ്രകാരം മൂന്നു മേഖകളിലായി ഉൾപ്പെടുത്തിയിരിക്കുന്നു:

1) ജൈവവൈവിധ്യ നേരിടുന്ന ഭീഷണികൾ കുറയ്ക്കുക

ലക്ഷ്യം 1 – ജൈവവൈവിധ്യം ഉൾപ്പെടുത്തിക്കൊണ്ടുള്ള ഏകീകൃത സമുദ്ര/ ഭൂവിനിയോഗ ആസൂത്രണം.

ലക്ഷ്യം 2 – ആവാസവ്യവസ്ഥാ പുനഃസ്ഥാപനം.

ലക്ഷ്യം 3 – കരയിലെയും സമുദ്രത്തിലെയും പ്രദേശങ്ങൾ സംരക്ഷിച്ച് പരിപാലിക്കൽ.

ലക്ഷ്യം 4 – ജൈവജാതി, ജനിതക വൈവിധ്യങ്ങളുടെ പരിപാലനം.

ലക്ഷ്യം 5 – വന്യ ജീവജാലങ്ങളുടെ വിളവെടുപ്പ്, വ്യാപാരം, ഉപയോഗം.

ലക്ഷ്യം 6 – അധിനിവേശ ജീവജാലങ്ങൾ.

ലക്ഷ്യം 7 – മലിനീകരണം മൂലമുള്ള അപകടങ്ങളും ദോഷഫലങ്ങളും കുറയ്ക്കുക.

ലക്ഷ്യം 8 – കാലാവസ്ഥാ വ്യതിയാനത്തിന്റെ ആഘാതം കുറയ്ക്കുക.

2) സുസ്ഥിരോപയോഗം പ്രയോജനങ്ങളുടെ പങ്കുവെയ്ക്കൽ എന്നിവയിലൂടെ ജനങ്ങളുടെ ആവശ്യങ്ങൾ നടപ്പിലാക്കുക.

ലക്ഷ്യം 9 – പലവിധ നേട്ടങ്ങൾക്കായി വന്യ ജീവജാലങ്ങളുടെ സുസ്ഥിരോപയോഗം.

ലക്ഷ്യം 10 – കൃഷി, മൃഗസംരക്ഷണം, അക്വാകൾച്ചർ, മത്സ്യബന്ധനം, വനപ്രദേശങ്ങൾ എന്നിവയുടെ സുസ്ഥിര പരിപാലനം.

ലക്ഷ്യം 11 – ആവാസവ്യവസ്ഥാ സേവനങ്ങളുടെ പരിപാലനവും വായു, ജലം, അപകടങ്ങൾ, തീവ്രമായ സ്ഥിതിഗതികൾ എന്നിവയുടെ നിയന്ത്രണവും.

ലക്ഷ്യം 12 – ഹരിത നീലയിടങ്ങളുടെ ഉപയോഗം പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കുന്നതിനായി അവയുടെ വിസ്തൃതിയും ഗുണനിലവാരവും വർദ്ധിപ്പിക്കുക.

ലക്ഷ്യം 13 – ഉപയോഗവും പ്രയോജനങ്ങളുടെ പങ്കുവെയ്ക്കലും വർദ്ധിപ്പിക്കുക.

3) നിർവ്വഹണത്തിനും മുഖ്യധാരയിലെത്തിക്കുന്നതിനുമുള്ള രീതികളും പരിഹാരങ്ങളും

ലക്ഷ്യം 14 – ജൈവവൈവിധ്യം മുഖ്യധാരയിലേക്ക്

ലക്ഷ്യം 15 – സുസ്ഥിര ഉൽപ്പാദനവും, വിതരണ ശൃംഖലകളും, അപകട സാധ്യത വെളിപ്പെടുത്തലും.

ലക്ഷ്യം 16 – സുസ്ഥിരേതര ഉപഭോഗം ഇല്ലാതാക്കൽ.

ലക്ഷ്യം 17 – ജൈവസുരക്ഷ നിയന്ത്രണ സാധ്യതകൾ ശാക്തീകരിക്കൽ.

ലക്ഷ്യം 18 – ദോഷകരമായിട്ടുള്ള പ്രോത്സാഹനങ്ങൾ (ഇൻസന്റീവുകൾ) പുനഃക്രമീകരിക്കുക.

ലക്ഷ്യം 19 – വിഭവ സമാഹരണം

ലക്ഷ്യം 20 – കാര്യക്ഷമതാ വികസനവും, ശാസ്ത്ര-സാങ്കേതിക സഹകരണവും.

ലക്ഷ്യം 21 – ആശയവിനിമയം, ബോധവൽക്കരണം, അറിവ് സംരക്ഷണം

ലക്ഷ്യം 22 – തീരുമാനമെടുക്കുന്നതിൽ തുല്യവും ഫലപ്രദവുമായ പങ്കാളിത്തം.

ലക്ഷ്യം 23 – തീരുമാനമെടുക്കുന്നതിലും നടപ്പാക്കുന്നതിലുമുള്ള ലിംഗസമത്വം.

കുൻമിംഗ് മോൺട്രിയൽ ഗ്ലോബൽ ബയോഡൈവേഴ്സിറ്റി ഫ്രെയിംവർക്ക് (KM-GBF)- ദേശീയ ജൈവവൈവിധ്യ ലക്ഷ്യങ്ങൾക്കനുസൃതമായി പ്രാദേശികതല ജൈവവൈവിധ്യ പരിപാലന കർമ്മപദ്ധതി തയ്യാറാക്കൽ

കുൻമിംഗ് മോൺട്രിയൽ ഗ്ലോബൽ ബയോഡൈവേഴ്സിറ്റി ഫ്രെയിംവർക്കിന്റെ 23 ആഗോള ലക്ഷ്യങ്ങൾക്കനുസൃതമായി, ഭേദഗതി വരുത്തിയ ഇന്ത്യയുടെ 23 ദേശീയ ജൈവവൈവിധ്യ ലക്ഷ്യങ്ങൾ നിരീക്ഷിക്കുന്നതിനുള്ള സൂചകങ്ങളും നടപ്പിലാക്കുന്നതിനുള്ള പ്രവർത്തനരീതികളും ചുവടെ ചേർക്കുന്നു. പ്രസ്തുത ലക്ഷ്യങ്ങൾ 2030 നകം നടപ്പിലാക്കേണ്ടവയായതിനാൽ, ആയതുകൂടി പ്രാദേശികതല ജൈവവൈവിധ്യ പരിപാലന കർമ്മപദ്ധതിയിലുൾപ്പെടുത്തി തദ്ദേശസ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങൾ നടപ്പിലാക്കേണ്ടതാണ്.

ദേശീയ ജൈവവൈവിധ്യ ലക്ഷ്യങ്ങൾ – സൂചകങ്ങളും പ്രവർത്തനരീതികളും

സൂചകങ്ങൾ	പ്രവർത്തനങ്ങൾ (നടപ്പിലാക്കൽ രീതി)
ദേശീയ ലക്ഷ്യം 1 – ജൈവവൈവിധ്യം ഉൾപ്പെടുത്തിക്കൊണ്ടുള്ള ഏകീകൃത സമുദ്ര ഭൂവിനിയോഗ ആസൂത്രണം.	
• സ്വാഭാവിക ആവാസവ്യവസ്ഥകളുടെ വ്യാപ്തി. • ജൈവവൈവിധ്യ സംബന്ധമായ സ്പേഷ്യൽ പ്ലാനുകളിൽ ഉൾപ്പെട്ടിട്ടുള്ള കരയുടെയും	• ഭൂവിനിയോഗം, വനപ്രദേശം, തണ്ണീർത്തടം, തീരപ്രദേശ, സമുദ്ര ആവാസവ്യവസ്ഥകൾ, പാഴ്നിലങ്ങൾ,

സമുദ്രത്തിന്റെയും ശതമാനം. • മുൻഗണനാടിസ്ഥാനത്തിൽ നിലനിർത്തിയിട്ടുള്ള വിജനപ്രദേശങ്ങളുടെ വിസ്തൃതി. • സമുദ്ര സംരക്ഷിത കേന്ദ്രങ്ങളിലോ തീരസംരക്ഷണ പരിപാലന സോണുകളിലോ ഉൾപ്പെട്ടിട്ടുള്ള ആവാസകേന്ദ്രങ്ങളുടെ വിസ്തൃതി. • മറ്റ സ്പേഷ്യൽ മാനേജ്മെന്റ് പ്ലാനുകൾ (സമുദ്ര-തീരദേശ പരിപാലന സ്പേഷ്യൽ പ്ലാനിംഗിൽ ഉൾപ്പെട്ടിട്ടില്ലാത്തവ). • ആസൂത്രണ പ്രക്രിയയിൽ സമുദ്ര സംബന്ധമായിട്ടുള്ള വിവരങ്ങൾ ഉപയോഗിക്കുന്ന രാജ്യങ്ങളുടെ എണ്ണം. • കൃഷി ചെയ്യുന്ന ആകെ കരഭൂമിയുടെ ശതമാനം. • വിവിധ സ്വാഭാവിക ആവാസവ്യവസ്ഥകളുടെ വ്യാപ്തി. • നയരൂപീകരണത്തിലും ആസൂത്രണത്തിലും ജൈവവൈവിധ്യത്തിന്റെയും പാരിസ്ഥിതിക സേവനങ്ങളുടെയും പ്രതിഫലനം (ശതമാനം). • പുഴയോര ആവാസവ്യവസ്ഥകളുടെയും തണ്ണീർത്തടങ്ങളുടെയും (കരയിലെയും തീരപ്രദേശത്തെയും) വിസ്തൃതി. • ഏകീകൃത പരിപാലന പ്ലാനുകളിലുൾപ്പെട്ട തണ്ണീർത്തടങ്ങളുടെ എണ്ണം.	നാശോന്മുഖമായിട്ടുള്ള ആവാസവ്യവസ്ഥകൾ, ജലവിഭവങ്ങൾ, കാർഷിക ജൈവവൈവിധ്യം തുടങ്ങി ജൈവവൈവിധ്യത്തിന്റെ വിവിധ ഘടകങ്ങളെ സ്പേഷ്യൽ പ്ലാനിംഗിന്റെ വിവിധതലങ്ങളിൽ ഏകീകരിക്കൽ. • വിവിധ ഉറവിടങ്ങളെ ഏകോപിപ്പിച്ചുകൊണ്ട് "ബയോഡൈവേഴ്സിറ്റി ഡിസിഷൻ സപ്പോർട്ടിംഗ് സിസ്റ്റ"ത്തിനായി ഒരു വെബ് പോർട്ടൽ രൂപീകരിക്കൽ.
ദേശീയ ലക്ഷ്യം 2 – ആവാസവ്യവസ്ഥാ പുനഃസ്ഥാപനം.	
• പുനരുജ്ജീവനം നടത്തുന്ന പ്രദേശങ്ങൾ വിസ്തൃതി. • വിവിധ സ്വാഭാവിക ആവാസവ്യവസ്ഥകളുടെ വ്യാപ്തി. • പരസ്പരം ബന്ധപ്പെട്ടു കിടക്കുന്ന സ്വാഭാവിക ആവാസവ്യവ്യസ്ഥകളുടെ പുനരുജ്ജീവനവും പരിപാലനവും. (വിസ്തൃതി/ എണ്ണം) • ആവാസകേന്ദ്രങ്ങളുടെ വ്യാപനം. • വലിയ സസ്തനികളുടെ ഭൂപ്രദേശങ്ങൾ, വിജനപ്രദേശങ്ങൾ, കാലാവസ്ഥാ സ്ഥിരതയുള്ള പ്രദേശങ്ങൾ (വിസ്തൃതി). • ദ്വിതീയ സ്വാഭാവിക വനപ്രദേശങ്ങളുടെ വർദ്ധനവ് (വിസ്തൃതി). • മുൻഗണനാടിസ്ഥാനത്തിൽ നിലനിർത്തിയിട്ടുള്ള വിജനപ്രദേശങ്ങൾ. (വിസ്തൃതി) • സുപ്രധാന ജൈവവൈവിധ്യ മേഖലകളുടെ ജൈവസമ്പന്നതയുടെ തോത്. • റെഡ് ലിസ്റ്റ് സൂചിക. • വനപ്രദേശത്തിന്റെ വിസ്തൃതി.	• വിവിധ സ്ഥാപനങ്ങൾ നടപ്പിലാക്കുന്ന പാരിസ്ഥിതിക പുനരുജ്ജീവന പ്രവർത്തനങ്ങൾ.

• ജല ആവാസവ്യവസ്ഥകളുടെ വ്യാപ്തി. • കണ്ടൽപ്രദേശങ്ങൾ, തീരദേശ പരിപാലനം എന്നിവയുടെ തോത്. • നദീജല ഗുണനിലവാര സൂചിക. • വനവൽക്കരണം, പുനരുജ്ജീവനം എന്നിവയുടെ തോത്. • മരുഭൂമിവൽക്കരണം ഇല്ലാതാക്കൽ. (ശതമാനം) • സ്പീഷീസുകളുടെ വീണ്ടെടുക്കൽ. (ശതമാനം, എണ്ണം) • സ്വാഭാവിക രീതികളിലൂടെ കൃഷിഭൂമിയുടെ ഫലഭൂയിഷ്ഠത നിലനിർത്തൽ (ശതമാനം).	
ദേശീയ ലക്ഷ്യം 3 – കരയിലെയും കടലിലെയും പ്രദേശങ്ങൾ സംരക്ഷിച്ച് പരിപാലിക്കൽ.	
• സംരക്ഷിത പ്രദേശങ്ങളുടെയും മറ്റു പ്രദേശാടിസ്ഥാനത്തിലുള്ള ഫലപ്രദമായിട്ടുള്ള സംരക്ഷണ രീതികളുടെയും (OECMs) വ്യാപ്തി. • സംരക്ഷിത പ്രദേശങ്ങളിലെ സുപ്രധാന ജൈവവൈവിധ്യ മേഖലകൾ. • സംരക്ഷിത പ്രദേശങ്ങളുടെ പരിപാലന ഫലപ്രാപ്തി. • സുപ്രധാന ജൈവവൈവിധ്യ മേഖലകളുടെ അവസ്ഥ. (ജൈവസമ്പന്നതയുടെ തോത്) • യുണെസ്കോയുടെ പട്ടികയിലുൾപ്പെട്ട പ്രദേശങ്ങളുടെ വിസ്തൃതി. • സംരക്ഷിത പ്രദേശങ്ങളുടെയും മറ്റു പ്രദേശാടിസ്ഥാനത്തിലുള്ള ഫലപ്രദമായിട്ടുള്ള സംരക്ഷണ രീതികളുടെയും (OECM) ഫലപ്രാപ്തി സൂചകങ്ങൾ. • സംരക്ഷിത പ്രദേശങ്ങളുടെയും OECM സംരക്ഷണ പ്രദേശങ്ങളുടെയും വ്യാപ്തി. • ദേശാടന ജീവജാലങ്ങൾക്ക് പ്രധാന്യമുള്ള പ്രധാനപ്പെട്ട ജൈവവൈവിധ്യ മേഖലകളുടെ വ്യാപ്തി. • സംരക്ഷിത പ്രദേശങ്ങളുടെയും OECM മുഖേനയുള്ള സംരക്ഷണ പ്രദേശങ്ങളുടെയും പരമ്പരാഗത മേഖലകളുടെയും വ്യാപ്തി (ഭരണപരമായിട്ടുള്ളത്). • രാംസർ പരിപാലന ഫലപ്രാപ്തി വിലയിരുത്തൽ രീതികൾ (R-METT). • ഏതെങ്കിലും രീതിയിൽ പരമ്പരാഗത ജനതയ്ക്കും പ്രാദേശിക സമൂഹത്തിനും പ്രാധാന്യമുള്ള സ്ഥല ത്തിന്റെ വ്യാപ്തി. • സംരക്ഷിത പ്രദേശങ്ങളായിട്ടുള്ളതോ, OECM സംരക്ഷണ പ്രദേശങ്ങളായിട്ടുള്ളതോ ആയ കര, ശുദ്ധജലം, സമുദ്ര പാരിസ്ഥിതിക മേഖലകളുടെ അനുപാതം.	• ഭൂപ്രകൃതി അടിസ്ഥാനത്തിലുള്ളതും നിയമപരമായിട്ടുള്ളതുമായ OECM വിഭാഗത്തിലുൾപ്പെട്ട സംരക്ഷിത പ്രദേശങ്ങൾ.

• നിയമപരമായിട്ടുള്ള നാല് വിഭാഗങ്ങളിലെ സംരക്ഷിത മേഖലകൾ (നാഷണൽ പാർക്ക്, വന്യജീവി സങ്കേതങ്ങൾ, കമ്മ്യൂണിറ്റി റിസർവ്വുകൾ, കൺസർവേഷൻ റിസർവ്വുകൾ). (വിസ്തൃതി) • മറ്റു പ്രദേശാടിസ്ഥാനത്തിലുള്ള സംരക്ഷണ രീതികൾ. • ജൈവവൈവിധ്യ നിയമം, 2002 പ്രകാരം ജൈവവൈവിധ്യ പൈതൃക കേന്ദ്രങ്ങളായി പ്രഖ്യാപിച്ചിട്ടുള്ള പ്രദേശങ്ങൾ. (എണ്ണം, വിസ്തൃതി) • സംയോജിത പരിപാലനത്തിൽ ഉൾപ്പെട്ടിട്ടുള്ള തണ്ണീർത്തടങ്ങൾ. (എണ്ണം, വിസ്തൃതി) • പ്രധാന പക്ഷി കേന്ദ്രങ്ങൾ. (എണ്ണം, വിസ്തൃതി) • 16 IDWH സ്പീഷീസുകളുടെയും 7 സമുദ്ര സ്പീഷീസുകളുടെയും അവസ്ഥയും ജനസംഖ്യാ സൂചികയും. • നാല് നിർദ്ദിഷ്ട വിഭാഗങ്ങളിലെയും വനപ്രദേശങ്ങളുടെ എണ്ണം, വ്യാപ്തി. • റെഡ് ലിസ്റ്റിലുൾപ്പെട്ടിട്ടുള്ള ഇന്ത്യയിലെ സസ്യ-ജന്തുജാലങ്ങളുടെ എണ്ണം, ശതമാനം. • വായു, ജല ഗുണനിലവാരത്തിന്റെയും, ശബ്ദ മലിനീകരണത്തിന്റെയും തോത്. • അപൂർവ്വമായിട്ടുള്ള കാർഷിക ജൈവവൈവിധ്യ പ്രദേശങ്ങളുടെ വിസ്തൃതിയും അവയുടെ ഭീഷണികളും.	
ദേശീയ ലക്ഷ്യം 4 – ജൈവജാതി, ജനിതക വൈവിധ്യങ്ങളുടെ പരിപാലനം.	
• റെഡ് ലിസ്റ്റ് സൂചിക • ഇടത്തര-ദീർഘകാല സംരക്ഷണ സംവിധാനങ്ങളിലൂടെ സംരക്ഷിക്കപ്പെട്ടിട്ടുള്ള സസ്യ-ജന്തു ജനിതക വിഭവങ്ങളുടെ എണ്ണം. • മനുഷ്യ-വന്യജീവി സംഘർഷത്തിന്റെയും നിലനിൽപ്പിന്റെയും സുസ്ഥിരവും ഫലപ്രദവുമായിട്ടുള്ള പരിപാലനത്തിലെ ഫലപ്രാപ്തി (ശതമാനം). • 1972 ലെ വന്യജീവി സംരക്ഷണ നിയമത്തിലെ ഷെഡ്യൂളിലുൾപ്പെട്ടിട്ടുള്ള സ്പീഷീസുകളുടെ സംരക്ഷണാവസ്ഥ. (ശതമാനം) • വംശനാശ ഭീഷണി നേരിടുന്ന ജീവജാലങ്ങളിൽ മെച്ചപ്പെട്ട അവസ്ഥയിലാകുന്നവയുടെ ശതമാനം. • വംശനാശ ഭീഷണിയുള്ളതായി തരംതിരിച്ചിട്ടുള്ള പ്രാദേശിക ബ്രീഡുകളുടെ അനുപാതം. • അധിനിവേശ ജീവജാലങ്ങളുടെ വ്യാപനതോത്. • തിരഞ്ഞെടുത്ത ജീവജാലങ്ങളുടെ എണ്ണം. • വംശനാശ ഭീഷണി നേരിടുന്ന ടാക്സകളെ	• സ്പീഷീസുകൾ ഫലപ്രദമായി സംരക്ഷിക്കുന്നതിനും അവയുടെ ജനിതക വൈവിധ്യം പരിപാലിക്കുന്നതിനുമായി ടാക്സോണമി, സ്പീഷിസുകളുടെ വീണ്ടെടുക്കലും പരിപാലനവും, ബ്രീഡിംഗ്, നിരീക്ഷണം എന്നിവ നടത്തുന്നതിന് കഴിവുള്ള BSI, ZSI തുടങ്ങിയ സ്ഥാപനങ്ങളുടെ വർദ്ധനവും ശാക്തീകരണവും.

എടുത്തുകാണിക്കുന്നതിനും അവയുടെ സംരക്ഷണം പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കുന്നതിനുമായി ജൈവജാതികളുടെയും ഉപജാതികളുടെയും ഇനങ്ങളുടെയും ദേശീയതലത്തിലെ സംരക്ഷണാവസ്ഥ. ജന്തു ജനിതക വൈവിധ്യം : • തനത്/ വളർത്തുമൃഗങ്ങളുടെ എണ്ണത്തിലെ വർദ്ധനവ് (സ്വാഭാവിക ആവാസവ്യവസ്ഥയ്ക്കകത്ത്) • വളർത്തുമൃഗങ്ങളുടെ എണ്ണം (സ്വാഭാവിക ആവാസവ്യവസ്ഥയ്ക്കകത്ത്) • തനത് ജന്തുയിനങ്ങളുടെ സംരക്ഷണത്തിനായി കൈക്കൊണ്ടിട്ടുള്ള നടപടികളുടെ ഫലപ്രാപ്തി. • സ്വാഭാവിക ആവാസവ്യവസ്ഥയ്ക്ക് പുറത്തുള്ള ശേഖരത്തിൽ നിന്നുള്ള ജേംപ്ലാസം ഉപയോഗത്തിന്റെ തോത്. സസ്യ ജനിതക വൈവിധ്യം: • തനതിനങ്ങളുടെ എണ്ണത്തിലെ വർദ്ധനവ് (സ്വാഭാവിക ആവാസവ്യവസ്ഥയ്ക്കകത്ത്) • കൃഷിചെയ്യുന്ന വിസ്തൃതിയുടെയും, വിളവിന്റെയും തോത് (സ്വാഭാവിക ആവാസവ്യവസ്ഥയ്ക്കകത്ത്) • തനത് വിളയിനങ്ങളുടെയും അവയുടെ വന്യബന്ധുക്കളുടെയും സംരക്ഷണത്തിനായി കൈക്കൊണ്ടിട്ടുള്ള നടപടികളുടെ ഫലപ്രാപ്തി. • സ്വാഭാവിക ആവാസവ്യവസ്ഥയ്ക്ക് പുറത്തുള്ള ശേഖരത്തിൽ നിന്നുള്ള ജേംപ്ലാസം ഉപയോഗത്തിന്റെ തോത്.	
ദേശീയ ലക്ഷ്യം 5 – വന്യ ജീവജാലങ്ങളുടെ വിളവെടുപ്പ്, വ്യാപാരം, ഉപയോഗം.	
• ഉപയോഗിച്ച സ്പീഷീസുകളുടെ റെഡ് ലിസ്റ്റ് സൂചിക • വന്യജീവജാലങ്ങളുടെ സുസ്ഥിരോപയോഗ തോത്. • അന്താരാഷ്ട്രതലത്തിൽ വ്യാപാരം നടത്തുന്ന ജീവജാലങ്ങളുടെയും ദേശാടന ജീവികളുടെയും റെഡ് ലിസ്റ്റ് സൂചിക. • അറിയാതെ പിടിക്കപ്പെടുന്ന നാശോന്മുഖമാകാനിടയുള്ള സ്പീഷീസുകളുടെ എണ്ണം. • വംശനാശ ഭീഷണി നേരിടുന്ന ജീവജാലങ്ങൾപ്പെടെയുള്ള സ്പീഷിസുകളുടെ നിയമപരവും അല്ലാത്തതുമായ വന്യജീവി വ്യാപാരത്തിന്റെ അനുപാതം. • ദേശീയ ജൈവവൈവിധ്യ നയത്തിന്റെ ഭാഗമായി വ്യാപാരം ഉൾപ്പെടുത്തിയിട്ടുള്ള രാജ്യങ്ങളുടെ എണ്ണം. • സംരക്ഷിത പ്രദേശങ്ങളായോ മറ്റ് ഫലപ്രദമായിട്ടുള്ള സംരക്ഷണ രീതികളിലൂടെയോ	• ഉടമ്പടികളുടെയും നയങ്ങളുടെയും നിയമങ്ങളുടെും പിൻബലത്തോടുകൂടി വന്യ ജീവജാലങ്ങളുടെ വിളവെടുപ്പ്, ഉപയോഗം, വ്യാപാരം എന്നിവ നിയന്ത്രിക്കുന്നതിനുള്ള നിരവധി കേന്ദ്ര മന്ത്രാലയങ്ങൾ, സംസ്ഥാന സർക്കാരുകളും വകുപ്പുകളും, അന്താരാഷ്ട്ര ഏജൻസികൾ, ദേശീയ/സംസ്ഥാനതല ശാസ്ത്രീയ, ആസൂത്രണ പരിശീലന സ്ഥാപനങ്ങൾ.

സംരക്ഷിക്കപ്പെട്ടിട്ടുള്ള കരയിലെയും, ശുദ്ധജലത്തിലെയും സമുദ്രത്തിലെയും പ്രദേശങ്ങളുടെ അനുപാതം. • മത്സ്യബന്ധനം, വേട്ടയാടൽ എന്നിവയിലൂടെ ദേശാടന ജീവികൾക്കും അവയുടെ ആവാസകേന്ദ്രങ്ങൾക്കും ഉണ്ടാകുന്ന ആഘാതം കുറയ്ക്കുന്നതിനുള്ള സംവിധാനങ്ങൾ നടപ്പിലാക്കുന്നതിലെ ഫലപ്രാപ്തി. • മറൈൻ സ്റ്റവർഡ്ഷിപ്പ് കൌൺസിലുകളുടെ എണ്ണം. • സുസ്ഥിരവും നിയമപരവുമായിട്ടുള്ള ജൈവവൈവിധ്യാധിഷ്ഠിത ഉൽപ്പന്നങ്ങളുടെ വ്യാപാരത്തിന്റെയും വാണിജ്യത്തിന്റെയും തോത് (ജൈവവ്യാപാര തത്വങ്ങൾക്കും/ CITES നിർദ്ദേശങ്ങൾക്കും അനുസൃതമായിട്ട്). • രാജ്യത്ത് സ്ഥാപിച്ചിട്ടുള്ള ഔഷധസസ്യ സംരക്ഷണ കേന്ദ്രങ്ങളുടെ (MPCAs) എണ്ണം. • ഇന്ത്യൻ ചികിത്സാ സമ്പ്രദായങ്ങളിൽ ഉപയോഗിക്കുന്ന അസംസ്കൃത ഔഷധങ്ങൾ ലഭ്യമാകുന്ന സസ്യ ശേഖരത്തിന്റെ തോത്.	
ദേശീയ ലക്ഷ്യം 6 – അധിനിവേശ ജീവജാലങ്ങൾ.	
• അധിനിവേശ ജീവജാലങ്ങളുടെ വ്യാപനതോത്. • റെഡ് ലിസ്റ്റ് സൂചിക (അധീനിവേശ ജീവജാലങ്ങൾ കൊണ്ടുണ്ടാകുന്ന ആഘാതങ്ങൾ) • മുൻഗണനാടിസ്ഥാനത്തിലുള്ള അധിനിവേശ ജീവജാലങ്ങൾ, സംരക്ഷിത പ്രദേശങ്ങളുടെ പരിപാലനം, തണ്ണീർത്തട പരിപാലനം എന്നിവയെ സംയോജിപ്പിച്ചുകൊണ്ടുള്ള പരിപാലനത്തിനായി വികസിപ്പിച്ചിട്ടുള്ള പദ്ധതികളുടെ എണ്ണവും വിസ്തൃതിയും. • അധിനിവേശ ജീവജാലങ്ങൾ ബാധിക്കപ്പെട്ട പ്രദേശങ്ങളുടെ വിസ്തൃതി. • അധിനിവേശ ജീവജാലങ്ങളുടെ വ്യാപനത്തിന്റെയും ആഘാതത്തിന്റെയും തോത്. • അധിനിവേശ ജീവജാലങ്ങളുടെ പരിപാലന തോത്. • ദേശീയ ലിസ്റ്റിലുൾപ്പെട്ട അധിനിവേശ ജീവജാലങ്ങളുടെ എണ്ണം.	• അധിനിവേശ ജീവജാലങ്ങളുടെ പരിപാലനത്തിനായുള്ള സുപ്രധാന ഏജൻസികളെന്ന നിലയിൽ വനം, വന്യജീവി, പരിസ്ഥിതി, കൃഷി, മത്സ്യബന്ധനം, മൃഗസംരക്ഷണം തുടങ്ങിയ സംസ്ഥാന വകുപ്പുകൾക്ക് മനുഷ്യശേഷിയിലൂടെയും, അടിസ്ഥാനസൌകര്യമായും, സാങ്കേതിക വിദ്യയിലൂടെയും, സാമ്പത്തികമായും സഹകരണം നൽകുക.
ദേശീയ ലക്ഷ്യം 7 – മലിനീകരണം മൂലമുള്ള അപകടങ്ങളും ദോഷഫലങ്ങളും കുറയ്ക്കുക.	
• വളങ്ങളുടെ ഉപയോഗ തോത്. • സുരക്ഷിതമായി സംസ്കരിച്ച ഗാർഹിക, വ്യാവസായിക മലിനജലത്തിന്റെ ഒഴുക്കിന്റെ അനുപാതം. • റെഡ് ലിസ്റ്റ് സൂചിക (മലിനീകരണം മൂലമുള്ള	• ഗവേഷണം, ശേഷി, സാങ്കേതികവിദ്യ എന്നിവയുടെ ശാക്തീകരണം, മനുഷ്യവിഭവശേഷി, നീരീക്ഷണ സംവിധാനങ്ങൾ,

ആഘാതം) • ശേഖരിച്ചതും സംസ്കരിച്ചതുമായ നഗര ഖരമാലിന്യത്തിന്റെ തോത്. • അപകടകരമായിട്ടുള്ള മാലിന്യങ്ങൾ പുറന്തള്ളുന്നതിന്റെ തോത്. • തീവ്രഅപകടകാരികളായിട്ടുള്ള കീടനാശിനികളുടെ ഇനംതിരിച്ചുള്ള പേര്, അളവ്/ വ്യപ്തി/തീവ്രത (കരയിലെയും സമുദ്രങ്ങളിലെയും) • വിളഭൂമിയിലെ കീടനാശിനികളുടെ ഉപയോഗത്തിന്റെ തോത്. • വായു, ജല ഗുണനിലവാരത്തിന്റെയും ശബ്ദ മലിനീകരണത്തിന്റെയും സൂചിക. • മനുഷ്യ വികസന സൂചിക – ഇന്ത്യയിലെ ജീവിതനിലവാര സൂചിക. • തണ്ണീർത്തടങ്ങൾ/ നദികൾ/ ജലജീവികൾ എന്നിവയിലെ വിഷപദാർത്ഥങ്ങളുടെ അളവ്. • ഇന്ത്യയിൽ വീണ്ടെടുത്ത വനപ്രദേശങ്ങളുടെ വിസ്തൃതി. • ഭൂഗർഭജല മലിനീകരണത്തിന്റെയും ഭൂഗർഭജല വിതാനത്തിന്റെയും തോത്. • കൃഷി/ജൈവ ഉൽപ്പന്നങ്ങൾ എന്നിവയിൽ രാസവസ്തുക്കളുടെയും വളങ്ങളുടെയും ഉപയോഗത്തിന്റെ തോത്. • സംയോജിത പരിപാലനത്തിലൂടെ ശുദ്ധജലം പ്രദാനം ചെയ്യുന്ന തണ്ണീർത്തടങ്ങളുടെ എണ്ണം, വ്യാപ്തി. • മെച്ചപ്പെട്ട ജല സേവനങ്ങൾ പ്രയോജനപ്പെടുത്തുന്ന ജനങ്ങളുടെ അനുപാതം. • നഗരങ്ങളിലെ ഗ്രീൻ സ്പേസിന്റെ വ്യാപ്തി.	എല്ലാ ഉറവിടങ്ങളിൽ നിന്നുമുള്ള സാമ്പത്തിക സഹായം തുടങ്ങിയ നിലവിലെ പ്രയത്നങ്ങളെ പരിപോഷിപ്പിക്കൽ.
ദേശീയ ലക്ഷ്യം 8 – കാലാവസ്ഥാ വ്യതിയാനത്തിന്റെ ആഘാതം കുറയ്ക്കുക.	
• ജൈവവൈവിധ്യം ഉൾപ്പെടുന്ന സെന്ററായി ദുരന്ത നിവാരണ ഫ്രെയിംവർക്ക് പ്രകാരം ദേശീയ ദുരന്ത നിവാരണ തന്ത്രങ്ങൾ വികസിപ്പിക്കുകയും നടപ്പിലാക്കുകയും ചെയ്തിട്ടുള്ള രാജ്യങ്ങളുടെ എണ്ണം. • ഭൂവിനിയോഗത്തിലൂടെയും ഭൂവിനിയോഗ മാറ്റത്തിലൂടെയുമുള്ള ദേശീയ ഹരിതഗൃഹ കണ്ടെത്തലുകളുടെ തോത് • മണ്ണിനുമുകളിലുള്ള വനത്തിന്റെ ബയോമാസ് സ്റ്റോക്ക് (ടൺ/ഹെക്ടർ) • ഭൂവിനിയോഗ വിഭാഗത്തിലെയും, പ്രകൃത്യാലുള്ളതും അല്ലാത്തതുമായ പ്രദേശത്തിന്റെയും കാർബൺ സ്റ്റോക്കും വാർഷിക ഹരിതഗൃഹ വാതക പുറന്തള്ളലും. (ശതമാനം).	• NAPCC ഉം അവയുടെ 8 മിഷനുകൾ, SAPCC എന്നിവയിലൂടെ നടപ്പിലാക്കൽ.

• ജൈവവൈവിധ്യം ഉൾപ്പെടുത്തി നടപ്പിലാക്കിയ കാലാവസ്ഥാ വ്യതിയാന അനുരൂപണങ്ങളും ലഘൂകരണ സംവിധാനങ്ങളും. (എണ്ണം) • കാലാവസ്ഥാ വ്യതിയാന സംസ്ഥാന കർമ്മപദ്ധതി നടപ്പിലാക്കൽ. (ശതമാനം) • ജൈവവൈവിധ്യത്തിന്റെയും ആവാസവ്യവസ്ഥാ സേവന വിലയിരുത്തൽ പഠനങ്ങളുടെയും എണ്ണവും ഫലപ്രാപ്തിയും. • ജൈവവൈവിധ്യവുമായി ബന്ധപ്പെട്ടുള്ള പഠനങ്ങളുടെ എണ്ണവും വ്യാപ്തിയും • ആവാസവ്യവസ്ഥാ സേവനങ്ങൾ, ജൈവവൈവിധ്യം എന്നിവയുടെ സംരക്ഷണത്തിനും പരിപോഷണത്തിനുമായി മഹാത്മാ ഗാന്ധി ദേശീയ ഗ്രാമീണ തൊഴിലുറപ്പപദ്ധതിയിലൂടെയും, സംയോജിത നീർത്തട പരിപാലന പ്രോഗ്രാമിലൂടെയും നടപ്പിലാക്കിയിട്ടുള്ള സംവിധാനങ്ങളുടെ എണ്ണവും ഫലപ്രാപ്തിയും. • ജലസേചന പദ്ധതികളുടെ ഭാഗമായിട്ടുള്ള വൃഷ്ടിപ്രദേശങ്ങളുടെ വിസ്തൃതി. • തിരഞ്ഞെടുത്ത ആവാസവ്യവസ്ഥാ സേവനങ്ങളുടെ സാമ്പത്തികവും സാമ്പത്തികേതരവുമായിട്ടുള്ള വിലയിരുത്തൽ പഠനങ്ങളുടെ എണ്ണവും ഫലപ്രാപ്തിയും. • നയപരമായിട്ടുള്ള തീരുമാനങ്ങളിലും, ആസൂത്രണത്തിലും റിപ്പോർട്ടിംഗിലും ജൈവവൈവിധ്യത്തിന്റെയും ആവാസവ്യവസ്ഥാ സേവനങ്ങളുടെയും പ്രതിഫലന തോത്. • ജൈവവൈവിധ്യം ഉൾപ്പെടെയുള്ള പാരിസ്ഥിതിക ആഘാത വിലയിരുത്തലിന്റെയും, സ്ട്രാറ്റജിക എൻവയോൺമെന്റ് അസസ്മെന്റ് പഠനങ്ങളുടെ എണ്ണം (CEIA). • ജൈവവൈവിധ്യത്തിനും ആവാസവ്യവസ്ഥാ സേവനങ്ങൾക്കും ഗുണകരമാകുന്ന ഇൻസന്റീവുകളുടെ കണ്ടെത്തൽ, വിലയിരുത്തൽ, നടപ്പിലാക്കൽ, ശാക്തീകരണം.	
ദേശീയ ലക്ഷ്യം 9 – പലവിധ നേട്ടങ്ങൾക്കായി വന്യ ജീവജാലങ്ങളുടെ സുസ്ഥിരോപയോഗം.	
• വന്യ ജീവജാലങ്ങളുടെ സുസ്ഥിരോപയോഗത്തിലൂടെയുള്ള നേട്ടങ്ങളുടെ എണ്ണം. • പരമ്പരാഗത തൊഴിലുകൾ ചെയ്യുന്ന ജനവിഭാഗങ്ങളുടെ ശതമാനം. • ഊർജ്ജം, ആഹാരം, ആചാരം (വിറകു ശേഖരണം, വേട്ടയാൽ, മത്സ്യബന്ധനം, ഔഷധ ഉപയോഗം, കരകൗശല നിർമ്മാണം എന്നിവയുൾപ്പെടെ)	• ഫീൽഡുതല സംരക്ഷണത്തിനും പരിപാടികൾ നടപ്പിലാക്കുന്നതിനും സഹായം നൽകുന്ന സംസ്ഥാന വനംവകുപ്പും മറ്റു വകുപ്പുകളും.

<table>
<tr><td>എന്നീ ആവശ്യങ്ങൾക്കായി വന്യ വിഭവങ്ങൾ ഉപയോഗിക്കുന്ന ആളുകളുടെ എണ്ണം.
• റെഡ് ലിസ്റ്റ് സൂചിക (ഭക്ഷണത്തിനും ഔഷധത്തിനും ഉപയോഗിക്കുന്ന സ്പീഷീസുകൾ).
• ജൈവവൈവിധ്യ സുസ്ഥിരത തലത്തിലുൾപ്പെടുന്ന മത്സ്യ അളവിന്റെ അനുപാതം.
• നിയമപരമല്ലാത്തതും അനിയന്ത്രിതവുമായിട്ടുള്ള മത്സ്യബന്ധനം തടയുന്നതിനായി ലക്ഷ്യമിട്ടുള്ള അന്താരാഷ്ട്ര രീതികൾ നടപ്പാക്കിയതിന്റെ തോത്.
• വാണിജ്യാടിസ്ഥാനത്തിൽ ചൂഷണം ചെയ്യുന്ന സ്പീഷിസുകളുടെ അണ്ഡോൽപ്പാദന അളവ്.
• ഇടക്കാല-ദീർഘകാല സംരക്ഷണ സംവിധാനങ്ങളിലൂടെ പരിപാലിക്കപ്പെട്ടിട്ടുള്ള, ആഹാരത്തിനും കൃഷിക്കും ഉപയോഗിക്കുന്ന സസ്യ-ജന്തു ജനിതക വിഭവങ്ങളുടെ എണ്ണം.
• ബി.എം.സി. കൾ തയ്യാറാക്കിയിട്ടുള്ള പി.ബി.ആറുകളിൽ രേഖപ്പെടുത്തിയിട്ടുള്ള ഔഷധസസ്യങ്ങളുടെ പരമ്പരാഗത ഉപയോഗങ്ങളുടെ എണ്ണം.</td><td></td></tr>
<tr><td colspan="2">ദേശീയ ലക്ഷ്യം 10 – കൃഷി, മൃഗസംരക്ഷണം, അക്വാകൾച്ചർ, മത്സ്യബന്ധനം, വനപ്രദേശങ്ങൾ എന്നിവയുടെ സുസ്ഥിര പരിപാലനം.</td></tr>
<tr><td>• ഉൽപ്പാദനക്ഷമതയുള്ളതും സുസ്ഥിരതയുള്ളതുമായി കൃഷി ചെയ്യുന്ന പ്രദേശത്തിന്റെ വിസ്തൃതിയുടെ അനുപാതം.
• സുസ്ഥിര വനപരിപാലനത്തിലെ പുരോഗതി.
• സുസ്ഥിര വനപരിപാലനത്തിലുൾപ്പെട്ട വനപ്രദേശത്തിന്റെ വിസ്തൃതി: ഫോറസ്റ്റ് സ്റ്റ്യൂവർഡ്ഷിപ്പ് കൌൺസിലിന്റെ ഫോറസ്റ്റ് മാനേജ്മെന്റ് സർട്ടിഫിക്കേഷൻ, ഫോറസ്റ്റ് സർട്ടിഫിക്കേഷൻ നടപ്പാക്കുന്നതിനുള്ള പ്രോഗ്രാം.
• ലിംഗ, പരമ്പരാഗത വിഭാഗങ്ങളുടെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ, ചെറുകിട ഭക്ഷ്യോൽപ്പാദകരുടെ ശരാശരി വരുമാനം.
• കാർഷിക ജൈവവൈവിധ്യ സൂചിക.
• മണ്ണിന്റെ ജൈവ കാർബൺ സ്റ്റോക്കിലെ മാറ്റങ്ങൾ
• റെഡ് ലിസ്റ്റ് സൂചിക (വളർത്തുമൃഗങ്ങളുടെ വന്യബന്ധുക്കൾ)
• റെഡ് ലിസ്റ്റ് സൂചിക (പരാഗണം നടത്തുന്ന സ്പീഷീസുകൾ)
• വംശനാശ ഭീഷണി നേരിടുന്ന തദ്ദേശീയ ബ്രീഡുകളുടെ അനുപാതം.
• ആകെയുള്ള കരപ്രദേശത്തിൽ നാശോന്മുഖമായിട്ടുള്ളവയുടെ അനുപാതം.</td><td>• ജൈവവൈവിധ്യ മൂല്യങ്ങൾ, ആവാസവ്യവസ്ഥാ സേവനങ്ങൾ, ഉൽപ്പാദനക്ഷമത എന്നിവ ഉറപ്പുവരുത്തുന്നതിനായി കാലാവസ്ഥാ വ്യതിയാനം ലഘൂകരിക്കുന്നതിനും, വനം, മത്സ്യബന്ധനം, അക്വാകൾച്ചർ എന്നിവ അനുരൂപപ്പെടുത്തുന്നതിനുമുള്ള പ്രയത്നങ്ങൾ മുൻഗണനാടിസ്ഥാനത്തിൽ നടപ്പിലാക്കുക.
• ക്ലൈമറ്റ് സ്മാർട്ട് അഗ്രിക്കൾച്ചർ.</td></tr>
</table>

<table>
<tr>
<td>

ജൈവകൃഷി, സംയോജിത കീട നിയന്ത്രണം എന്നിവ നടത്തുന്ന പ്രദേശങ്ങളുടെ വിസ്തൃതി.
ജൈവകൃഷി സർട്ടിഫിക്കേഷനുകളുടെ എണ്ണം.
കാർഷിക രാസ വളങ്ങളുടെ ഉൽപ്പാദനം/ഉപയോഗത്തിന്റെ തോത്.
ജൈവവളം/ ജൈവ ഇന്ധനം, വെർമികമ്പോസ്റ്റ് എന്നിവയുടെ ഉപയോഗത്തിന്റെ തോത്.
മണ്ണിന്റെ ഗുണനിലവാരം, ഭൂവിനിയോഗം
ഫാമുകളിലെ ഊർജ്ജ ഉപഭോഗം. (ഇനം/ഉറവിടം)
ഭൂഗർഭ ജലവിതാനത്തിന്റെ അളവ്.
കാർഷിക ഗവേഷണ സ്ഥാപനങ്ങളിലെയും സർവ്വകലാശാലകളിലെയും ജൈവ ഉൽപ്പാദനം നടത്തുന്ന വിസ്തൃതിയിലെ വർദ്ധനവ്.
പ്രാദേശികമായിട്ട് കാണപ്പെടുന്ന തനതിനങ്ങളുടെ (landraces) ഉപയോഗത്തിന്റെ തോത്.
പരിസ്ഥിതിയുമായി കൂടുതൽ അനുരൂപപ്പെട്ടിട്ടുള്ളതും വീടുകളിൽ ഭക്ഷ്യ സുരക്ഷ ഉറപ്പാക്കാൻ സാധിക്കുന്നതുമായ പ്രാദേശിക വിളകളുടെയും ഇനങ്ങളുടെയും ഉപയോഗത്തിന്റെ തോത്.
നാശോന്മുഖമായിട്ടുള്ള വനപ്രദേശങ്ങളുടെ വിസ്തൃതി.
വീണ്ടെടുത്ത വനപ്രദേശങ്ങളുടെ വിസ്തൃതി.
വൻകിട/ വിനാശകാരികളായ ഫിഷിംഗ് ഗിയറുകളുടെ വിൽപ്പനയുടെ (ഉദാ- purse-seine, bottom trawlers) തോത്.
ട്രോളിംഗിന്റെ ആവർത്തനം.
മത്സ്യ ഉൽപ്പന്നങ്ങളുടെ സർട്ടിഫിക്കേഷൻ
തീരദേശ സംസ്ഥാനങ്ങളിൽ മത്സ്യബന്ധന ബോട്ടുകൾക്ക് നൽകിയിട്ടുള്ള ലൈസൻസുകളുടെ എണ്ണം.
തടിയേതര വനവിഭവങ്ങുടെ ഉൽപ്പാദന തോത്.
കാർഷിക വിളകളുടെ വന്യ ബന്ധുക്കളുടെ എണ്ണം.

</td>
<td></td>
</tr>
<tr>
<td colspan="2">ദേശീയ ലക്ഷ്യം 11 - ആവാസവ്യവസ്ഥാ സേവനങ്ങളുടെ പരിപാലനവും വായു, ജലം, അപകടങ്ങൾ, തീവ്രമായ സ്ഥിതിഗതികൾ എന്നിവയുടെ നിയന്ത്രണവും.</td>
</tr>
<tr>
<td>

ആവാസവ്യവസ്ഥകൾ പ്രദാനം ചെയ്യുന്ന സേവനങ്ങൾ.
ലക്ഷം പേരിൽ, ദുരന്തങ്ങളിൽ മരണപ്പെടുന്നവരുടെയും, കാണാതാകുന്നവരുടെയും, നേരിട്ട് ബാധിക്കുന്നവരുടെയും എണ്ണം.
സുരക്ഷിതമല്ലാത്ത ജലത്തിലൂടെയും, ശുചിത്വമില്ലായ്മയിലൂടെയും, വൃത്തിയില്ലായ്മയിലൂടെയും

</td>
<td>

ബോധവൽക്കരണം, വിദ്യാഭ്യാസം, സാമ്പത്തികം, സാങ്കേതിക വിദ്യയുടെ കൈമാറ്റം, ശാസ്ത്രീയ സഹകരണം എന്നിവ പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കുന്നതിലൂടെ നയങ്ങൾ, നിയമങ്ങൾ, ഭരണ സംവിധാനങ്ങൾ എന്നിവയെ

</td>
</tr>
</table>

ഉണ്ടായിട്ടുള്ള മരണനിരക്ക്. • നഗരങ്ങളിലെ പൊടിപടലങ്ങളുടെ വാർഷിക ശരാശരി (ഉദാ– 2.5 പി.എം. & 10 പി.എം.) • ഉയർന്ന ജല ഗുണനിലവാരമുള്ള ജലാശയങ്ങളുടെ അനുപാതം. • ജലമലിനീകരണം., വായു മലിനീകരണം. (തോത്) • പ്രവർത്തന നയങ്ങളുള്ളതും, ജല–ശുചിത്വ പരിപാലനത്തിൽ പ്രാദേശിക സമൂഹത്തിന്റെ പങ്കാളിത്തം ഉറപ്പാക്കുന്നതിനുള്ള നടപടികളുള്ളതുമായ പ്രദേശിക ഭരണ സംവിധാനങ്ങളുടെ അനുപാതം. • സുരക്ഷിതമായിട്ടുള്ള കുടിവെള്ള സേവനം പ്രയോജനപ്പെടുന്ന ജനസംഖ്യയുടെ അനുപാതം. • വീട്ടുകളിലെയും വായു മലിനീകരണത്തിലൂടെയുമുള്ള മരണനിരക്ക്. • വായുവിന്റെ ഗുണനിലവാരത്തിലെ സ്ഥിതിയും പ്രവണതകളും; ഭൌതിക–രാസ, മൈക്രോബിയൽ ഘടകങ്ങൾ, കീടനാശിനികൾ, സൂക്ഷ്മ ലോഹങ്ങൾ തുടങ്ങിയ ജലഗുണനിലവാരം നിരീക്ഷിക്കൽ: ശബ്ദത്തിന്റെ അളവിലെ പ്രവണതകൾ. • കാർഷിക ആവാസവ്യവസ്ഥകളിലെ മണ്ണിന്റെ ആരോഗ്യ സൂചിക.	പരിപോഷിപ്പിക്കുകയും ശാക്തീകരിക്കുകയും ചെയ്യുക.
ദേശീയ ലക്ഷ്യം 12 – ഹരിത നീലയിടങ്ങളുടെ ഉപയോഗം പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കുന്നതിനായി അവയുടെ വിസ്തൃതിയും ഗുണനിലവാരവും വർദ്ധിപ്പിക്കുക.	
• നഗരങ്ങളിൽ എല്ലാവരുടെ പൊതു ഉപയോഗത്തിനായി നിർമ്മിച്ചിട്ടുള്ള ഹരിത/നീലയിടങ്ങളുടെ ശരാശരി വിസ്തൃതി. • വിനോദവും, സാംസ്കാരികവുമായിട്ടുള്ള ആവാസവ്യവസ്ഥാ സേവനങ്ങൾ • നഗര വനയോജന നടപ്പിലാക്കുന്ന നഗരങ്ങളുടെ എണ്ണം. • ജൈവവൈവിധ്യ പാർക്കുകളുടെ എണ്ണം. • സിറ്റി ബയോഡൈവേഴ്സിറ്റി ഇൻഡക്സ് തയ്യാറാക്കിയിട്ടുള്ള നഗരങ്ങളുടെ എണ്ണം. • ഉദ്യാനങ്ങൾ, ഫലോദ്യാനങ്ങൾ, മറ്റു ഹരിത–നീലയിടങ്ങളുടെ വിസ്തൃതിയും എണ്ണവും. • കാവുകളുടെയും കാവുമരങ്ങളുടെയും എണ്ണം.	• നഗര പ്രദേശങ്ങളിലെ പരിസ്ഥിതി മെച്ചപ്പെടുത്തുന്നതിന് ബോധവൽക്കരണം, നൂതന സാങ്കേതികവിദ്യയും സമീപനങ്ങളും, വിദ്യാഭ്യാസം, പൊതു സ്വകാര്യ പങ്കാളിത്തം, സാമ്പത്തിക സ്രോതസ്സുകൾ എന്നിവ അത്യാവശ്യമാണ്.
ദേശീയ ലക്ഷ്യം 13 – ഉപയോഗവും പ്രയോജനങ്ങളുടെ പങ്കുവെയ്ക്കലും വർദ്ധിപ്പിക്കുക.	
• ലഭ്യമായ സാമ്പത്തിക നേട്ടങ്ങളുടെ സൂചകങ്ങൾ • ലഭ്യമായ സാമ്പത്തികേതര നേട്ടങ്ങളുടെ സൂചകങ്ങൾ. • ജനിതക വിഭവങ്ങളും അനുബന്ധ പരമ്പരാഗത	• ജൈവവൈവിധ്യം, പി.ബി.ആർ, എ.ബി.എസ്. എന്നിവയിൽ ബി.എം.സി. കൾക്ക് ബോധവൽക്കരണവും

അറിവുകളും വിനിയോഗിക്കുന്നതിന് നൽകിയിട്ടുള്ള അനുമതികളുടെ എണ്ണം. (ഏതുതരം അനുമതികൾ) • Multilateral system of the International Treaty on Plant Genetic Resources for Food and Agriculture (ITPGRFA) മുഖേന രാജ്യത്ത് കൈമാറ്റം ചെയ്തിട്ടുള്ള വിളകളുടെ എണ്ണം. • ജനിതക വിഭവങ്ങളുടെ വിനിയോഗത്തിന് നൽകിയിട്ടുള്ള അനുമതികളുടെ എണ്ണം. • എ.ബി.എസ്. ക്ലിയറിംഗ് ഹൌസിൽ പ്രസിദ്ധപ്പെടുത്തിയിട്ടുള്ള അന്താരാഷ്ട്ര അംഗീകാരമുള്ള സർട്ടിഫിക്കേറ്റുകളുടെ എണ്ണം. • മുൻകൂർ അനുമതി ആവശ്യമുള്ളതും, എ.ബി.എസിന്റെ നിയമപരവും ഭരണപരവും നയപരവുമായിട്ടുള്ള നടപടികൾ എ.ബി.എസ്. ക്ലിയറിംഗ് ഹൌസിൽ പ്രസിദ്ധപ്പെടുത്തിയിട്ടുള്ളതുമായ രാജ്യങ്ങളുടെ എണ്ണം. • പ്രയോജനങ്ങളുടെ തുല്യവും നീതിപൂർവ്വവുമായ പങ്കിടൽ ഉറപ്പാക്കുന്നതിന് നിയമപരവും, ഭരണപരവും, നയപരവുമായിട്ടുള്ള ഫ്രെയിംവർക്ക് ഉണ്ടാക്കിയിട്ടുള്ള രാജ്യങ്ങളുടെ എണ്ണം. • ജൈവവൈവിധ്യ സംരക്ഷണത്തിനും സുസ്ഥിരോപയോഗത്തിനുമായി വിനിയോഗിച്ച സാമ്പത്തികവും സാമ്പത്തികേതരവുമായിട്ടുള്ള നേട്ടങ്ങളുടെ ശതമാനം. • ബൌദ്ധിക സ്വത്തവകാശത്തിനായുള്ള പ്രൊപ്പോസലുകളുടെ എണ്ണം. • ജൈവവിഭവങ്ങളുടെയും അനുബന്ധ നാട്ടറിവുകളുടെയും വിനിയോഗം മൂന്നാംകക്ഷിയ്ക്ക് കൈമാറ്റം ചെയ്യുന്നതിന് അനുമതി ചോദിച്ചുകൊണ്ടുള്ള കേസുകളുടെ എണ്ണം. • ഗവേഷണ ഫലങ്ങൾ വിദേശ രാജ്യങ്ങൾ, കമ്പനികൾ, പ്രവാസികൾ എന്നിവർക്ക് കൈമാറ്റം ചെയ്യുന്നതിന് എൻ.ബി.എ. യുടെ മുൻകൂർ അനുമതി ആവശ്യപ്പെട്ടുകൊണ്ടുള്ള കേസുകളുടെ എണ്ണം. • ജൈവവിഭവങ്ങളും അനുബന്ധ പരമ്പരാഗത അറിവുകളും വാണിജ്യാടിസ്ഥാനത്തിൽ ഉപയോഗിക്കുന്നതിന് അനുമതി ആവശ്യപ്പെട്ടുകൊണ്ടുള്ള കേസുകളുടെ എണ്ണം. • സമൂഹങ്ങൾക്കും വ്യക്തികൾക്കും ലഭിച്ചിട്ടുള്ള ജീനോം സേവിയർ അവാർഡുകളുടെ എണ്ണം. • റെപ്പോസിറ്ററികളിലെയും, ജീൻ ബാങ്കുകളിലെയും ആക്സഷനുകളുടെ എണ്ണം.	കാര്യക്ഷമതാ പരിപോഷണവും. • മനുഷ്യശേഷി, അടിസ്ഥാന സൌകര്യം, ആവശ്യമായ സാമ്പത്തികം എന്നീ കാര്യങ്ങളിൽ സംസ്ഥാന ജൈവവൈവിധ്യ ബോർഡുകളെ ശാക്തീകരിക്കൽ. • ജൈവവൈവിധ്യ നിയമം ഫലപ്രദമായി നടപ്പാക്കുന്നതിന് പി.ബി.ആറുകളുടെ ഗുണനിലവാരം മെച്ചപ്പെടുത്തുക.
ദേശീയ ലക്ഷ്യം 14 – ജൈവവൈവിധ്യം മുഖ്യധാരയിലേക്ക്	
• പരിസ്ഥിതി സാമ്പത്തിക ഓഡിറ്റിംഗ്	• NBSAP, SBSAP,

• കാർബൺഡയോക്സൈഡ് പുറന്തള്ളൽ • ജലവിനിയോഗത്തിന്റെ തോത്. • ദേശീയ ജൈവവൈവിധ്യ ആസൂത്രണ കർമ്മപരിപാടിയിലെ (NBSAP) പ്രവർത്തനങ്ങൾ നടപ്പിലാക്കൽ (ശതമാനം) • സംസ്ഥാന ജൈവവൈവിധ്യ ആസൂത്രണ കർമ്മപരിപാടി (SBSAP) തയ്യാറാക്കൽ. • സംസ്ഥാന ജൈവവൈവിധ്യ ആസൂത്രണ കർമ്മപരിപാടിയിലെ (SBSAP) പ്രവർത്തനങ്ങൾ നടപ്പിലാക്കൽ (ശതമാനം). • പ്രാദേശിക ജൈവവൈവിധ്യ ആസൂത്രണ കർമ്മപരിപാടി (LBSAP) തയ്യാറാക്കൽ. • പ്രാദേശിക ജൈവവൈവിധ്യ ആസൂത്രണ കർമ്മപരിപാടിയിലെ (LBSAP) പ്രവർത്തനങ്ങൾ നടപ്പിലാക്കൽ (ശതമാനം). • വികസിപ്പിച്ചെടുത്തിട്ടുള്ളതും നടപ്പിലാക്കിയതുമായ മുഖ്യധാര ജൈവവൈവിധ്യ സൂചിക.	ആവാസവ്യവസ്ഥാ സമീപനങ്ങൾ, ഭൂപ്രകൃതി സമീപനങ്ങൾ എന്നിവ മുഖ്യധാര ജൈവവൈവിധ്യത്തിന് പ്രയോജനപ്രദമാണ്.
ദേശീയ ലക്ഷ്യം 15 – സുസ്ഥിര ഉൽപ്പാദനവും, വിതരണ ശൃംഖലകളും, അപകട സാധ്യത വെളിപ്പെടുത്തലും.	
• ജൈവവൈവിധ്യത്തിന്മേലുള്ള അപകടങ്ങൾ, ആശ്രയത്വം, ആഘാതങ്ങൾ എന്നിവ റിപ്പോർട്ട് ചെയ്യുന്ന കമ്പനികളുടെ എണ്ണം. • വംശനാശഭീഷണി നേരിടുന്ന സ്പീഷീസുകളുടെയും വീണ്ടെടുത്തവയുടെയും എണ്ണം. • സുസ്ഥിരത റിപ്പോർട്ട് പ്രസിദ്ധീകരിക്കുന്ന കമ്പനികളുടെ എണ്ണം. • മേഖലാടിസ്ഥാനത്തിലുള്ള ബിസിനസ്സ് റസ്പോൺസിബിലിറ്റിയും സുസ്ഥിരത റിപ്പോർട്ടും സമർപ്പിച്ചിട്ടുള്ള കമ്പനികളുടെ എണ്ണം. • ജൈവവൈവിധ്യം ഉൾപ്പെടുത്തുന്നതിനായി, ബിസിനസ്സ് റസ്പോൺസിബിലിറ്റി റിപ്പോർട്ടും സുസ്ഥിരത റിപ്പോർട്ടും വിലയിരുത്തൽ. • മേഖലാടിസ്ഥാനത്തിൽ വികസിപ്പിച്ചിട്ടുള്ളതും എല്ലാ തൽപ്പരകക്ഷികളുമായി ആശയവിനിമയം നടത്തിയിട്ടുള്ളതുമായ ജൈവവൈവിധ്യ റിപ്പോർട്ടിംഗ് പ്രോട്ടോകോളുകൾ. • ജൈവവൈവിധ്യ പരിപാലന നയങ്ങൾ.	• വൻകിട കമ്പനികളുടെ നയങ്ങളിൽ ബിസിനസ്സ് റസ്പോൺസിബിലിറ്റി, സസ്റ്റയിനബിലിറ്റി റിപ്പോർട്ടിംഗുകൾ ഉൾപ്പെടുത്തുക.
ദേശീയ ലക്ഷ്യം 16 – സുസ്ഥിരേതര ഉപഭോഗം ഇല്ലാതാക്കൽ.	
• ഭക്ഷ്യമാലിന്യ സൂചിക • വ്യക്തിഗത മെറ്റീരിയൽ ഫൂട്ട്പ്രിന്റ്. • ഉപഭോഗത്തിന്റെ ആഗോള പാരിസ്ഥിതിക ആഘാതങ്ങൾ.	• നയപരവും നിയമപരവുമായിട്ടുള്ള ഫ്രെയിംവർക്കുകൾ, വിദ്യാഭ്യാസം മെച്ചപ്പെടുത്തൽ,

• ഇക്കോളജിക്കൽ ഫൂട്ട്പ്രിന്റ്. • പുനഃചംക്രമണ തോത് • ജീവിതചക്ര ആഘാത നിർണ്ണയം • വികസ്വര രാജ്യങ്ങളിലെ ദാര്യദ്ര്യത്തിന്റെ തലം. • പരിസ്ഥിതിയുമായി അനുരൂപപ്പെട്ടിട്ടുള്ള പ്രാദേശിക വിളകളുടെയും ഇനങ്ങളുടെയും ഉപയോഗം. • പരാഗണം പോലുള്ള പാരിസ്ഥിതിക സേവനങ്ങളെ ദോഷകരമായി ബാധിക്കുന്ന കാർഷിക നയങ്ങളുടെയും പദ്ധതികളുടെയും വിലയിരുത്തൽ. • ഗോതമ്പിന്റെയും അരിയുടെയും വിളവെടുപ്പിനു ശേഷമുള്ള ശേഖരണവും, കേന്ദ്ര/സംസ്ഥാന ശേഖരത്തിൽ നിന്നുള്ള വിതരണ നഷ്ടവും. • മാലിന്യം തരംതിരിക്കൽ സമ്പ്രദായങ്ങൾ നടപ്പിലാക്കുന്ന മുനിസിപ്പൽ കോർപ്പറേഷനുകൾ. • പ്രകൃതി വിഭവങ്ങളുടെ ആളോഹരി വിനിയോഗത്തിലെ മാറ്റത്തിന്റെ ശതമാനം.	ഉചിതവും കൃത്യവുമായ വിവരങ്ങൾ ലഭ്യമാക്കൽ.
ദേശീയ ലക്ഷ്യം 17 – ജൈവസുരക്ഷ നിയന്ത്രണ സാധ്യതകൾ ശാക്തീകരിക്കൽ.	
• നിയമപരവും ഭരണപരവുമായിട്ടുള്ള ജൈവസുരക്ഷാ സംവിധാനങ്ങളുള്ള രാജ്യങ്ങളുടെ എണ്ണം. • അവരവരുടെ ജൈവസുരക്ഷ സംവിധാനങ്ങൾ നടപ്പിലാക്കുന്ന രാജ്യങ്ങൾ. • ജൈവസാങ്കേതികവിദ്യയിലൂടെയുള്ള ഉൽപ്പന്നങ്ങൾ തിരിച്ചറിയുന്നതിനുള്ള സംവിധാനങ്ങളുള്ള രാജ്യങ്ങളുടെ എണ്ണം. • ജൈവസുരക്ഷ തീർപ്പുണ്ടാക്കലിന് സഹായകമാകുന്നതരത്തിൽ ശാസ്ത്രീയമായി അപകട നിർണ്ണയം നടത്തുന്ന രാജ്യങ്ങളുടെ എണ്ണം. • അപകട നിയന്ത്രണ സംവിധാനങ്ങൾ വികസിപ്പിക്കുകയും നടപ്പിലാക്കുകയും ചെയ്യുന്ന രാജ്യങ്ങളുടെ എണ്ണം. • ബയോസേഫ്റ്റി കാർട്ടജീന പ്രോട്ടോകോളിന്റെ പ്രസക്തമായിട്ടുള്ള കാര്യങ്ങൾ നടപ്പിലാക്കുന്ന അംഗരാജ്യങ്ങളുടെ ശതമാനം. • വീണ്ടെടുക്കലിനും നഷ്ടപരിഹാരത്തിനും നിയമപരവും സാങ്കേതികവുമായിട്ടുള്ള സംവിധാനങ്ങളുള്ള രാജ്യങ്ങളുടെ എണ്ണം. • നഗോയ–ക്വാലാലംപൂർ സപ്ലിമെന്ററി പ്രോട്ടോകോളിന്റെ അംഗരാഷ്ട്രങ്ങളുടെ ശതമാനം. • ജൈവവൈവിധ്യ സംരക്ഷണത്തിനും അവയുടെ സുസ്ഥിരോപയോഗത്തിനുമുണ്ടാകുന്ന നാശം വീണ്ടെടുക്കുന്നതിനും നഷ്ടപരിഹാരം നൽകുന്നതിനുമുള്ള സംവിധാനങ്ങളുള്ള	• ജൈവസാങ്കേതികവിദ്യയും ജൈവസുരക്ഷയു കൈകാര്യം ചെയ്യുന്നതിന് സഹായകമാകുന്ന നയങ്ങളും റെഗുലേറ്ററി ഫ്രെയിംവർക്കുകളും ആവശ്യമാണ്.

രാജ്യങ്ങളുടെ ശതമാനം. • ജൈവസാങ്കേതികവിദ്യ ജൈവവൈവിധ്യത്തെയും മനുഷ്യാരോഗ്യത്തെയും ദോഷകരമായി ബാധിക്കുന്നത് സംബന്ധിക്കുന്ന വിവരങ്ങൾ കൈമാറ്റം ചെയ്യുന്നത് പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കുന്നതിനുള്ള സംവിധാനങ്ങളുള്ള രാജ്യങ്ങളുടെ എണ്ണം. • സ്ഥാപിച്ചിട്ടുള്ള ജൈവസുരക്ഷ ലബോറട്ടറികളുടെ എണ്ണം. • സ്ഥാപിതമായിട്ടുള്ള ജൈവസുരക്ഷ തലം. • പരിശീലനങ്ങൾക്കുവേണ്ടി തയ്യാറാക്കിയിട്ടുള്ള സാങ്കേതിക വിഭവങ്ങളുടെ എണ്ണവും പ്രാദേശികതലത്തിലും ദേശീയതലത്തിലും നടത്തിയിട്ടുള്ള പരിശീലനങ്ങളുടെ എണ്ണവും. • വിവരങ്ങൾ ലഭ്യമാകുന്നതിനും പങ്കുവെയ്ക്കുന്നതിനുമുള്ള ഓൺലൈൻ സ്രോതസ്സുകൾ.	
ദേശീയ ലക്ഷ്യം 18 – ദോഷകരമായിട്ടുള്ള പ്രോത്സാഹനങ്ങൾ (ഇൻസന്റീവുകൾ) പുനഃക്രമീകരിക്കുക.	
• ജൈവവൈവിധ്യ സംരക്ഷണവും സുസ്ഥിരോപയോഗവും പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കുന്നതിനുള്ള പോസിറ്റീവ് ഇൻസന്റീവുകൾ. • ജൈവവൈവിധ്യത്തിന് ദോഷകരമാകുന്നതിനാൽ പൂർണ്ണമായും നിർത്തലാക്കിയ സബ്സിഡികളുടെയും മറ്റു ഇൻസന്റീവുകളുടെയും മൂല്യം. • ജൈവവൈവിധ്യ ടാക്സുകളുള്ള രാജ്യങ്ങളുടെ എണ്ണം. • ജൈവവൈവിധ്യ ചാർജ്ജുകളും ഫീസുകളും ഉള്ള രാജ്യങ്ങളുടെ എണ്ണം. • ജൈവവൈവിധ്യ പ്രസക്തമായി വ്യാപാര പെർമിറ്റ് സ്കീമുകളുള്ള രാജ്യങ്ങളുടെ എണ്ണം. • കൃഷിയ്ക്ക് നൽകുന്ന സർക്കാർ സഹായങ്ങളിലെ പാരിസ്ഥിതികമായി ദോഷകരമായിട്ടുള്ള ഘടകങ്ങൾ. (ഉൽപ്പാദക സഹായം) • സർക്കാർ ഫോസിൽ ഇന്ധന സഹായ സംവിധാനങ്ങളുടെ മൂല്യവും എണ്ണവും. • ഒരു യൂണിറ്റ് ജി.ഡി.പി. യുടെ ഫോസിൽ ഇന്ധന സബ്സിഡിയുടെ തുക (ഉൽപ്പാദനവും ഉപഭോഗവും). • ദോഷകരമായിട്ടുള്ള സബ്സിഡികൾ പുനഃക്രമീകരിക്കുന്നതിനുള്ള നയ സംവിധാനങ്ങളുടെ എണ്ണം. • ഹരിത ബഡ്ജറ്റിനായി അനുവദിച്ചിട്ടുള്ള ബഡ്ജററിന്റെ ശതമാനം.	• ദോഷകരമായിട്ടുള്ള ഇൻസന്റീവുകളും സബ്സിഡികളും കണ്ടെത്തുക, രേഖപ്പെടുത്തൽ, ദോഷകരമായിട്ടുള്ള ഇൻസന്റീവുകളെ ഉചിതമായി പുനഃക്രമീകരിക്കുക.
ദേശീയ ലക്ഷ്യം 19 – വിഭവ സമാഹരണം	
• ജൈവവൈവിധ്യത്തിന്റെയും ആവാസവ്യവസ്ഥകളുടെയും സംരക്ഷണത്തിനും	• ജൈവവൈവിധ്യ പ്രാധാന്യമുള്ള പ്രദേശങ്ങളുടെ

സുസ്ഥിരോപയോഗത്തിനുമായുള്ള അന്തർദേശീയ പൊതു ഫണ്ടിംഗുകൾ. • ജൈവവവൈവിധ്യത്തിന്റെയും ആവാസവ്യവസ്ഥകളുടെയും സംരക്ഷണത്തിനും സുസ്ഥിരോപയോഗത്തിനുമായുള്ള ആഭ്യന്തര പൊതു ഫണ്ടിംഗുകൾ. • ജൈവവവൈവിധ്യത്തിന്റെയും ആവാസവ്യവസ്ഥകളുടെയും സംരക്ഷണത്തിനും സുസ്ഥിരോപയോഗത്തിനുമായുള്ള സ്വകാര്യ (അന്തർദേശീയവും ആഭ്യന്തരവും) ഫണ്ടിംഗുകൾ. • ഗ്ലോബൽ എൻവയോൺമെന്റ് ഫെസിലിറ്റിയിലൂടെ ഫണ്ട് ചെയ്തിട്ടുള്ള തുകയും, ജൈവവൈവിധ്യ മേഖലയ്ക്കായി നീക്കിവച്ചിട്ടുള്ള തുകയും. • OECD ക്രഡിറ്റർ റിപ്പോർട്ടിംഗ് സിസ്റ്റത്തിൽ റിപ്പോർട്ട് ചെയ്തിട്ടുള്ള ജൈവവൈവിധ്യവുമായി ബന്ധപ്പെട്ടിട്ടുള്ള ഫിനാൻസ് ഘടകങ്ങളും തുകയും. • വികസ്വര രാജ്യങ്ങൾക്ക് ഉറപ്പുനൽകിയിട്ടുള്ള സാമ്പത്തിക സാങ്കേതിക സഹായത്തിന്റെ ഡോളർ മൂല്യം. • ജൈവവൈവിധ്യവുമായി ബന്ധപ്പെട്ടിട്ടുള്ള മനുഷ്യോപകാരപ്രദമായിട്ടുള്ള (ഫിലാന്ത്രോപ്പിക്) ഫണ്ടിംഗിന്റെ തുക. • സമുദ്ര സാങ്കേതികവിദ്യയിലെ ഗവേഷണത്തിനായി അനുവദിച്ചിട്ടുള്ള ഗവേഷണ ബജറ്റിന്റെ അനുപാതം. • പാരിസ്ഥിതികമായിട്ടുള്ള സാങ്കേതികവിദ്യയുടെ വികസനം, കൈമാറ്റം, വ്യാപനം എന്നിവ പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കുന്നതിന് വികസ്വര രാജ്യങ്ങൾക്ക് അനുവദിച്ചിട്ടുള്ള ഫണ്ടിംഗിന്റെ ആകെ തുക. • ആവാസവ്യവസ്ഥാ സേവനങ്ങൾക്ക് പേമെന്റ് ഉള്ള രാജ്യങ്ങളുടെ എണ്ണം. • KM-GBF ഉം ദേശീയ ജൈവവൈവിധ്യ ലക്ഷ്യങ്ങളും നടപ്പിലാക്കുന്നതിനുള്ള സാമ്പത്തിക സ്രോതസ്സുകൾ. • KM-GBF ഉം ദേശീയ ജൈവവൈവിധ്യ ലക്ഷ്യങ്ങളും നടപ്പിലാക്കുന്നതിനുള്ള മനുഷ്യശേഷി. • KM-GBF ഉം ദേശീയ ജൈവവൈവിധ്യ ലക്ഷ്യങ്ങളും നടപ്പിലാക്കുന്നതിനുള്ള സാങ്കേതിക സംവിധാനങ്ങൾ. • KM-GBF ഉം ദേശീയ ജൈവവൈവിധ്യ ലക്ഷ്യങ്ങളും നടപ്പിലാക്കുന്നതിനുള്ള സി.എസ്.ആർ. ഫണ്ടിന്റെ ശതമാനം. • നൂതന സാമ്പത്തിക മാർഗ്ഗങ്ങൾ (ഉദാ- ബയോഡൈവേഴ്സിറ്റി ക്രഡിറ്റ്, ഗ്രീൻ ബോണ്ട്, എ.ബി.എസ്. etc. (Source: MoEFCC, NBA, SBB)	വിസ്തൃതിയ്ക്കനുസൃതമായി അനുയോജ്യമായ ഫണ്ട് സംസ്ഥാനങ്ങൾക്ക് നൽകുന്നത് പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കുക.
ദേശീയ ലക്ഷ്യം 20 – കാര്യക്ഷമതാ വികസനവും, ശാസ്ത്ര-സാങ്കേതിക സഹകരണവും.	

• പ്രാദേശികതലത്തിലും സാമൂഹികതലത്തിലും ഉള്ള പരിശീലനങ്ങൾ/കാര്യക്ഷമതാ പരിപോഷണം, മൊഡ്യൂളുകൾ തയ്യാറാക്കൽ എന്നിവയിലെ പ്രവണതകൾ. • പരിശീലനം നൽകിയിട്ടുള്ള ബി.എം.സി. കളുടെയും ത്രിതല പഞ്ചായത്തുകളുടെയും എണ്ണം. • വിവിധ വിഭാഗങ്ങൾക്കായുള്ള ബോധവൽക്കരണ യോഗങ്ങൾ/കാര്യക്ഷമതാ പരിപോഷണ ശിൽപ്പശാലകൾ/സെമിനാറുകൾ/കോൺഫറൻസുകൾ. • ജൈവവൈവിധ്യ സംരക്ഷണത്തിനും സുസ്ഥിരോപയോഗത്തിനും വേണ്ടിയുള്ള നൂതന സാങ്കേതിക വിദ്യ വികസിപ്പിക്കുന്നതിനും സാങ്കേതിക വിദ്യ കൈമാറ്റം ചെയ്യുന്നതിനുമായി ശാസ്ത്ര സ്ഥാപനങ്ങളുമായി ഒപ്പുവെച്ചിട്ടുള്ള ധാരണാപത്രങ്ങളുടെ എണ്ണം. • ബി.എം.സി. കൾ സ്വയം മെച്ചപ്പെടുത്തിയ പി.ബി.ആറുകളുടെ എണ്ണം. • ജൈവൈവിധ്യവുമായി ബന്ധപ്പെട്ട വിവരങ്ങൾ രേഖപ്പെടുത്തുന്ന വിവിധ മന്ത്രാലയങ്ങളുടെ പോർട്ടലുകളുടെ എണ്ണം. • ബൌദ്ധിക സ്വത്തവകാശത്തിനായുള്ള അപേക്ഷകളും അനുവദിച്ചവയും. (GI & PPVFRA ഉൾപ്പെടെ) (എണ്ണം)	• ജൈവവൈവിധ്യ സംരക്ഷണ വെല്ലുവിളികൾ നേരിടുന്നതിനുള്ള പരിവർത്തനങ്ങൾ പരിഗണിക്കുമ്പോൾ, ദേശീയ അന്തർദേശീയ തലത്തിലുള്ള ശാസ്ത്ര, പരിശീലന സ്ഥാപനങ്ങളുമായുള്ള സഹകരണം അത്യന്താപേക്ഷിതമാണ്.
ദേശീയ ലക്ഷ്യം 21 – ആശയവിനിമയം, ബോധവൽക്കരണം, അറിവ് സംരക്ഷണം	
• ആഗോള ജൈവവൈവിധ്യ ഫ്രെയിംവർക്ക് നിരീക്ഷിക്കുന്നതിനുള്ള ജൈവവൈവിധ്യ വിവരങ്ങളുടെ സൂചകം. • സ്പീഷീസ് സ്റ്റാറ്റസ് സൂചകം. • ആഗോള പൌരത്വ വിദ്യാഭ്യാസം, സുസ്ഥിര വികസന വിദ്യാഭ്യാസം, ലിംഗ സമത്വം, മനുഷ്യാവകാശങ്ങൾ തുടങ്ങിയവ ദേശീയ വിദ്യാഭ്യാസ നയങ്ങൾ, കരിക്കുലം, അധ്യാപക വിദ്യാഭ്യാസം, വിദ്യാർത്ഥികളുടെ വിലയിരുത്തൽ എന്നീ തലങ്ങളിലുൾപ്പെടുത്തിയിട്ടുള്ളതിന്റെ തോത്. • ലിവിംഗ് പ്ലാനറ്റ് സൂചക ഡാറ്റാബേസിൽ ഉൾപ്പെട്ടിട്ടുള്ള സ്പീഷീസുകളുടെയും റെക്കോർഡുകളുടെയും എണ്ണത്തിലെ വളർച്ച. • ഗ്ലോബൽ ബയോഡൈവേഴ്സിറ്റി ഇൻഫൊർമേഷൻ ഫെസിലിറ്റി മുഖേന ലഭ്യമാകുന്ന സ്പീഷീസ് വ്യാപന റെക്കോർഡുകളുടെ വളർച്ച തോത്. • OBIS മുഖേന ലഭ്യമാകുന്ന മറൈൻ സ്പീഷീസ് വ്യാപന റെക്കോർഡുകളുടെ വളർച്ച തോത്. • IUCN Red list of Threatened Species ൽ	• ജൈവൈവവിധ്യവുമായി ബന്ധപ്പെട്ട കാര്യങ്ങൾ കൈകാര്യം ചെയ്യുന്ന സ്ഥാപനങ്ങൾ, മന്ത്രാലയങ്ങൾ, സംസ്ഥാന സർക്കാരുകൾ, സംസ്ഥാന വകുപ്പുകൾ, സംസ്ഥാന ജൈവവൈവിധ്യ ബോർഡുകൾ എന്നിവയുടെ വിവരങ്ങൾ ബന്ധിപ്പിക്കുന്നതിനായി 'ബയോഡൈവേഴ്സിറ്റി ഡിസിഷൻ സപ്പോർട്ട് സിസ്റ്റം' എന്ന പേരിൽ ഒരു കേന്ദ്രീകൃത വെബ് പോർട്ടൽ. • നയങ്ങൾ, കർമ്മപദ്ധതികൾ, ജൈവൈവിധ്യവുമായി ബന്ധപ്പെട്ട സ്ഥാപനങ്ങൾ എന്നിവയുടെ ശാക്തീകരണം, ഏകോപനം,

ഉൾപ്പെട്ടിട്ടുള്ള സ്പീഷീസുകളുടെ അനുപാതം. • IUCN Red list of Threatened Species ലെ ആകെ എണ്ണം. • World Association of Zoos and Aquariums (WAZA), ജൈവ സാക്ഷരത സർവ്വേ. • സ്പീഷീസ് സ്റ്റാറ്റസ് വിവര സൂചകം. • യുവാക്കളെ പങ്കെടുപ്പിച്ചുകൊണ്ടുള്ള പരിസ്ഥിതി സംബന്ധമായിട്ടുള്ള പ്രോഗ്രാമുകളും പദ്ധതികളും. • രൂപീകരിച്ചിട്ടുള്ളതും/പ്രവർത്തനക്ഷമവുമായിട്ടുള്ള സംയുക്ത വനപരിപാലന കമ്മിറ്റികളുടെ (JFMCs) എണ്ണം. • പാരിസ്ഥിതിക ബോധവൽക്കരണത്തിനായി പ്രവർത്തിക്കുന്ന സിവിൽ സൊസൈറ്റി ഓർഗനൈസേഷനുകൾ/എൻ.ജി.ഒ., പഞ്ചായത്തീരാജ് സ്ഥാപനങ്ങൾ, 2006 ലെ വനാവകാശ നിയമപ്രകാരമുള്ള സാമൂഹിക വനാവകാശ കമ്മിറ്റികൾ, എന്നിവയുടെ എണ്ണം. • ഇ–പി.ബി.ആർ. മുഖേന ഡിജിറ്റൈസ് ചെയ്യുന്ന ജൈവവൈവിധ്യ വിവരങ്ങൾ (ഉറവിടം: എൻ.ബി.എ.). • ജൈവവൈവിധ്യ പ്രശ്നങ്ങൾ അച്ചടി, ഡിജിറ്റൽ മാധ്യമങ്ങളിലൂടെയും സാമൂഹിക മാധ്യമങ്ങളിലൂടെയുമുള്ള കവറേജിന്റെ ആവർത്തനം. • ഇന്ത്യൻ ജേണലുകളിൽ ജൈവവൈവിധ്യ സംബന്ധമായിട്ടുള്ള ഗവേഷണങ്ങൾ പ്രസിദ്ധീകരിക്കുന്നതിലെ പ്രവണതകൾ. • ജൈവവൈവിധ്യവുമായി ബന്ധപ്പെട്ട വിഷയങ്ങളിൽ തയ്യാറാക്കിയിട്ടുള്ള ഫീച്ചർ ഫിലിമുകളുടെയും ഡോക്യുമെന്ററികളുടെയും എണ്ണം. • സയൻസ് സെന്ററുകൾ/ മ്യൂസിയം എന്നിവിടങ്ങളിലെ ജൈവവൈവിധ്യവുമായി ബന്ധപ്പെട്ട എക്സിബിറ്റുകളുടെയും ഗാലറികളുടെയും എണ്ണം. • വ്യവസായ സ്ഥാപനങ്ങൾക്കും വ്യാപാരികൾക്കും ബി.എം.സി. കൾ നൽകിയിട്ടുള്ള സർട്ടിഫിക്കേറ്റ് ഓഫ് ഒറിജിനിന്റെ എണ്ണം. (PIC) • ബി.എം.സി.കൾ വ്യവസായ സ്ഥാപനങ്ങളും വ്യാപാരികളുമായി ഒപ്പുവെച്ചിട്ടുള്ള ധാരണാപത്രങ്ങളുടെ എണ്ണം (PIC യുടെ ഭാഗമായി) • സംരക്ഷിത പ്രദേശങ്ങൾ, നാച്വറൽ ഹിസ്റ്ററി മ്യൂസിയം, എക്സിബിഷനുകൾ, സുവോളജിക്കൽ/ ബൊട്ടാണിക്കൽ ഗാർഡനുകൾ എന്നിവിടങ്ങളിലെ സന്ദർശനങ്ങളുടെ തോത്.	കണ്ടെത്തലുകൾ, ശാസ്ത്രീയ കൈമാറ്റങ്ങൾ.

ദേശീയ ലക്ഷ്യം 22 – തീരുമാനമെടുക്കുന്നതിൽ തുല്യവും ഫലപ്രദവുമായ പങ്കാളിത്തം.	
• (എ) നിയമപരമായിട്ടുള്ള ഡോക്യുമെന്റേഷനുള്ളതും (ബി) സുരക്ഷിത കാലാവധിയിൽ ഭൂഅവകാശം നേടിയെടുത്തവരും ഉൾപ്പെടെ സുരക്ഷിത കാലാവധിയിൽ ഭൂഅവകാശമുള്ള ആകെയുള്ള മുതിർന്ന ജനതയുടെ അനുപാതം (ലിംഗം, കാലാവധി, തരം എന്നിവയുടെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ) • ദേശീയതലത്തിൽ താരതമ്യം ചെയ്യുമ്പോൾ, എ) നിയമനിർമ്മാണം, (ബി) പൊതുസേവനം, (സി) ജുഡീഷ്യറി ഉൾപ്പെടെയുള്ള ദേശീയ, പ്രാദേശിക സ്ഥാപനങ്ങളിലെ സ്ഥാനങ്ങളുടെ ശതമാനം (ലിംഗം, വയസ്സ്, അംഗപരിമിതർ, ജനസംഖ്യാ വിഭാഗങ്ങൾ എന്നീ അടിസ്ഥാനത്തിൽ). • ലിംഗസമത്വവും സ്ത്രീശാക്തീകരണവും ഉറപ്പുവരുത്തുന്നതിന് സംവിധാനങ്ങളുള്ള രാജ്യങ്ങളുടെ എണ്ണം. • ആകെ കർഷക ജനസംഖ്യാനുപാതത്തിൽ ലിംഗാടിസ്ഥാനത്തിൽ കൃഷിഭൂമിയിൽ സുരക്ഷിത കാലാവധിയിൽ അവകാശമുള്ളവർ, (ബി) ഉടമസ്ഥരിൽ സ്ത്രീകളുടെ ഓഹരി/ കൃഷി ഭൂമിയുടെ അവകാശികൾ. • ഭൂമിയുടെ ഉടമസ്ഥതയിലും നിയന്ത്രണത്തിലും സ്ത്രീകൾക്കും തുല്യാവകാശം നിയമപരമായിട്ടുള്ള സംവിധാനങ്ങളിലൂടെ ഉറപ്പുവരുത്തുന്ന രാജ്യങ്ങളുടെ എണ്ണം. • ഭരണനിർവ്വഹണ തുല്യതാ വിലയിരുത്തലുകൾ പൂർത്തിയാക്കിയിട്ടുള്ള സംരക്ഷിത പ്രദേശങ്ങളുടെ എണ്ണം (SAGE). • വർഷംതോറും കൊല്ലപ്പെടുന്ന പരിസ്ഥിതി മനുഷ്യാവകാശ പ്രവർത്തകരുടെ എണ്ണം (രാജ്യം, ലിംഗം, കൊല്ലപ്പെടുന്ന പരമ്പരാഗത പരിസ്ഥിതി മനുഷ്യാവകാശ പ്രവർത്തകർ എന്നീ അടിസ്ഥാനത്തിൽ). • പരമ്പരാഗത ജനതയുടെയും പ്രാദേശിക സമൂഹത്തിന്റെയും (ലിംഗം, കാലാവധി, തരം എന്നിവയുടെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ) ഭൂമിയുടെ കാലാവധി (പരമ്പരാഗത പ്രദേശങ്ങളിൽ). • ലിംഗം, വയസ്സ്, അംഗപരിമിതി, ജനവിഭാഗങ്ങൾ എന്നിവരുടെ അഭിപ്രായങ്ങൾ തീർപ്പുണ്ടാക്കലിൽ പരിഗണിക്കണമെന്ന് വിശ്വസിക്കുന്ന ജനങ്ങളുടെ അനുപാതം. • ജൈവവൈവിധ്യവുമായി ബന്ധപ്പെട്ട സർക്കാർ സ്കീമുകൾ ലഭ്യമാകുന്ന വിഭാഗങ്ങളുടെ എണ്ണം (ഉറവിടം– വിവിധ സർക്കാർ വകുപ്പുകളുടെ പോർട്ടലുകൾ)	• ജൈവവൈവിധ്യ സംരക്ഷണവുമായി ബന്ധപ്പെട്ട പരിപാടികളും സ്കീമുകളും നടപ്പിലാക്കുന്നതിന് SBBs, BMCs, JFMCs എന്നിവയുടെ ശേഷിയും വിഭവങ്ങളും രീതികളും മെച്ചപ്പെടുത്തുക.

• ജൈവവിഭവങ്ങളുടെ ഉപയോഗത്തിലൂടെ ദുർബലവിഭാഗങ്ങൾക്ക് ലഭ്യമാകുന്ന നേട്ടങ്ങളുടെ മൂല്യം (വിവര ഉറവിടം- NBA & SBB) • വനാവകാശങ്ങളുടെയും സമൂഹത്തിന് ലഭ്യമായവയുടെയും തോത്. • ദേശീയ ഹരിത ട്രിബ്യൂണൽ ഉൾപ്പെടെ തീർപ്പാക്കിയ ജൈവവൈവിധ്യവുമായി ബന്ധപ്പെട്ട കേസുകളുടെ എണ്ണം.	
ദേശീയ ലക്ഷ്യം 23 – തീരുമാനമെടുക്കുന്നതിലും നടപ്പാക്കുന്നതിലുമുള്ള ലിംഗസമത്വം.	
• ദേശീയ പാർലമെന്റിലെയും പ്രാദേശിക സർക്കാരിലെയും സ്ത്രീ പ്രാതിനിധ്യത്തിന്റെ അനുപാതം. • ലിംഗ കർമ്മപദ്ധതി ദേശീയമായി നടപ്പാക്കുന്നതിലെ സൂചകം. • (എ) നിയമപരമായിട്ടുള്ള ഡോക്യുമെന്റേഷനുള്ളതും (ബി) സുരക്ഷിത കാലാവധിയിൽ ഭൂഅവകാശം നേടിയെടുത്തവരും ഉൾപ്പെടെ സുരക്ഷിത കാലാവധിയിൽ ഭൂഅവകാശമുള്ള ആകെയുള്ള മുതിർ ജനതയുടെ അനുപാതം (ലിംഗം, കാലാവധി, തരം എന്നിവയുടെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ) • ദേശീയതലത്തിൽ താരതമ്യം ചെയ്യുമ്പോൾ, എ) നിയമനിർമ്മാണം, (ബി) പൊതുസേവനം, (സി) ജുഡീഷ്യറി ഉൾപ്പെടെയുള്ള ദേശീയ, പ്രാദേശിക സ്ഥാപനങ്ങളിലെ സ്ഥാനങ്ങളുടെ ശതമാനം (ലിംഗം, വയസ്സ്, അംഗപരിമിതർ, ജനസംഖ്യാ വിഭാഗങ്ങൾ എന്നീ അടിസ്ഥാനത്തിൽ). • ആകെ കർഷക ജനസംഖ്യാനുപാതത്തിൽ ലിംഗാടിസ്ഥാനത്തിൽ കൃഷിഭൂമിയിൽ സുരക്ഷിത കാലാവധിയിൽ അവകാശമുള്ളവർ, (ബി) ഉടമസ്ഥരിൽ സ്ത്രീകളുടെ ഓഹരി/ കൃഷി ഭൂമിയുടെ അവകാശികൾ. • ലിംഗസമത്വവും സ്ത്രീശാക്തീകരണവും ഉറപ്പുവരുത്തുന്നതിന് സംവിധാനങ്ങളുള്ള രാജ്യങ്ങളുടെ എണ്ണം. • ഭരണനിർവ്വഹണ തുല്യതാ വിലയിരുത്തലുകൾ പൂർത്തിയാക്കിയിട്ടുള്ള സംരക്ഷിത പ്രദേശങ്ങളുടെ എണ്ണം (SAGE). • ലിംഗം, വയസ്സ്, അംഗപരിമിതി, ജനവിഭാഗങ്ങൾ എന്നിവരുടെ അഭിപ്രായങ്ങൾ തീർപ്പുണ്ടാക്കലിൽ പരിഗണിക്കണമെന്ന് വിശ്വസിക്കുന്ന ജനങ്ങളുടെ അനുപാതം. • ഭൂമിയുടെ ഉടമസ്ഥതയിലും നിയന്ത്രണത്തിലും സ്ത്രീകൾക്കും തുല്യാവകാശം നിയമപരമായിട്ടുള്ള സംവിധാനങ്ങളിലൂടെ ഉറപ്പുവരുത്തുന്ന രാജ്യങ്ങളുടെ	• ബി.എം.സി. കളിൽ സ്ത്രീകളുടെ ഫലപ്രദമായിട്ടുള്ള പ്രാതിനിധ്യവും പങ്കാളിത്തവും ഉറപ്പാക്കുക, ജൈവവൈവിധ്യവുമായി ബന്ധപ്പെട്ട എല്ലാതലങ്ങളിലെ പ്രവർത്തനങ്ങളിലും, നയരൂപീകരണത്തിലും തീർപ്പുണ്ടാക്കലിലും സ്ത്രീ പങ്കാളിത്തം ഉറപ്പാക്കുക.

എണ്ണം. • പ്രാഥമിക/സെക്കന്ററി വിദ്യാഭ്യാസം/ആരോഗ്യ സേവനങ്ങൾ/സുരക്ഷിത കുടിവെള്ളം/വൈദ്യുതി/റോഡുകൾ എന്നിവ ലഭ്യമാകുന്ന സ്ത്രീകളുടെ എണ്ണം. • ജൈവവൈവിധ്യവുമായി ബന്ധപ്പെട്ട ലിംഗാടിസ്ഥാനത്തിലുള്ള പദ്ധതികൾക്കായി അനുവദിച്ചിട്ടുള്ള ബജറ്റ്. • സ്ത്രീകളായിട്ടുള്ള ബി.എം.സി. അംഗങ്ങൾക്കുള്ള പരിശീലനങ്ങളുടെ എണ്ണം. • സാമ്പത്തിക സാമൂഹിക ശാക്തീകരണത്തിനായി ജൈവവിഭവങ്ങൾ കൈകാര്യം ചെയ്യുന്ന സ്ത്രീ സ്വയം സഹായം സംഘങ്ങളുടെ എണ്ണം.	

LBSAP ഡോക്യുമെന്റിൽ ഭേദഗതി വരുത്തേണ്ട ഫോറങ്ങൾ

4.2 നടപ്പിലാക്കുവാനുദ്ദേശിക്കുന്ന പദ്ധതികൾ

(ഭാഗം 3 ൽ കണ്ടെത്തിയ പ്രശ്നങ്ങളുടെയും, സാധ്യതകളുടെയും പരിഹാരമെന്ന നില യിലുള്ള പദ്ധതികൾ ഉൾപ്പെടുത്തണം)

ബി.എം.സി. യുടെയും തദ്ദേശസ്ഥാപനത്തിന്റെയും മേൽനോട്ടത്തിൽ പ്രാദേശികതല പരിസ്ഥിതി ജൈവവൈവിധ്യ സംരക്ഷണം, ജൈവവിഭവങ്ങളുടെ സുസ്ഥിരോപയോഗം എന്നിവയുമായി ബന്ധപ്പെട്ട് (പി.ബി.ആർ. അടിസ്ഥാനരേഖയായി പരിഗണിച്ചുകൊണ്ട്) നടപ്പിലാക്കുവാനുദ്ദേശിക്കുന്ന ഹ്രസ്വ-ദീർഘകാല പദ്ധതികൾ

ക്രമ നം.	നടപ്പിലാക്കുവാനുദ്ദേശിക്കുന്ന പദ്ധതിയുടെ പേര്	പദ്ധതി തുക, സാമ്പത്തിക സ്രോതസ്സ്	പദ്ധതി കാലയളവ്	പദ്ധതിയുടെ ലക്ഷ്യങ്ങൾ	പദ്ധതിയിലൂടെ കൈവരിക്കുന്ന നേട്ടങ്ങൾ	നിർവ്വഹണ ചുമതല	കൈവരിക്കുന്ന KM-GBF/ NBT ലക്ഷ്യങ്ങൾ
ഉദാ:	കണ്ടൽ വ്യാപനം	5 ലക്ഷം, തദ്ദേശ സ്ഥാപനം	2 വർഷം	പുഴയോര സംരക്ഷണം, മത്സ്യങ്ങളുടെ പ്രജനനം, ചെറു ജീവികൾക്ക് ആവാസം ഒരുക്കൽ തുടങ്ങിയവ	ആവാസ വ്യവസ്ഥാ പുനഃസ്ഥാപനം	തദ്ദേശ സ്ഥാപനം, ബി.എം.സി.	ലക്ഷ്യങ്ങൾ 2,3,4,8

(ഒപ്പ്) ബി.എം.സി. ചെയർപേഴ്സൺ	(ഒപ്പ്) ബി.എം.സി. സെക്രട്ടറി	(ഒപ്പ്) ബി.എം.സി. കൺവീനർ

4.3. കുൻമിംഗ് മോൺട്രിയൽ ഗ്ലോബൽ ബയോഡൈവേഴ്സിറ്റി ഫ്രെയിംവർക്ക്– ദേശീയ ജൈവവൈവിധ്യ ലക്ഷ്യങ്ങൾ കൈവരിക്കൽ – അവലോകനം

ക്രമ നം.	ദേശീയ ജൈവ വൈവിധ്യ ലക്ഷ്യ ങ്ങൾ	സൂചകങ്ങൾ	പ്രവർത്തന രീതി	ലക്ഷ്യം കൈവരിക്ക പ്പെട്ടിട്ടുണ്ടോ ഇല്ലയോ എന്ന് വ്യക്തമാക്കുക*
ഉദാ:	ദേശീയ ലക്ഷ്യം 2– ആവാസവ്യവസ്ഥാ പുനഃസ്ഥാപനം	ആവാസകേന്ദ്ര ങ്ങളുടെ വ്യാപ നം, പുനരുജ്ജീ വനം നടത്തിയ സ്വാഭാവിക ആവാസകേന്ദ്ര ങ്ങൾ എന്നിവ യുടെ എണ്ണം, വിസ്തൃതി, തുട ങ്ങിയവ.	കാവുകളുടെ സംരക്ഷണം, കണ്ടൽവൽക്ക രണം, പുഴ യോരസംര ക്ഷണം	ഉണ്ട് (പൂർണ്ണമായും/ ഭാഗികമായിട്ട്)

*പ്രാദേശികതലത്തിൽ തദ്ദേശസ്ഥാപനങ്ങൾ നേരിട്ട് നടപ്പിലാക്കുന്നതും അനുബന്ധ വകുപ്പുകൾ നടപ്പിലാക്കുന്നതുമായ പ്രവർത്തനങ്ങൾ വിലയിരുത്തിയാവണം ഓരോ ലക്ഷ്യവും കൈവരിക്കപ്പെട്ടിട്ടുണ്ടോ എന്ന് അവലോകനം ചെയ്യേണ്ടത്. ഓരോ ലക്ഷ്യ ങ്ങൾക്കനുസൃതമായിട്ടുള്ള സൂചകങ്ങളും പ്രവർത്തനരീതികളും ടി മാർഗ്ഗരേഖയുടെ ഭാഗമായി ഉൾപ്പെടുത്തിയിട്ടുണ്ട്.

ഓരോ ലക്ഷ്യവും 2030 നകം കൈവരിക്കേണ്ടതുള്ളതിനാൽ ആയതിന്മേലുള്ള അവ ലോകനം വർഷം തോറും ബി.എം.സി. യുടെ നേതൃത്വത്തിൽ നടപ്പിലാക്കേണ്ടതാണ്. കൂടാതെ പ്രസ്തുത ലക്ഷ്യങ്ങൾ കൈവരിക്കുന്നതിനുള്ള കർമ്മപദ്ധതികൾ തയ്യാറാക്കി, ബന്ധപ്പെട്ട വകുപ്പുകളുടെ സഹകരണത്തോടെ നടപ്പിലാക്കുന്നതിനുള്ള നടപടികളും കൈക്കൊള്ളേണ്ടതാണ്.